

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA POJAZDÓW – COMPENSA KOMUNIKACJA dla flot pojazdów i firm leasingowych

SPIS TREŚCI

INFORMACJA O ISTOTNYCH POSTANOWIENIACH OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA POJAZDÓW – COMPENSA KOMUNIKACJA DLA FLOT POJAZDÓW I FIRM LEASINGOWYCH	3
ROZDZIAŁ I	4
Postanowienia ogólne	4
Umowa na cudzy rachunek	4
Definicje	4
Zawarcie umowy	6
Obowiązki Ubezpieczającego/Ubezpiezonego w związku z zawarciem umowy	6
ROZDZIAŁ II UBEZPIECZENIE AC	6
Przedmiot ubezpieczenia	6
Zakres ubezpieczenia	7
Dodatkowe opcje ubezpieczenia	7
Zabezpieczenia przeciwkradzieżowe pojazdu	7
Szczegółne wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności	8
Suma ubezpieczenia	8
Obowiązki Ubezpieczającego/Ubezpiezonego w trakcie trwania umowy	9
Obowiązki Ubezpieczającego/Ubezpiezonego w związku ze zdarzeniem	9
Ustalenie wysokości odszkodowania	10
Udział własny w szkodzie	11
ROZDZIAŁ III UBEZPIECZENIE ASSISTANCE	12
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	12
Tabela – warianty ubezpieczenia, zakres i limity	13
Assistance – pomoc techniczna	15
Świadczenia assistance – pomoc w podróży	17
Świadczenia assistance – awaria ogumienia	18
Świadczenia assistance – pomoc medyczna	18
Assistance – twój pupil	19
Pomoc informacyjna oraz pozostałe świadczenia	19
Wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności	19
Suma ubezpieczenia	20
Obowiązki Ubezpiezonego	20
ROZDZIAŁ IV UBEZPIECZENIE NNW	20
Przedmiot ubezpieczenia	20
Zakres ubezpieczenia	20
Szczegółne wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności	20
Suma ubezpieczenia	21
Obowiązki Ubezpiezonego	21
Ustalenie wysokości świadczenia	21

ROZDZIAŁ V UBEZPIECZENIE AC, UBEZPIECZENIE ASSISTANCE, UBEZPIECZENIE NNW – POSTANOWIENIA WSPÓLNE	21
Wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności	21
Składka ubezpieczeniowa	22
Początek i koniec odpowiedzialności	23
Odstąpienie od umowy, wypowiedzenie, rozwiązanie umowy	23
Wypłata odszkodowania (świadczenia)	23
Roszczenia regresowe	24
ROZDZIAŁ VI UBEZPIECZENIE ZIELONA KARTA	24
Przedmiot i zakres ubezpieczenia	24
ROZDZIAŁ VII POSTANOWIENIA DODATKOWE	24
Postanowienia dotyczące składania reklamacji dla osób fizycznych	24
Postanowienia dotyczące składania skarg	25
Ważne informacje dla Ubezpieczających, Ubezpieczonych, uposażonych i uprawnionych z umowy	25
Postanowienia końcowe	25
KLAUZULE DODATKOWE	26
Klauzula nr 1 do ubezpieczenia AC – ubezpieczenie szyb pojazdu	26
Klauzula nr 2 do ubezpieczenia AC – ubezpieczenie straty finansowej – GAP	26
Klauzula nr 3 do ubezpieczenia AC – ubezpieczenie bagażu	28
Klauzula nr 4 do ubezpieczenia AC – ubezpieczenie opon	29
ZAŁĄCZNIK – TABELA OCENY PROCENTOWEJ TRWAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU	31

**INFORMACJA O ISTOTNYCH POSTANOWIENIACH OGÓLNYCH WARUNKÓW
UBEZPIECZENIA POJAZDÓW – COMPENSA KOMUNIKACJA**
dla flot pojazdów i firm leasingowych

Rodzaj informacji	Numer zapisu OWU
1. Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§ 7 § 12 – 14 § 16 ust. 1, 2, 7 i 8 § 17 – 22 § 27, 30 § 31 § 38 ust. 1 i 2 Klauzula nr 1: § 2, § 3 Klauzula nr 2: § 3, § 4 Klauzula nr 3: § 3, § 4 Klauzula nr 4: § 3, § 4
2. Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 10 § 11 § 13 ust. 3 § 15 § 16 ust. 8 § 17 – 22 § 23 – 24 § 28 – 29 § 31 ust. 8, 9 § 32 § 38 ust. 2, 3 i 5 Klauzula nr 1: § 4, § 5 Klauzula nr 2: § 3, § 5 Klauzula nr 3: § 5, § 6 Klauzula nr 4: § 5, § 6

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA POJAZDÓW – COMPENSA KOMUNIKACJA

dla flot pojazdów i firm leasingowych

ROZDZIAŁ I

§ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia pojazdów („OWU”), Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group, zwane dalej COMPENSA, zawiera umowy ubezpieczenia („umowa”) z osobami fizycznymi, osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi, które nie posiadają osobowości prawnej, zwanymi dalej Ubezpieczającymi, w zakresie:

- 1) ubezpieczenia pojazdu od uszkodzenia, zniszczenia lub utraty pojazdu („ubezpieczenie AC”);
  - 2) pomocy assistance („ubezpieczenie assistance”);
  - 3) ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków kierowcy i pasażerów pojazdów mechanicznych („ubezpieczenie NNW”);
  - 4) ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w ruchu zagranicznym („ubezpieczenie Zielona Karta”).
2. Objęcie ochroną ubezpieczeniową potwierdzone zostaje polisą.
3. Umowa może zostać zawarta przez Ubezpieczającego na cudzy rachunek.
4. W porozumieniu z Ubezpieczającym COMPENSA może wprowadzić do umowy postanowienia dodatkowe lub odmienne od zapisów OWU. Wprowadzenie ww. postanowień wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności. W razie wprowadzenia do umowy postanowień odmiennych, niniejsze OWU mają zastosowanie o tyle, o ile wprowadzone do umowy postanowienia nie stanowią inaczej.

§ 2. UMOWA NA CUDZY RACHUNEK

1. W przypadku zawarcia umowy na cudzy rachunek:
- 1) Ubezpieczający zobowiązany jest doręczyć Ubezpieczonemu warunki umowy ubezpieczenia na piśmie, lub jeżeli osoba ta wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku, jak również poinformować Ubezpieczonego o prawie żądania od COMPENSY informacji, zgodnie z pkt 2 poniżej;
  - 2) Ubezpieczony może żądać, by COMPENSA udzieliła mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz niniejszych OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków Ubezpieczonego; COMPENSA zobowiązana jest na żądanie Ubezpieczonego zapewnić mu dostęp do ww. materiałów informacyjnych w formie papierowej, elektronicznej lub w inny uzgodniony z nim sposób;
  - 3) Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od COMPENSY, chyba że strony uzgodniły inaczej, jednakże uzgodnienie takie nie może zostać dokonane, jeżeli wypadek już zaszedł;
  - 4) roszczenie o zapłatę składki przysługuje COMPENSIE wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu;
  - 5) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność COMPENSY może ona podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu.

§ 3. DEFINICJE

1. Użyte w niniejszych OWU pojęcia oznaczają:
- 1) **AKTY SABOTAŻU** – celowe niewypełnienie bądź wadliwe wypełnienie swoich obowiązków celem wywołania szkód bądź dezorganizacji. Sabotaż ma na celu uniemożliwienie lub utrudnienie prawidłowego funkcjonowania zakładów bądź urzędów bądź instytucji o poważnym znaczeniu dla działania państwa;

2) **AKTY TERRORU** – wszelkie działania z użyciem siły, przemocy lub groźby użycia przemocy przez osobę lub grupę osób działających samodzielnie lub na rzecz, bądź z ramienia jakiegokolwiek organizacji lub rządu w celach politycznych, ekonomicznych, religijnych, ideologicznych mające na celu wywarcie wpływu na rząd bądź zastraszenie społeczeństwa lub jakiegokolwiek jego części;

3) **AWARIA POJAZDU** – zdarzenie wynikające z przyczyny wewnętrznej, polegające na nagłym i niespodziewanym zatrzymaniu funkcjonowania lub uszkodzeniu elementu mechanicznego, elektronicznego, elektrycznego, pneumatycznego lub hydraulicznego pojazdu;

4) **CENTRUM ALARMOWE** – jednostka organizacyjna COMPENSY lub działająca w jej imieniu inna jednostka, z którą należy skontaktować się pod numerem telefonu wskazanym w polisie, zajmująca się organizacją świadczeń w ramach ubezpieczenia assistance w zakresie i na zasadach określonych w niniejszych OWU;

5) **CZĘŚCI ALTERNATYWNE** – części zamienne:

a) nowe, tej samej jakości co części bezpośrednio pochodzące od producenta pojazdu (produkowane zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi, ustalonymi przez producenta pojazdu), wyprodukowane przez tego samego producenta, który dostarcza producentowi pojazdu części do montażu pojazdów lub części zamienne (zwane również częściami równoważnymi oryginalnym), zwykle oznaczane jako części Q;

b) nowe, nieoryginalne, o porównywalnej jakości, objęte gwarancją ich producenta, który jednocześnie zaświadcza, że są one tej samej jakości co komponenty, które są lub były stosowane do montażu danych pojazdów, zwykle oznaczane jako części P;

6) **KIERUJĄCY** – kierujący pojazdem w momencie zajścia zdarzenia posiadacz samoistny pojazdu (właściciel), kierujący pojazdem w momencie zajścia zdarzenia posiadacz zależny pojazdu (leasingobiorca, najemca) lub inna osoba kierująca pojazdem w momencie zajścia zdarzenia upoważniona do tego przez posiadacza pojazdu;

7) **KOSZTY LECZENIA** – wydatki poniesione z tytułu:

- a) udzielenia doraźnej pomocy lekarskiej lub ambulatoryjnej;
- b) pobytu w szpitalu, badań, zabiegów ambulatoryjnych i operacji;
- c) nabycia leków i środków opatrunkowych przepisanych przez lekarza;
- d) przewozu Ubezpieczonego do szpitala lub ambulatorium;

8) **KRADZIEŻ** – zabranie w celu przywłaszczenia cudzego pojazdu, jego części trwale zamontowanych lub wyposażenia, przez osobę nieuprawnioną do korzystania lub rozporządzania tym pojazdem. Pojęcie kradzieży obejmuje działanie sprawcy o znamionach określonych w polskim Kodeksie Karnym, tj. kradzież zwykłą (Art. 278), kradzież z włamaniem (Art. 279), rozbój (Art. 280), kradzież rozbójniczą (Art. 281), wymuszenie rozbójnicze (Art. 282). Pojęcie kradzieży nie obejmuje przywłaszczenia (w rozumieniu definicji w pkt 18 poniżej);

9) **MIEJSCE ZAMIESZKANIA UBEZPIECZONEGO** – miejsce zamieszkania albo siedziba właściciela pojazdu wskazane w dowodzie rejestracyjnym albo miejsce zamieszkania posiadacza pojazdu, z zastrzeżeniem że w ramach ubezpieczenia assistance miejsce zamieszkania Ubezpieczonego oznacza miejsce zamieszkania kierującego pojazdem w momencie zajścia zdarzenia;

10) NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK – nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w wyniku którego Ubezpieczony – niezależnie od swojej woli – doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, a w następstwie tego trwałego uszczerbku na zdrowiu lub zmarł;

11) NOTOWANIE BAZOWE WARTOŚCI POJAZDU – wartość pojazdu określona na podstawie informacji pochodzących z rynku motoryzacyjnego odzwierciedlająca średnią rynkową wartość danego pojazdu. Notowanie bazowe wartości pojazdu dotyczy pojazdu będącego w należyłym stanie technicznym, niewymagającego napraw, wyposażonego standardowo, mającego przebieg standardowy dla pojazdów w swojej klasie oraz którego opony wykazują max. 50% stopień zużycia. Notowanie bazowe wartości pojazdów dotyczy pojazdów modelowych, spełniających wszystkie wymienione powyżej założenia;

12) ODSZKODOWANIE – kwota ustalona według zasad określonych w niniejszych OWU oraz z uwzględnieniem postanowień umowy, należna w razie powstania szkody;

13) OKRES EKSPLOATACJI POJAZDU – okres liczony od daty pierwszej rejestracji pojazdu, dokonanej w roku jego produkcji, do pierwszego dnia okresu obowiązywania umowy; jeżeli data pierwszej rejestracji nie jest znana lub pierwsza rejestracja nastąpiła po roku produkcji, to okres eksploatacji liczony jest od 31 grudnia roku produkcji pojazdu;

14) PASAŻER – każda osoba podróżująca pojazdem w momencie zajścia zdarzenia, z wyłączeniem osób przewożonych odpłatnie;

15) POJAZD:

a) w ubezpieczeniu AC – środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszyna lub urządzenie do tego przystosowane;

b) w ubezpieczeniu assistance – samochód osobowy, inny pojazd wykonany przez adaptację samochodu osobowego, pojazd wyprodukowany w karoserii samochodu osobowego jako pojazd typu VAN niezależnie od sposobu zarejestrowania pojazdu, samochód ciężarowy o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony oraz motocykle i motorowery;

16) POLISA/CERTYFIKAT – dokument wystawiony przez COMPENSĘ potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia;

17) PRZYWŁASZCZENIE – bezprawne włączenie do swojego majątku cudzego pojazdu i/lub wyposażenia, które uprzednio znajdowało się w legalnym posiadaniu przywłaszczającego, w szczególności odmowa zwrotu pojazdu na wezwanie właściciela pojazdu po rozwiązaniu umowy, która uprawniała przywłaszczającego do korzystania z pojazdu;

18) SZKODA – uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zdarzenia określonego w umowie;

19) SZKODA EKSPLOATACYJNA – szkoda powstała w wyniku zwykłego (eksploatacyjnego) zużycia pojazdu bądź jego części albo jego wyposażenia oraz szkoda, do naprawienia której zobowiązana jest osoba trzecia, na podstawie udzielonej gwarancji lub rękojmi za wady fizyczne. Za szkody eksploatacyjne będą uznawane inne szkody powstałe bezpośrednio w następstwie szkody eksploatacyjnej;

20) SZPITAL – placówka odpowiadająca pojęciu szpitala wg prawa państwa, w którym doszło do zdarzenia, której zadaniem jest całodobowa opieka nad chorymi, ich leczenie, przeprowadzanie badań diagnostycznych, udzielanie świadczeń zdrowotnych w warunkach stacjonarnych, w specjalnie przystosowanych do tych celów pomieszczeniach, posiadających odpowiednią infrastrukturę i zatrudniający całodobowo zawodowy, wykwalifikowany personel pielęgniarski i przynajmniej jednego lekarza, utrzymująca stałe miejsca szpitalne dla pacjentów i prowadząca dla nich dzienne rejestry

medyczne. W rozumieniu niniejszych OWU szpitalem nie jest: dom opieki, hospicjum, prewentorium, ośrodek sanatoryjny i uzdrowiskowy, ośrodek leczenia uzależnień, ośrodek rehabilitacyjny lub wypoczynkowy;

21) UBEZPIECZENIE OC – obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, o którym mowa w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 124 poz. 1152 z późn. zm.);

22) UBEZPIECZONY – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, na rachunek której została zawarta umowa, to jest:

a) w ubezpieczeniu AC – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej będąca właścicielem ubezpieczonego pojazdu (wskazanego w polisie),

b) w ubezpieczeniu NNW – kierujący ubezpieczonym pojazdem (wskazanym w polisie) oraz osoby przewożone w charakterze pasażerów,

c) w ubezpieczeniu assistance:

i. w zakresie świadczeń określonych w § 18 ust. 2 pkt 3 oraz 4 – posiadacz pojazdu;

ii. w zakresie świadczeń innych niż wskazane w pkt a) – kierujący ubezpieczonym pojazdem oraz dodatkowo – wyłącznie w zakresie świadczeń określonych w § 17 ust. 1 pkt 5, w § 18 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz § 20 pkt 1-10 również – osoby przewożone w charakterze pasażerów (jednakże maksymalnie w liczbie równej liczbie miejsc określonej w dowodzie rejestracyjnym pojazdu pomniejszonej o jeden); w przypadku, gdy w momencie zdarzenia w pojeździe przewożona była większa liczba pasażerów niż dopuszczalna, Ubezpieczony będący kierującym wskazuje osoby uprawnione do otrzymania świadczenia assistance);

d) w zakresie Zielonej Karty – posiadacz pojazdu oraz każda osoba kierująca pojazdem w chwili zajścia zdarzenia objętego zakresem ubezpieczenia w ramach Zielonej Karty;

23) UDZIAŁ WŁASNY – w ubezpieczeniu AC ustalona w umowie kwota lub procent sumy ubezpieczenia, stanowiące udział Ubezpieczającego w każdej szkodzie;

24) UNIERUCHOMIENIE POJAZDU – stan pojazdu, który uniemożliwia dalsze jego użytkowanie na drogach publicznych w sposób bezpieczny lub zgodny z przepisami ruchu drogowego z powodu stanu technicznego, w jakim ten pojazd się znalazł;

25) UPRAWNIONY – wskazana przez Ubezpieczonego imiennie osoba, której wypłacone ma zostać świadczenie na wypadek śmierci Ubezpieczonego; jeżeli Uprawniony nie został imiennie wskazany, świadczenie zostanie wypłacone według następującej kolejności:

a) małżonkowi Ubezpieczonego;

b) dzieciom Ubezpieczonego – w przypadku braku małżonka (w równych częściach);

c) rodzicom Ubezpieczonego – w przypadku braku małżonka i dzieci (w równych częściach);

d) innym uprawnionym osobom, po przeprowadzeniu postępowania spadkowego – w przypadku braku osób wskazanych w pkt. a–c (w równych częściach);

26) URZĄDZENIE ZABEZPIECZAJĄCO-LOKACYJNE Z CZYNNĄ FUNKCJĄ MONITORINGU – zabezpieczenie przeciwkradzieżowe zamontowane w procesie produkcji pojazdu lub homologowane urządzenie zamontowane poza procesem produkcji pojazdu, posiadające

funkcję lokalizacji, poszukiwania i odzyskiwania pojazdu, o zasięgu działania obejmującym obszar nie mniejszy niż określony w umowie. Zamontowanie urządzenia zabezpieczająco-lokacyjnego poza procesem produkcji pojazdu powinno być wykonane przez podmiot profesjonalnie trudniący się montażem urządzeń zabezpieczających pojazdy przed kradzieżą, który potwierdzi fakt zainstalowania tego urządzenia wydając pisemne zaświadczenie (np. karta gwarancyjna, certyfikat). Warunkiem uznania zabezpieczenia przeciwkradzieżowego za urządzenie zabezpieczająco-lokacyjne z czynną funkcją monitoringu jest zawarcie z podmiotem świadczącym usługi ochrony mienia (pojazdów) umowy zapewniającej monitoring pojazdu, jego poszukiwanie i odzyskiwanie na terytorium objętym umową ubezpieczenia oraz przedstawienie dowodu opłaty za abonament z powyższego tytułu, ważny na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia;

27) WNIOSEK – wniosek o zawarcie umowy, czyli formularz albo inny dokument określony przez COMPENSĘ (np. SLIP brokerski), w którym Ubezpieczający lub jego przedstawiciel podaje dane stanowiące podstawę do oceny ryzyka i ustalenia warunków umowy;

28) WYPADEK DROGOWY – uszkodzenie bądź zniszczenie pojazdu lub jego trwale zamontowanych części, powstałe wskutek nagłego zetknięcia się z innym pojazdem, przedmiotem, osobą lub zwierzęciem, znajdującym się poza pojazdem;

29) WYPOSAŻENIE DODATKOWE – sprzęt i urządzenia zamontowane w pojeździe na stałe, niebędące wyposażeniem podstawowym danego typu pojazdu, którego demontaż wymaga użycia narzędzi i przyrządów mechanicznych za wyjątkiem urządzeń takich jak panel radiowy lub aparat telefoniczny, w szczególności:

- a) sprzęt audiofoniczny;
- b) sprzęt audiowizualny;
- c) zmieniarka CD;
- d) sprzęt łączności telefonicznej i radiotelefonicznej;
- e) urządzenie służące do nawigacji np. typu GPS;
- f) urządzenie głośnomówiące;
- g) bagażnik zewnętrzny;
- h) taksometry, haki holownicze, spojler, nakładki reklamowe, naklejki reklamowe;

30) WYPOSAŻENIE PODSTAWOWE (FABRYCZNE) – sprzęt i urządzenia, zamontowane trwale w pojeździe w procesie produkcji lub w procesie przygotowania pojazdu fabrycznie nowego do sprzedaży, określone w umowie, służące do utrzymania i używania pojazdu zgodnie z jego przeznaczeniem, a także służące bezpieczeństwu jazdy oraz zabezpieczeniu pojazdu przed kradzieżą;

31) ZWIERZĘ DOMOWE – zwierzęta oswojone i tradycyjnie przebywające wraz z człowiekiem w jego domu, utrzymywane przez niego w charakterze towarzysza, z wyłączeniem zwierząt egzotycznych, zwierząt wolnożyjących (dzikich), to jest nieudomowionych żyjących w warunkach niezależnych od człowieka oraz zwierząt, które stanowią zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi, takich jak węże, zwierzęta jadowite lub psy ras uznawanych za agresywne w rozumieniu rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracyjnych w sprawie wykazu ras psów uznawanych za agresywne z 28.04.2003 r. (Dz. U. 77 poz. 687).

32) ZDARZENIE – stosownie do rodzaju ubezpieczenia:

- a) w ubezpieczeniu AC – uszkodzenie, zniszczenie albo utrata mienia stanowiącego przedmiot ubezpieczenia;
- b) w ubezpieczeniu assistance – zdarzenie faktyczne uprawniające do uzyskania pomocy assistance zgodnie z niniejszymi OWU w ramach danego wariantu ubezpieczenia;

c) w ubezpieczeniu NNW – nieszczęśliwy wypadek;

d) w ubezpieczeniu Zielonej Karty – zdarzenie, w wyniku którego w związku z ruchem pojazdu została wyrządzona osobie trzeciej szkoda, za którą odpowiedzialność cywilną ponosi Ubezpieczony.

e) w ramach klauzul dodatkowych – objęte ochroną ubezpieczeniową zdarzenie faktycznie określone w danej klauzuli.

§ 4. ZAWARCIE UMOWY

1. Umowa zawierana jest na podstawie wniosku.

2. COMPENSA może zwrócić się do Ubezpieczającego o dodatkowe informacje, uzależniając zawarcie umowy od ich dostarczenia oraz od ich treści.

3. Umowę zawiera się na okres 365 dni, a w roku przestępnym na 366 dni (okres roczny), o ile nie umówiono się inaczej.

4. Jeżeli nie umówiono się inaczej, umowa w zakresie ubezpieczenia assistance lub w zakresie ubezpieczenia NNW może być zawarta tylko jednocześnie z zawarciem z COMPENSĄ umowy w zakresie ubezpieczenia AC lub w zakresie ubezpieczenia OC oraz na ten sam okres ubezpieczenia, na jaki zawierana jest umowa w zakresie ubezpieczenia AC lub w zakresie ubezpieczenia OC.

5. Umowa ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia Zielona Karta może zostać zawarta pod warunkiem zawarcia z COMPENSĄ umowy w zakresie ubezpieczenia OC, oraz na okres nie dłuższy niż ten, na jaki została zawarta umowa w zakresie ubezpieczenia OC.

§ 5. OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO/UBEZPIECZONEGO W ZWIĄZKU Z ZAWarciEM UMOWY

1. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości COMPENSY wszystkie znane sobie okoliczności dotyczące przedmiotu ubezpieczenia, o które COMPENSA zapytywała w formularzu lub innych pismach przed zawarciem umowy. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.

2. W czasie trwania umowy Ubezpieczający zobowiązany jest do pisemnego zawiadamiania COMPENSY o wszelkich zmianach okoliczności wymienionych w ust. 1, po powzięciu o nich wiadomości.

3. Jeżeli umowę zawarto na cudzy rachunek, obowiązki określone w ustępach 1–2 powyżej spoczywają także na Ubezpieczonym, chyba że nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.

4. COMPENSA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jej wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

ROZDZIAŁ II

UBEZPIECZENIE AC

§ 6. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 3, ubezpieczeniem objęte są:

1) pojazdy z wyłączeniem roweru, wózka inwalidzkiego, pojazdów szynowych oraz maszyn i urządzeń przystosowanych do poruszania się po drogach;

2) trwale zamontowane części pojazdu;

3) wyposażenie podstawowe pojazdu;

4) wyposażenie dodatkowe pojazdu, przy uwzględnieniu postanowień

ust. 2.

2. Wyposażenie dodatkowe pojazdu może zostać objęte ubezpieczeniem pod warunkiem uwzględnienia wartości tego wyposażenia w sumie ubezpieczenia pojazdu oraz wskazania wyposażenia dodatkowego we wniosku.

3. Po przeprowadzeniu indywidualnej oceny ryzyka umową mogą zostać objęte:

1) maszyny i urządzenia przystosowane do poruszania się po drodze z zastrzeżeniem § 7 ust. 2;

2) pojazdy:

a) używane podczas jazd próbnych i testowych;

b) używane podczas rajdów, jazd treningowych, konkursowych i wyścigowych;

c) używane jako rekwizyty;

d) wynajmowane zarobkowo innym podmiotom (rent a car);

e) używane do przewożenia przesyłek kurierskich i ekspresowych;

f) używane do wykonywania usług holowniczych;

g) używane do nauki jazdy;

h) używane jako taksówka;

i) poruszające się po płycie lotniska;

j) używane do celów specjalnych (to jest pojazdy samochodowe przystosowane w sposób szczególny do przewozu osób lub ładunków, używane przez Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, Policję, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencję Wywiadu, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Służbę Ochrony Państwa, Straż Graniczną, kontrolę skarbową, Służbę Celną, jednostki ochrony przeciwpożarowej, Inspekcję Transportu Drogowego i Służbę Więzienną);

k) służące do przewozu paliw, gazów płynnych lub sprężonych i materiałów niebezpiecznych (ADR).

§ 7. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Ubezpieczenie obejmuje szkody będące następstwem zdarzeń polegających na uszkodzeniu, zniszczeniu albo utracie przedmiotu ubezpieczenia w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem wyłączeń i ograniczeń odpowiedzialności określonych w niniejszych OWU.

2. W przypadku, o którym mowa w § 6 ust. 3 pkt 1, maszyny i urządzenia przystosowane do poruszania się po drodze objęte są ochroną ubezpieczeniową wyłącznie od zdarzeń powstałych w związku z poruszaniem się po drogach publicznych, a jedynie za dodatkową zgodą COMPENSY również od zdarzeń powstałych w związku z wykonywaniem pracy na terenie budowy oraz poruszaniem się po drogach wewnętrznych wytyczonych na terenie placu budowy.

3. Ubezpieczenie obejmuje szkody powstałe w wyniku zdarzeń mających miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz na terytorium państw należących do Unii Europejskiej oraz Albanii, Andory, Białorusi, Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Islandii, Lichtensteinu, Macedonii, Mołdawii, Monako, Norwegii, Rosji (część europejska), San Marino, Serbii, Szwajcarii, Turcji (część europejska), Ukrainy, Watykanu, z zastrzeżeniem ust 4.

4. Jeżeli nie umówiono się inaczej, zakresem ubezpieczenia nie są objęte szkody, będące następstwem kradzieży, która miała miejsce na terytorium Rosji, Białorusi, Ukrainy lub Mołdawii.

5. W ramach ubezpieczenia COMPENSA zwraca także koszty:

1) ratowania pojazdu oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli zastosowane środki były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne – przy czym koszty te zwracane są w ramach sumy ubezpieczenia;

2) faktycznie poniesione, uzasadnione i udokumentowane koszty:

a) parkowania uszkodzonego pojazdu od dnia zgłoszenia szkody do COMPENSY, nie dłużej niż do dnia następnego po dokonaniu przez COMPENSĘ oględzin pojazdu (przy uwzględnieniu średnich cen usług parkingowych w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego albo w miejscu powstania szkody);

b) transportu (holowania) pojazdu do zakładu naprawczego albo do miejsca wskazanego przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli transport był technicznie i ekonomicznie uzasadniony oraz o ile transport pojazdu nie mógł być świadczony w ramach posiadanego w COMPENSIE przez Ubezpieczonego ubezpieczenia assistance.

6. Koszty określone w ust. 5 pkt. 2 wypłacane są ponad sumę ubezpieczenia, jednakże do limitu odpowiedzialności równego kwocie:

1) 2.000 zł łącznie dla tych kosztów, jeżeli do zdarzenia objętego ochroną doszło na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

2) 1.500 euro łącznie dla tych kosztów, jeżeli do zdarzenia objętego ochroną doszło poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 8. DODATKOWE OPCJE UBEZPIECZENIA

1. Umowa, na wniosek Ubezpieczającego, może zostać zawarta przy uwzględnieniu poniżej wskazanych dodatkowych opcji:

1) opcja, która zakłada naprawę pojazdu z wykorzystaniem części alternatywnych;

2) opcja „Warsztat partnerski”, w której w odniesieniu do pojazdów osobowych lub pojazdów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony, zarejestrowanym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku szkody nie będącej szkodą całkowitą, naprawa ubezpieczonego pojazdu dokonywana jest przez warsztat partnerski COMPENSY;

3) opcja, która wyklucza z zakresu ubezpieczenia szkody powstałe w wyniku kradzieży.

§ 9. ZABEZPIECZENIA PRZECIWKRADZIEŻOWE POJAZDU

1. O ile nie umówiono się inaczej, warunkiem objęcia umową ryzyka kradzieży pojazdu, jego części trwale zamontowanych, jego wyposażenia podstawowego lub dodatkowego jest wyposażenie pojazdu w sprawne zabezpieczenia przed kradzieżą przewidziane konstrukcją pojazdu oraz w inne zabezpieczenia pojazdu przed kradzieżą wymagane przez COMPENSĘ i określone w niniejszych OWU lub umowie. Ubezpieczający/Ubezpieczony zobowiązany jest zapewnić, aby pojazd został zabezpieczony przed kradzieżą w sposób określony poniżej, a zabezpieczenia były uruchamiane każdorazowo po opuszczeniu pojazdu.

2. Pojazdy, poza zabezpieczeniami przed kradzieżą przewidzianymi ich konstrukcją, muszą być wyposażone w następujące zabezpieczenia:

1) pojazdy o wartości do 20.000 zł – co najmniej jedno proste zabezpieczenie mechaniczne, tj. zewnętrzna blokada kierownicy lub sprzęgła, bądź urządzenie odcinające dopływ paliwa lub prądu;

2) pojazdy o wartości ponad 20.000 zł do 150.000 zł – co najmniej jedno samodzielne zabezpieczenie, posiadające wymagany przepisami atest, tj. autoalarm lub elektroniczna blokada uruchomienia silnika (w tym immobilizer) lub mechaniczna blokada skrzyni biegów lub inne elektroniczne urządzenie zabezpieczające;

3) pojazdy o wartości ponad 150.000 zł do 250.000 zł – co najmniej dwa różne samodzielne zabezpieczenia, o których mowa w pkt 2;

4) pojazdy o wartości ponad 250.000 zł – co najmniej dwa różne samodzielne zabezpieczenia, o których mowa w pkt 2, i urządzenie zabezpieczające-lokacyjne z czynną funkcją monitoringu.

3. Postanowienie ust. 2 nie dotyczy ciągników rolniczych, przyczep rolniczych, innych przyczep, naczep i samochodów specjalnych w rozumieniu ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

§ 10. SZCZEGÓLNE WYŁĄCZENIA I OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Poza wyłączeniami i ograniczeniami odpowiedzialności określonymi w § 32, do ubezpieczenia AC zastosowanie znajdują określone w niniejszym paragrafie szczególne wyłączenia oraz ograniczenia odpowiedzialności.

2. Ubezpieczeniem nie są objęte szkody polegające na poniesieniu kosztów wymiany kluczyków lub innego urządzenia przewidzianego przez producenta pojazdu, umożliwiających uruchomienie silnika lub odblokowanie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, zamków drzwi oraz wyłącznika zapłonu, chyba że ich utrata nastąpiła w wyniku przestępstwa:

1) kradzieży z włamaniem (art. 279 § 1 Kodeksu karnego);

2) rozboju, tj. kradzieży połączonej z użyciem przemocy wobec osoby lub groźby natychmiastowego jej użycia albo dokonanej poprzez doprowadzenie człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności, (art. 280 Kodeksu karnego);

3) kradzieży rozbójniczej, tj. użycia przez sprawcę kradzieży przemocy, groźby użycia przemocy albo doprowadzenia człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności w celu utrzymania posiadania rzeczy zabranej (art. 281 Kodeksu karnego);

4) wymuszenia rozbójniczego, tj. doprowadzenie innej osoby do rozporządzenia przedmiotem ubezpieczenia za pomocą przemocy, groźby zamachu na życie lub zdrowie albo gwałtownego zamachu na mienie (art. 282 Kodeksu karnego), dokonanych na szkodę osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu, kluczyka lub innego urządzenia przewidzianego przez producenta pojazdu do uruchomienia silnika lub odblokowania zabezpieczeń przeciwkradzieżowych.

3. COMPENSA nie ponosi odpowiedzialności za szkody, których wartość nie przekracza 500 zł.

4. COMPENSA nie odpowiada za szkody:

1) będące następstwem zdarzeń powstałych w mechanizmach silnika pojazdu na skutek zassania cieczy przez układ dolotowy powietrza do silnika;

2) powstałe na skutek kradzieży pojazdu, jego części lub wyposażenia dodatkowego w wyniku:

a) pozostawienia po opuszczeniu pojazdu przez kierowcę i pasażerów kluczyków lub innych urządzeń przewidzianych przez producenta pojazdu do uruchomienia silnika / odblokowania zabezpieczeń przeciwkradzieżowych lub dokumentów pojazdu (dowód rejestracyjny lub karta pojazdu, jeżeli taką wydano na pojazd) bez nadzoru w miejscu ogólnodostępnym, jeżeli było to następstwem umyślnego lub rażąco niedbałego postępowania Ubezpieczonego oraz szkoda była następstwem powyższego;

b) niezabezpieczenia pojazdu zgodnie z postanowieniami OWU (tj. poprzez nieuruchomienie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych określonych w § 9) po jego opuszczeniu, jeżeli brak zabezpieczenia był następstwem umyślnego lub rażąco niedbałego postępowania Ubezpieczonego oraz szkoda była następstwem braku zabezpieczenia pojazdu;

c) nie dokonania niezwłocznie wymiany utraconych kluczyków, zamków lub innych urządzeń przewidzianych przez producenta pojazdu do uruchomienia silnika lub odblokowania zabezpieczeń

przeciwkradzieżowych po ich utracie, jeżeli brak wymiany był następstwem umyślnego lub rażąco niedbałego postępowania Ubezpieczonego oraz szkoda była następstwem braku wymiany kluczyków, zamków lub urządzeń zabezpieczających;

3) powstałe na skutek:

a) przywłaszczenia pojazdu bądź jego części lub wyposażenia;

b) wejścia przez sprawcę w posiadanie klucza lub innego urządzenia przewidzianego przez producenta pojazdu służącego do otwarcia lub uruchomienia pojazdu za zgodą Ubezpieczonego;

c) awarii pojazdu;

4) eksploatacyjne;

5) będące następstwem utraty materiałów eksploatacyjnych takich jak oleje i płyny, chyba że utrata lub konieczność wymiany albo uzupełnienia takich materiałów spowodowana była zdarzeniem, za które COMPENSA ponosi odpowiedzialność, z zastrzeżeniem pkt 6;

6) będące następstwem utraty lub braku paliwa;

7) będące następstwem uszkodzenia lub zniszczenia ogumienia, chyba że w wyniku zdarzenia objętego ubezpieczeniem zostały uszkodzone lub zniszczone inne części pojazdu, a koszt naprawy (bez wymiany ogumienia) przekracza kwotę, o której mowa w ust. 3;

8) będące następstwem uszkodzenia lub zniszczenia części pojazdu, w szczególności szyby czołowej na skutek uderzenia pokrywy komory silnika tego pojazdu niezależnego od przyczyny zewnętrznej, chyba że uszkodzenie lub zniszczenie spowodowane zostało zdarzeniem, za które COMPENSA ponosi odpowiedzialność;

9) będące następstwem uszkodzenia lub zniszczenia mieszalnika betonomieszarki na skutek zastygnięcia przewożonej substancji;

10) będące następstwem zużycia, działania korozji, utlenienia, zawilgocenia, działania pleśni, oddziaływania normalnych warunków atmosferycznych oraz pogorszenia się stanu technicznego pojazdu wskutek długotrwałego postoju;

11) powstałe w następstwie uszkodzenia lub utraty odbiornika radiowego, odtwarzacza audio, radioodtwarzacza lub odtwarzacza video, jeżeli przyczyną szkody było pozostawienie w pojeździe wyjmowanego odbiornika lub panelu odtwarzacza po opuszczeniu pojazdu i pozostawieniu go bez nadzoru.

5. COMPENSA nie odpowiada za szkody powstałe w następstwie:

1) użycia pojazdu do jazd próbnych i testowych;

2) użycia pojazdu do rajdów, jazd treningowych, konkursowych i wyścigowych;

3) użycia pojazdu jako rekwizytu;

4) zarobkowego wynajmowania pojazdu (rent a car);

5) użycia pojazdu do przewożenia przesyłek kurierskich i ekspresowych;

6) użycia pojazdu do wykonywania usług holowniczych;

7) użycia pojazdu do nauki jazdy;

8) użytkowania pojazdu jako taksówki,

chyba że pojazd używany do powyższych celów objęty został umową zgodnie z § 6 ust. 3.

§ 11. SUMA UBEZPIECZENIA

1. Suma ubezpieczenia wskazana w polisie stanowi górną granicę odpowiedzialności COMPENSY za każde zdarzenie powstałe w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 6. Suma ubezpieczenia deklarowana jest przez Ubezpieczającego przy zawieraniu umowy.

2. Z zastrzeżeniem ust. 3, określona w umowie suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości rynkowej pojazdu brutto w momencie zawierania umowy, przy czym wartość rynkową pojazdu w momencie zawierania umowy określa się:

1) w przypadku pojazdów używanych:

a) według notowań bazowych wartości pojazdu danej marki, typu i roku produkcji, z uwzględnieniem jego wyposażenia podstawowego, przebiegu, stanu technicznego i okresu eksploatacji (wg informatora rynkowego Info-Ekspert lub Eurotax); wniosek powinien zawierać nazwę oraz numer informatora, na podstawie którego ustalono wysokość sumy ubezpieczenia;

b) w razie braku notowań bazowych wartości pojazdu – przyjmując średnią wartość rynkową pojazdów podobnego typu i roku produkcji;

2) w przypadku pojazdów fabrycznie nowych – według wartości transakcji zakupu zgodnie z przedstawioną przez Ubezpieczającego fakturą; na wniosek Ubezpieczającego dopuszcza się powiększenie fakturowej wartości pojazdu o uzyskany, udokumentowany rabat;

3) na wniosek Ubezpieczającego – na podstawie indywidualnej wyceny pojazdu dokonanej przez rzeczoznawcę.

3. Jeżeli Ubezpieczonemu przysługuje prawo do odliczenia w całości lub w części podatku VAT naliczonego przy nabyciu pojazdu, w porozumieniu z Ubezpieczającym suma ubezpieczenia może odpowiadać wartości rynkowej pojazdu w dniu zawarcia umowy pomniejszonej o podatek VAT obliczony według zasad obowiązujących dla danego rodzaju pojazdów.

4. W przypadku fabrycznie nowych pojazdów będących samochodem osobowym lub fabrycznie nowego innego pojazdu wyprodukowanego w nadwoziu samochodu osobowego przy ustalaniu wartości pojazdu przy szkrodzie całkowitej w okresie pierwszych 6 miesięcy obowiązywania umowy przyjmuje się wartość pojazdu w kwocie równej sumie ubezpieczenia.

5. W przypadku pojazdów będących samochodami osobowymi lub pojazdów wyprodukowanych w nadwoziu samochodu osobowego, za opłatą dodatkowej składki, okres, o którym mowa w ust. 4 powyżej, może zostać wydłużony do jednego roku.

6. W przypadku powstania szkody całkowitej:

1) pojazdu – górną granicę odszkodowania stanowi wartość rynkowa pojazdu w dniu powstania zdarzenia (z zastrzeżeniem postanowień ust. 4 i 5), z zastrzeżeniem że nie może ona przekraczać sumy ubezpieczenia;

2) pojazdu wraz z wyposażeniem dodatkowym – górną granicę odszkodowania stanowi wartość rynkowa pojazdu łącznie z wyposażeniem dodatkowym w dniu powstania zdarzenia (z zastrzeżeniem postanowień ust. 4 i 5), z zastrzeżeniem że nie może ona przekraczać sumy ubezpieczenia.

7. Wypłata odszkodowania z tytułu szkody całkowitej powoduje rozwiązanie umowy.

§ 12. OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO/UBEZPIECZONEGO W TRAKCIE TRWANIA UMOWY

1. W czasie trwania umowy Ubezpieczający, a także Ubezpieczony, jeśli wiedział, że umowę zawarto na jego rachunek, zobowiązani są do:

1) przestrzegania uzgodnionych z COMPENSA zaleceń dodatkowych oraz terminów ich realizacji, które były warunkiem zawarcia lub kontynuacji umowy;

2) umożliwienia dostępu do pojazdu osobie upoważnionej przez COMPENSĘ w celu dokonania oceny ryzyka;

3) powiadomienia COMPENSY o utracie kluczyków lub innego urządzenia przewidzianego przez producenta pojazdu do uruchomienia silnika lub odblokowania zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, a także o wymianie kluczyków lub takiego urządzenia;

4) niezwłocznej wymiany kluczyków, innych urządzeń przewidzianych przez producenta pojazdu do uruchomienia silnika, zamków i urządzeń zabezpieczających pojazd przed kradzieżą, po utracie kluczyków lub innych urządzeń.

§ 13. OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO/UBEZPIECZONEGO W ZWIĄZKU ZE ZDARZENIEM

1. W przypadku zajścia zdarzenia objętego umową Ubezpieczający, a także Ubezpieczony, jeśli wiedział, że umowę zawarto na jego rachunek, zobowiązani są do:

1) użycia dostępnych im środków w celu ratowania pojazdu lub jego części, lub jego wyposażenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;

2) niezwłocznego powiadomienia Policji, a za granicą innego odpowiedniego organu o zdarzeniu, nie później jednak niż w ciągu 12 godzin od chwili uzyskania informacji o kradzieży pojazdu, jego części lub wyposażenia, poważnego uszkodzenia pojazdu oraz w razie zaistnienia zdarzenia nasuwającego uzasadnione przypuszczenie, że popełniono przestępstwo;

3) w przypadku kradzieży pojazdu, niezwłocznego wyrejestrowania pojazdu;

4) w razie zdarzenia z udziałem innego uczestnika ruchu drogowego, w miarę możliwości, zanotowania danych dotyczących uczestnika zdarzenia, w tym kierującego pojazdem, właściciela i/lub posiadacza pojazdu, cech identyfikacyjnych pojazdu (w tym numeru rejestracyjnego i państwa rejestracji pojazdu), numeru dokumentu ubezpieczenia oraz nazwy i adresu ubezpieczyciela, z którym zawarto umowę ubezpieczenia OC;

5) w razie zdarzenia spowodowanego przez zwierzęta domowe lub hodowlane, w miarę możliwości, ustalenia danych dotyczących właściciela lub posiadacza zwierząt, numeru dokumentu ubezpieczenia oraz nazwy i adresu ubezpieczyciela, z którym zawarto umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego lub umowę dobrowolnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;

6) niezwłocznego powiadomienia COMPENSY o powstaniu zdarzenia, jednak nie później niż w ciągu:

a) jeżeli zdarzenie powstało na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – 5 dni roboczych od daty uzyskania wiedzy o zdarzeniu a w przypadku kradzieży 2 dni roboczych od daty uzyskania wiedzy o kradzieży;

b) jeżeli zdarzenie powstało poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – 5 dni roboczych od dnia przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej albo 3 dni roboczych od daty uzyskania wiedzy o zdarzeniu, jeżeli konieczne było skorzystanie z pomocy zagranicznego przedstawiciela COMPENSY;

7) w przypadku zdarzenia powstałego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej niedokonywania, ani niedopuszczenia do dokonania żadnych zmian w uszkodzonym pojeździe przed przeprowadzeniem oględzin przez osobę upoważnioną przez COMPENSĘ, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia pojazdu po szkodzie albo zmniejszenia jej rozmiaru bądź jest uzasadniona koniecznością kontynuowania bezpiecznej jazdy;

8) w przypadku zdarzenia zaistniałego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niedokonywania, ani niedopuszczenia do dokonania naprawy pojazdu bez zgody COMPENSY lub jej przedstawiciela zagranicznego, chyba że COMPENSA lub jej przedstawiciel zagraniczny nie zajęli stanowiska w terminie 7 dni od daty powiadomienia o zdarzeniu albo 14 dni od daty powiadomienia o zdarzeniu, jeżeli jest konieczne powołanie biegłych rzeczoznawców, a Ubezpieczony został powiadomiony o tej konieczności;

9) umożliwienia dostępu do pojazdu osobie upoważnionej przez COMPENSĘ w celu przeprowadzenia likwidacji szkody;

10) przedłożenia COMPENSIE rachunku poniesionych kosztów oraz

umożliwienia COMPENSIE dokonania wszelkich ustaleń dotyczących przyczyny i rozmiaru szkody, jak również udostępnienia posiadanych dowodów niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości roszczenia oraz podstaw do wystąpienia z roszczeniem regresowym, a także udzielenia w tym celu wszelkiej pomocy i wyjaśnień;

11) w przypadku zawarcia umowy z opcją „Warsztat Partnerski” szkoda powinna być zgłaszana drogą e-mail na adres: dokumenty@compensa.pl z dopiskiem w tytule „Warsztat Partnerski”.

2. W przypadku zgłoszenia przez Ubezpieczonego szkody będącej następstwem kradzieży pojazdu Ubezpieczający zobowiązany jest:

1) okazać COMPENSIE dokument potwierdzający prawo własności pojazdu;

2) przekazać COMPENSIE:

a) dowód rejestracyjny pojazdu i kartę pojazdu, o ile była wydana na ubezpieczonego pojazd albo dowód dopuszczenia pojazdu do ruchu, chyba że zostały utracone na skutek rozboju lub wymuszenia rozbójniczego, a jeżeli zostały utracone w innych okolicznościach, Ubezpieczony zobowiązany jest do opisanie tych okoliczności;

b) kluczyki lub inne urządzenia przewidziane przez producenta pojazdu do uruchomienia silnika lub odblokowania zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, w liczbie i stanie (tj. oryginały lub kopie) podanych we wniosku o ubezpieczenie (dotyczy to także karty magnetycznej, pilota zdalnego sterowania zabezpieczeniami przeciwkradzieżowymi, dekodera, immobilizera oraz innych podobnych urządzeń przeznaczonych do przechowywania poza pojazdem), chyba że zostały utracone na skutek rozboju lub wymuszenia rozbójniczego, a jeżeli zostały utracone w innych okolicznościach – Ubezpieczony zobowiązany jest do opisanie tych okoliczności;

c) dokumentu potwierdzającego zgłoszenia kradzieży pojazdu Policji, a jeżeli kradzież pojazdu nastąpiła poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – innemu odpowiedniemu organowi za granicą;

3) przenieść prawo własności pojazdu na COMPENSĘ;

4) wyrejestrować pojazd i przedstawić COMPENSIE dokument potwierdzający ten fakt, wydany przez uprawniony organ.

3. COMPENSA uprawniona jest do odpowiedniego zmniejszenia odszkodowania, jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony (jeśli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek) umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zawiadomił COMPENSY o zajściu zdarzenia w terminie określonym w ust. 1 pkt 6, o ile naruszenie tego obowiązku przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło COMPENSIE ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia.

4. COMPENSA wolna jest od odpowiedzialności, odpowiednio w całości lub w części, jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony (jeśli wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek) umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, pomimo ciążącego na nim obowiązku, nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1, a szkoda powstała lub uległa zwiększeniu wskutek niewykonania powyższego obowiązku.

5. W przypadku udostępniania pojazdu innym osobom, Ubezpieczający, a także Ubezpieczony (jeśli wiedział, że umowę zawarto na jego rachunek), zobowiązany jest poinformować te osoby o konieczności przestrzegania obowiązków i zaleceń określonych w ustępach powyżej.

§ 14. USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. Jeżeli suma ubezpieczenia – zgodnie z wyborem Ubezpieczającego – odpowiada wartości rynkowej pojazdu w dniu zawierania umowy brutto (lub uwzględnia możliwość potrącenia w części podatku VAT), przy ustaleniu wysokości odszkodowania uwzględnia się podatek VAT

(lub część podatku VAT). Natomiast jeżeli suma ubezpieczenia – zgodnie z wyborem Ubezpieczającego – odpowiada wartości rynkowej pojazdu w dniu zawierania umowy pojazdu netto (bez uwzględnienia podatku VAT), przy ustaleniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się podatku VAT.

2. Wartość pojazdu w dniu powstania zdarzenia ustalona jest na podstawie notowań rynkowych pojazdu danej marki, typu i roku produkcji z uwzględnieniem jego wyposażenia podstawowego, przebiegu, stanu technicznego i okresu eksploatacji pojazdu. Notowania rynkowe będące podstawą do ustalenia wartości pojazdu określone są w katalogach (informatorach) Info-Ekspert i Eurotax. W razie braku notowań rynkowych danego pojazdu wartość pojazdu ustala się przyjmując średnią wartość rynkową pojazdów podobnego typu i roku produkcji.

3. Za szkodę całkowitą uznaje się uszkodzenie pojazdu w stopniu, w którym koszty naprawy uszkodzonego pojazdu przekraczają:

1) 70% wartości rynkowej pojazdu w dniu powstania zdarzenia, jeżeli wartość ta odpowiada bądź jest niższa od sumy ubezpieczenia pojazdu;

2) 70% sumy ubezpieczenia pojazdu, jeżeli wartość rynkowa pojazdu w dniu powstania zdarzenia jest wyższa niż suma ubezpieczenia pojazdu;

3) 70% sumy ubezpieczenia pojazdu, jeżeli wartość rynkowa pojazdu w dniu powstania zdarzenia jest niższa niż suma ubezpieczenia pojazdu, a klient wykupił opcję stosowania stałej sumy ubezpieczenia przez cały okres obowiązywania umowy;

4) jak również utratę pojazdu na skutek kradzieży.

4. Koszty naprawy, o których mowa w ust. 3, ustalane są na podstawie wyceny kosztów naprawy, która obejmuje:

1) koszt robocizny ustalony w oparciu o:

a) technologiczne czasy napraw określone przez producenta pojazdu i ujęte w systemie Audatex, Eurotax lub DAT;

b) średnią stawkę za 1 roboczogodzinę naprawy ze stawek stosowanych przez Autoryzowane Stacje Obsługi na terenie miejsca rejestracji pojazdu;

2) maksymalny koszt części zamiennych w wysokości cen określonych w systemie Audatex, Eurotax lub DAT;

3) koszt części alternatywnych, jeżeli umowa została zawarta w opcji, która zakłada naprawę pojazdu z wykorzystaniem części alternatywnych.

5. W przypadku powstania szkody całkowitej, o której mowa w ust. 3 pkt 1 – 3, COMPENSA ustala odszkodowanie w kwocie odpowiadającej:

1) wartości rynkowej pojazdu w stanie nieuszkodzonym w chwili powstania szkody pomniejszonej o wartość pozostałości, jeżeli wartość ta odpowiada bądź jest niższa od sumy ubezpieczenia pojazdu;

2) sumie ubezpieczenia pojazdu pomniejszonej o wartości pozostałości, jeżeli wartość rynkowa pojazdu w stanie nieuszkodzonym w chwili powstania szkody jest wyższa niż suma ubezpieczenia pojazdu;

3) sumie ubezpieczenia pojazdu pomniejszonej o wartości pozostałości, jeżeli wartość rynkowa pojazdu w stanie nieuszkodzonym w chwili powstania szkody jest niższa niż suma ubezpieczenia pojazdu, a klient wykupił opcję stosowania stałej sumy ubezpieczenia przez cały okres ubezpieczenia.

6. Wartość pozostałości ustala się indywidualnie przy uwzględnieniu rozmiaru uszkodzeń i stopnia zużycia eksploatacyjnego pojazdu lub jego części (zespołów), o ile pojazd lub jego części (zespoły) posiadają wartość handlową, jak również przy uwzględnieniu sytuacji na rynku obrotu pojazdami uszkodzonymi.

7. W razie powstania szkody w następstwie uszkodzenia pojazdu lub wyposażenia dodatkowego, która nie jest szkodą całkowitą („szkoda częściowa”), COMPENSA ustala:

1) zakres uszkodzeń, których powstanie pozostaje w związku

przyczynowym ze zgłoszonym zdarzeniem powodującym szkodę, za którego następstwa COMPENSA ponosi odpowiedzialność;

2) części pojazdu podlegające wymianie lub naprawie;

3) czas robocizny niezbędny do wykonania naprawy;

4) stawkę za 1 roboczogodzinę naprawy;

5) zużycie eksploatacyjne części pojazdu (np. ogumienia, tłumików, katalizatora, akumulatora).

8. COMPENSA uwzględnia koszty technologiczne koniecznej naprawy, dokonanej wyłącznie w zakresie pozostającym w związku przyczynowym ze zgłoszonym zdarzeniem, za które COMPENSA ponosi odpowiedzialność. Koszty muszą być udokumentowane imiennymi fakturami (rachunkami).

9. W umowie z opcją „Warsztat partnerski” wyliczenie wysokości odszkodowania z przypadku szkody częściowej następuje na podstawie faktur (rachunków) dokumentujących naprawę pojazdu, wystawionych na podstawie uprzednio uzgodnionego z COMPENSA kosztu i sposobu naprawy przez warsztat partnerski dokonujący tej naprawy z zastrzeżeniem, że to warsztat partnerski określa koszty naprawy.

10. COMPENSA uprawniona jest do weryfikacji cen części użytych do naprawy uszkodzonego pojazdu oraz technologicznych czasów naprawy poprzez ich porównanie z:

1) cenami części i technologicznymi czasami naprawy określonymi przez producenta pojazdu i ujętymi w systemie Audatex Eurotax lub DAT. Jeżeli ceny części na fakturach (rachunkach) oraz przyjęte technologiczne czasy naprawy przekraczają te podane w systemie Audatex, Eurotax lub DAT, to wówczas COMPENSA przy wyliczaniu wysokości odszkodowania uwzględnia ceny części oraz technologiczne czasy naprawy podane w systemie Audatex, Eurotax lub DAT;

2) średnimi cenami części na o porównywalnej jakości w przypadku zastosowania przez wykonawcę naprawy części o porównywalnej jakości. Jeżeli ceny części na fakturach (rachunkach) przekraczają średnie ceny, o których mowa wyżej, to wówczas COMPENSA przy wyliczaniu wysokości odszkodowania uwzględnia średnie ceny części o porównywalnej jakości.

11. W przypadku ustalenia wysokości odszkodowania w odniesieniu do pojazdu, którego okres eksploatacji w dniu zawarcia umowy przekraczał 4 lata, kwotę stanowiącą wysokość szkody pomniejsza się o kwotę odpowiadającą zużyciu eksploatacyjnemu części pojazdu według poniższych zasad:

1) 10% wartości części, jeżeli wiek pojazdu przekracza 4 lata;

2) 20% wartości części, jeżeli wiek pojazdu przekracza 5 lat;

3) 30% wartości części, jeżeli wiek pojazdu przekracza 6 lat;

4) 40% wartości części, jeżeli wiek pojazdu przekracza 7 lat;

5) 50% wartości części, jeżeli wiek pojazdu przekracza 8 lat, z zastrzeżeniem postanowienia ust. 15.

12. Jeżeli w okresie eksploatacji pojazdu nastąpiła udokumentowana wymiana części, kwotę stanowiącą wysokość szkody należną za uszkodzoną część pomniejsza się o stopień zużycia w tej części liczony od daty jej wymiany.

13. Jeżeli okres eksploatacji pojazdu w dniu zawarcia umowy nie przekraczał 4 lat, odszkodowanie wypłacane jest bez uwzględnienia stopnia zużycia części, o którym mowa w ust. 11 z zastrzeżeniem postanowienia ust. 15.

14. Po przeprowadzeniu indywidualnej oceny ryzyka przy zawarciu umowy, postanowienie ust. 13 może być stosowane także w odniesieniu do pojazdu, którego okres eksploatacji w dniu zawarcia umowy wynosił więcej niż 4 lata i jednocześnie nie przekraczał 10 lat.

15. Zużycie eksploatacyjne elementów takich jak ogumienie,

akumulator, elementy ciernie układu hamulcowego, napędowego oraz układ wydechowy oceniane jest na podstawie indywidualnego stopnia zużycia tych elementów i powoduje zmniejszenie kwoty stanowiącej wysokość szkody o stopień zużycia takich elementów niezależnie od okresu eksploatacji pojazdu oraz bez względu na to, czy Ubezpieczający wykupił opcję niestosowania zużycia eksploatacyjnego.

16. Z zastrzeżeniem ust. 17, 18 i 19, jeżeli pojazd został uszkodzony na terytorium kraju innego niż Rzeczpospolita Polska, naprawa powinna być dokonana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

17. Jeżeli uszkodzony za granicą pojazd wymaga naprawy w zakresie niezbędnym do kontynuowania bezpiecznej jazdy („naprawa prowizoryczna”), COMPENSA pokryje koszty naprawy pod warunkiem uzgodnienia i zaakceptowania przez COMPENSE zakresu oraz kosztów ww. naprawy prowizorycznej. Uzgodnienie oraz zgoda COMPENSE, o których mowa w zdaniu poprzednim, nie jest wymagane, jeżeli koszt naprawy prowizorycznej pojazdu w dacie jej wykonania nie przekracza brutto kwoty 1.500 euro lub jej równowartości w innej walucie obcej.

18. Jeżeli koszty naprawy prowizorycznej, określonej w ust. 17, zostały poniesione bezpośrednio przez Ubezpieczonego, zwrot tych kosztów następuje w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie imiennych rachunków lub faktur.

19. Jeżeli przeprowadzona za granicą naprawa przekracza zakres niezbędny do kontynuowania bezpiecznej jazdy lub przekracza zaakceptowany przez COMPENSE zakres i koszt naprawy, to wówczas COMPENSA wypłaci odszkodowanie z tytułu dokonanej przez Ubezpieczonego naprawy w wysokości ustalonej zgodnie z ust. 8 (przy uwzględnieniu opcji umowy – jeżeli umowa zawarta została z jej uwzględnieniem) oraz z uwzględnieniem kosztów takiej naprawy oraz cen części obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że faktycznie poniesione przez Ubezpieczonego koszty są niższe.

20. COMPENSA może zażądać okazania pojazdu w trakcie naprawy lub po jej zakończeniu w celu sprawdzenia zakresu dokonanej naprawy.

21. Jeżeli po przeniesieniu na COMPENSE własności pojazdu i wypłacie przez COMPENSE odszkodowania z tytułu szkody całkowitej polegającej na utracie pojazdu wskutek kradzieży pojazd zostanie odzyskany, COMPENSA w uzgodnieniu z Ubezpieczonym może ponownie przenieść na niego własność pojazdu. W takim przypadku wypłacone odszkodowanie podlega zwrotowi:

1) w całości – jeżeli w następstwie kradzieży nie doszło do uszkodzenia pojazdu, albo

2) w odpowiedniej części – jeżeli w następstwie kradzieży nastąpiło uszkodzenie pojazdu, które objęte jest zakresem ubezpieczenia AC w ramach umowy, o ile Ubezpieczający zgłosił żądanie likwidacji szkody polegającej na uszkodzeniu pojazdu.

22. W przypadku gdy odszkodowanie z tytułu szkody całkowitej polegającej na utracie pojazdu wskutek kradzieży – w oparciu o uzgodnienie stron – wypłacone zostało przez COMPENSE, jednakże nie doszło do przeniesienia na COMPENSE własności pojazdu, wypłacone odszkodowanie podlega zwrotowi na zasadach określonych w ust. 21.

23. Z kwoty odpowiadającej wysokości szkody potrąca się udział własny wskazany w umowie, zgodnie z postanowieniami § 15.

§ 15. UDZIAŁ WŁASNY W SZKODZIE

1. Przy ustalaniu odszkodowania w przypadku każdej szkody, która wystąpi w okresie ubezpieczenia, zastosowanie ma udział własny w wysokości 700 zł.

2. Po przeprowadzeniu indywidualnej oceny ryzyka udział własny może

zostać zniesiony lub ustanowiony w innej wysokości niż kwota wskazana w ust. 1, przy czym nie jest możliwe zniesienie udziału własnego określonego w ust. 3.

3. W przypadku powstania szkody, która nie jest szkodą całkowitą, jeżeli Ubezpieczony objęty umową z opcją „Warsztat partnerski” rezygnuje z naprawy pojazdu w warsztacie partnerskim COMPENSY, przy ustalaniu odszkodowania ma zastosowanie udział własny Ubezpieczonego w szkodzie w wysokości 10% wartości szkody przed potrąceniem udziału własnego, o którym mowa w ust. 1 lub 2, przy czym jest to udział własny niezależny od udziału własnego określonego w ust. 1 lub 2.

ROZDZIAŁ III

UBEZPIECZENIE ASSISTANCE

§ 16. PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest organizacja albo organizacja i pokrycie przez COMPENSĘ kosztów pomocy (usług określonych w § 17 – 22 OWU), świadczonej na rzecz Ubezpieczonych za pośrednictwem Centrum Alarmowego, w przypadku wystąpienia w okresie ubezpieczenia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową.

2. Odpowiedzialność COMPENSY obejmuje zdarzenia powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, państw należących do Unii Europejskiej oraz Albanii, Andory, Białorusi, Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Islandii, Lichtensteinu, Macedonii, Mołdawii, Monako, Norwegii, Rosji (część europejska), San Marino, Serbii, Szwajcarii, Turcji (część europejska), Ukrainy i Watykanu, przy czym poszczególne świadczenia przysługują Ubezpieczonemu we wszystkich ww. państwach lub w części z nich zgodnie z Tabelą znajdującą się w ust. 8 poniżej.

3. Umową mogą zostać objęte wyłącznie następujące rodzaje pojazdów:

- 1) samochody osobowe o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony;
- 2) samochody kempingowe o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony;
- 3) mikrobusy o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony (za mikrobusy uznaje się pojazdy osobowe, w których dopuszczalna liczba miejsc wynosi 9 lub więcej);
- 4) samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony;
- 5) inne pojazdy wykonane przez adaptację samochodu osobowego, pojazdy wyprodukowane w karoserii samochodu osobowego jako pojazd typu VAN niezależnie od sposobu zarejestrowania pojazdu o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony;
- 6) motocykle i motorowery.

4. Ubezpieczeniem w wariantach STANDARD, KOMFORT, KOMFORT PLUS i LUX mogą zostać objęte wyłącznie pojazdy, które na dzień zawarcia umowy nie są starsze niż 15 lat.

5. Umową nie mogą zostać objęte następujące pojazdy:

- 1) używane jako rekwizyty;
- 2) używane podczas jazd próbnych i testowych;
- 3) używane do nauki jazdy;
- 4) używane podczas rajdów, jazd treningowych i konkursowych;
- 5) wynajmowane zarobkowo innym podmiotom (rent a car);
- 6) używane do przewożenia przesyłek kurierskich i ekspresowych;
- 7) używane do wykonywania usług holowniczych;
- 8) używane jako taksówka/przewóz osób za opłatą;
- 9) poruszające się na płycie lotniska;
- 10) używane do celów specjalnych (to jest pojazdy samochodowe przystosowane w sposób szczególny do przewozu osób lub ładunków, używane przez Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, Policję,

Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencję Wywiadu, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Służbę Ochrony Państwa, Straż Graniczną, kontrolę skarbową, Służbę Celną, jednostki ochrony przeciwpożarowej, Inspekcję Transportu Drogowego i Służbę Więzienną);

11) służące do przewozu paliw, gazów płynnych lub sprężonych i materiałów niebezpiecznych (ADR).

6. Umowa może zostać zawarta w jednym z pięciu wskazanych poniżej wariantów ubezpieczenia:

- 1) BAZA;
- 2) STANDARD;
- 3) KOMFORT;
- 4) KOMFORT PLUS;
- 5) LUX.

Rodzaje świadczeń przysługujących w poszczególnych wariantach ubezpieczenia wskazane są w Tabeli znajdującej się w ust. 8 poniżej.

7. Ochrona ubezpieczeniowa w zależności od wariantu ubezpieczenia oraz rodzaju świadczenia, przysługuje w przypadku wystąpienia w okresie ubezpieczenia jednego z poniżej określonych zdarzeń powodującego unieruchomienie lub utratę pojazdu:

- 1) awarii;
- 2) wypadku drogowego;
- 3) kradzieży pojazdu lub części trwale w nim zamontowanych;
- 4) wandalizmu;
- 5) uszkodzenia pojazdu przez sprzęt sportowy przewożony na bagażniku zewnętrznym;
- 6) pożaru, wybuchu, zatopienia;
- 7) nagłego działania sił przyrody;
- 8) przebicia opony;
- 9) przepalenia żarówek w pojeździe;
- 10) działania czynnika termicznego lub chemicznego;
- 11) braku lub użycia niewłaściwego paliwa;
- 12) uszkodzenia szyby czołowej;
- 13) utraty panowania nad pojazdem;
- 14) utraty lub uszkodzenia kluczyków pojazdu;
- 15) zatrząśnięcia w pojeździe kluczyków pojazdu.

8. COMPENSA spełnia świadczenie do wysokości sumy ubezpieczenia dla wybranego wariantu ubezpieczenia oraz do limitów określonych dla poszczególnych świadczeń, w zależności od wariantu ubezpieczenia zgodnie z poniższą Tabelą.

	Warianty ubezpieczenia, zakres i limity				
	BAZA	STANDARD	KOMFORT	KOMFORT PLUS	LUX
okres ochrony	12 miesięcy	12 miesięcy	12 miesięcy	12 miesięcy	12 miesięcy
suma ubezpieczenia	50 euro – naprawa 100 euro – holowanie	2 500 euro	2 500 euro	5 000 euro	10 000 euro
Pomoc techniczna					
Limit odległości miejsca zdarzenia od miejsca zamieszkania	0 km	0 km	0 km	0 km	0 km
Naprawa na miejscu zdarzenia	✓	✓	✓	✓	✓
Holowanie pojazdu	✓ po wypadku, kolizji do najbliższego warsztatu	✓ po wypadku, kolizji, awarii, kradzieży do najbliższego warsztatu	✓ po wypadku, kolizji, awarii, kradzieży do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego (max 200 km na terytorium RP i za granicą)	✓ po wypadku, kolizji, awarii, uszkodzeniu przy próbie kradzieży do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego (na terytorium RP bez limitu kilometrów, za granicą do 500 km)	✓ po wypadku, kolizji, awarii, uszkodzeniu przy próbie kradzieży do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego (na terytorium RP bez limitu kilometrów, za granicą do 1 100 km)
Holowanie pojazdu osoby poszkodowanej w następstwie zdarzenia z pojazdem ubezpieczonym w Compensie	✓ do najbliższego warsztatu lub miejsca wskazanego	✓ do najbliższego warsztatu lub miejsca wskazanego	✓ do najbliższego warsztatu lub miejsca wskazanego	✓ do najbliższego warsztatu lub miejsca wskazanego	✓ do najbliższego warsztatu lub miejsca wskazanego
Holowanie przyczepy do 500 kg	–	–	–	✓	✓
Transport Ubezpieczonych z miejsca zdarzenia do miejsca holowania pojazdu	✓	✓	✓	✓	✓
Dowóz paliwa/zatankowanie niewłaściwego paliwa	–	✓	✓	✓	✓
Uruchomienie silnika	–	✓ max 3 x	✓ max 3 x	✓ max 3 x	✓ max 3 x
Dostarczenie części (wyłącznie poza terytorium RP)	–	✓	✓	✓	✓
Złomowanie pojazdu	–	✓ max 500 euro	✓ max 500 euro	✓ max 500 euro	✓ max 1 000 euro
Utrata/uszkodzenie kluczyków	–	✓	✓	✓	✓
Zatrzaśnięcie kluczyków	–	–	✓	✓	✓
Wymiana żarówki	–	✓	✓	✓	✓
Parking	–	✓ max 5 dni	✓ max 5 dni	✓ max 7 dni	✓ max 14 dni
Specjalistyczna pomoc na autostradzie	–	✓ refundacja max 500 euro (RP) max 1 000 euro (za granicą)	✓ refundacja max 500 euro (RP) max 1 000 euro (za granicą)	✓ refundacja max 500 euro (RP) max 1 000 euro (za granicą)	✓ refundacja max 500 euro (RP) max 1 000 euro (za granicą)

		Warianty ubezpieczenia, zakres i limity				
		BAZA	STANDARD	KOMFORT	KOMFORT PLUS	LUX
okres ochrony		12 miesięcy	12 miesięcy	12 miesięcy	12 miesięcy	12 miesięcy
suma ubezpieczenia		50 euro – naprawa 100 euro – holowanie	2 500 euro	2 500 euro	5 000 euro	10 000 euro
Pomoc w podróży						
Kontynuacja podróży/ powrót do miejsca zamieszkania	świadczenia realizowane zamiennie	–	✓ (> 50 km od miejsca zamieszkania)	✓	✓	✓
Zakwaterowanie		–	✓ max 4 doby hotelowe (> 50 km od miejsca zamieszkania)	✓ max 4 doby hotelowe	✓ max 4 doby hotelowe	✓ max 4 doby hotelowe
Pojazd zastępczy (wyłącznie w przypadku wypadku drogowego, kolizji lub awarii)		–	✓ max 3 dni (pojazd osobowy) (> 50 km od miejsca zamieszkania)	✓ max 5 dni (pojazd osobowy)	✓ max 7 dni (pojazd osobowy)	✓ max 10 dni (pojazd osobowy)
Pojazd zastępczy (wyłącznie w przypadku kradzieży)		–	✓ max 3 dni (pojazd) (> 50 km od miejsca zamieszkania)	✓ max 10 dni (pojazd osobowy)	✓ max 14 dni (pojazd osobowy)	✓ max 21 dni (pojazd)
Podstawienie/odstawienie pojazdu zastępczego		–	✓ podstawienie i odbiór	✓ podstawienie i odbiór	✓ podstawienie i odbiór	✓ podstawienie i odbiór
Odbiór pojazdu po naprawie		–	✓	✓	✓	✓
Kierowca zastępczy (wyłącznie poza terytorium RP)		–	✓	✓	✓	✓
Pomoc tłumacza		–	✓	✓	✓	✓
Awaria ogumienia						
Wymiana koła lub naprawa ogumienia		–	Z	Z	Z	Z
Dostarczenie i montaż łańcuchów na koła		–			Z	Z
Pomoc medyczna						
Przewóz medyczny (wyłącznie na terytorium RP)					Z	Z
Hospitalizacja (wyłącznie poza terytorium RP)		–	–	–	✓	✓
Wizyta lekarska/psychologa/pielegniarki		–	–	–	✓ organizacja	✓ organizacja
Rehabilitacja (wyłącznie na terytorium RP)		–	–	–	–	✓ max 5 wizyt
Dostarczenie i koszty transportu sprzętu rehabilitacyjnego		–	–	–	✓ max 50 euro na jedno zdarzenie i każdego Ubezpieczonego	✓ max 50 euro na jedno zdarzenie i każdego Ubezpieczonego

	Warianty ubezpieczenia, zakres i limity				
	BAZA	STANDARD	KOMFORT	KOMFORT PLUS	LUX
okres ochrony	12 miesięcy	12 miesięcy	12 miesięcy	12 miesięcy	12 miesięcy
suma ubezpieczenia	50 euro – naprawa 100 euro – holowanie	2 500 euro	2 500 euro	5 000 euro	10 000 euro
Badanie i zabiegi ambulatoryjne (wyłącznie poza terytorium RP)	–	–	–	✓ max 50 euro na jedno zdarzenie i każdego Ubezpieczonego	✓ max 50 euro na jedno zdarzenie i każdego Ubezpieczonego
Dostarczenie leków	–	–	–	✓ max 30 euro na jedno zdarzenie i każdego Ubezpieczonego	✓ max 30 euro na jedno zdarzenie i każdego Ubezpieczonego
Przyjazd osoby towarzyszącej	–	–	–	–	✓ max 7 dni
Przekazanie pilnej wiadomości	✓	✓	✓	✓	✓
Opieka nad osobami małoletnimi	–	–	–	✓ max 5 dni	✓ max 5 dni
Transport zwłok lub koszty pogrzebu	–	–	–	✓ max 1 000 euro	✓ max 1 000 euro
Twój pupil					
Hotel/pensjonat dla zwierząt (wyłącznie na terytorium RP)	–	–	–	✓ 7 dni/max 500 zł	✓ 7 dni/max 500 zł
Odwiezenie zwierząt (wyłącznie na terytorium RP)	–	–	–	✓	✓
Pozostałe świadczenia oraz pomoc informacyjna					
Informacja turystyczna	✓	✓	✓	✓	✓
Informacja o warsztatach	✓	✓	✓	✓	✓
Informacja o pomocy drogowej	✓	✓	✓	✓	✓
Informacja o możliwości wynajmu pojazdu zastępczego	✓	✓	✓	✓	✓
Informacja medyczna	–	–	✓	✓	✓
Telefoniczna pomoc prawna	–	–	✓ max 3 x	✓ max 3 x	✓ max 3 x
Pomoc informacyjna w związku ze zdarzeniem	✓	✓	✓	✓	✓
Pomoc przy odtworzeniu dokumentów	✓	✓	✓	✓	✓
Concierge	–	–	✓	✓	✓
Night Driver	–	–	–	organizacja	organizacja

§ 17. ASSISTANCE – POMOC TECHNICZNA

I. Zakres pomocy technicznej obejmuje następujące świadczenia:

1) Naprawę pojazdu na miejscu zdarzenia – w przypadku unieruchomienia pojazdu w następstwie zdarzenia objętego ubezpieczeniem, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty naprawy pojazdu na miejscu zdarzenia przez specjalistę skierowanego przez Centrum Alarmowe na miejsce zdarzenia, to jest usprawnienie pojazdu na miejscu zdarzenia poza warsztatem naprawczym, jednakże wyłącznie w zakresie niezbędnym do kontynuowania podróży (ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia przez COMPENSĘ kosztów paliwa i części użytych do naprawy);

2) Holowanie pojazdu – w przypadku unieruchomienia pojazdu

w następstwie zdarzenia objętego ubezpieczeniem, jeżeli nie ma możliwości naprawy pojazdu na miejscu zdarzenia, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty holowania:

a) w wariancie BAZA pojazd zostanie odholowany do najbliższego zakładu naprawczego albo miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego, pod warunkiem, iż nie znajduje się ono w większej odległości od miejsca wystąpienia zdarzenia niż najbliższy zakład naprawczy oraz maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia określonej dla tego wariantu ubezpieczenia;

b) w wariancie STANDARD pojazd zostanie odholowany do najbliższego zakładu naprawczego albo miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego,

pod warunkiem, iż nie znajduje się ono w większej odległości od miejsca wystąpienia zdarzenia niż najbliższy zakład naprawczy oraz maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia określonej dla tego wariantu ubezpieczenia;

c) w wariancie KOMFORT pojazd zostanie odholowany do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego, nie dalej jednak niż 200 km od miejsca zdarzenia oraz maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia określonej dla tego wariantu ubezpieczenia;

d) w wariancie KOMFORT PLUS:

i. jeżeli zdarzenie miało miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – do znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego, bez limitu kilometrów, jednakże maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia dla tego wariantu ubezpieczenia;

ii. jeżeli zdarzenie miało miejsce poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego, nie dalej niż 500 km od miejsca zdarzenia oraz maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia dla tego wariantu ubezpieczenia;

e) w wariancie LUX:

i. jeżeli zdarzenie miało miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – do znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego, bez limitu kilometrów, jednakże maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia dla tego wariantu ubezpieczenia;

ii. jeżeli zdarzenie miało miejsce poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – do miejsca wskazanego przez Ubezpieczonego, nie dalej niż 1.000 km od miejsca zdarzenia oraz maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia dla tego wariantu ubezpieczenia;

We wszystkich wariantach ubezpieczenia w związku z tym samym zdarzeniem przysługuje wyłącznie jedno świadczenie holowania. Przekroczenie granicy Rzeczypospolitej Polskiej w trakcie realizacji świadczenia holowania nie powoduje zmiany limitu kilometrowego właściwego ze względu na miejsce wystąpienia zdarzenia;

4) Holowanie przyczepy – jeżeli pojazd objęty ochroną w wariancie KOMFORT PLUS lub LUX został odholowany (w ramach świadczenia określonego w pkt 2 Holowanie pojazdu), a w momencie zaistnienia zdarzenia objętego ubezpieczeniem ciągnął przyczepę, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty holowania/transportu przyczepy o dopuszczalnej ładowności do 500 kg, na zasadach określonych dla świadczenia Holowanie pojazdu;

5) Transport Ubezpieczonych do zakładu naprawczego:

a) w przypadku wykonywania holowania pojazdu do zakładu naprawczego (w ramach świadczenia, o którym mowa w pkt 2 Holowanie pojazdu), COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty transportu Ubezpieczonych do zakładu naprawczego, do którego holowany jest uszkodzony pojazd;

b) transport odbywa się pojazdem pomocy drogowej, a w przypadku braku miejsc w pojeździe pomocy drogowej – innym środkiem transportu wskazanym przez COMPENSE;

6) Dostarczenie paliwa:

a) w przypadku wystąpienia zdarzenia polegającego na braku paliwa uniemożliwiającego kontynuację podróży, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty dostarczenia paliwa w ilości niezbędnej do dojechania do najbliższej czynnej stacji paliw;

b) ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów zakupu paliwa.

7) Uruchomienie silnika pojazdu – w przypadku uruchomienia silnika pojazdu na skutek rozładowania się akumulatora, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty uruchomienia silnika pojazdu, przy czym

świadczenie przysługuje 3 razy w okresie ubezpieczenia;

8) Dostawa części zamiennych – jeżeli pojazd został uszkodzony poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, a części zamienne niezbędne do funkcjonowania pojazdu oraz konieczne do jego naprawy nie mogą być zapewnione przez zakład naprawczy dokonujący naprawy, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty dostawy niezbędnych części zamiennych poprzez złożenie zamówienia na części oraz zapewnienie dostarczenia części do zakładu naprawczego, przy czym:

a) ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów zakupu części zamiennych oraz ewentualnych opłat celnych, do których pokrycia zobowiązany jest Ubezpieczony;

b) COMPENSA nie odpowiada za brak części zamiennych.

9) Złomowanie pojazdu:

a) w przypadku zniszczenia pojazdu na skutek zdarzenia objętego ubezpieczeniem, na wniosek Ubezpieczonego COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty złomowania pojazdu, z wyłączeniem kosztów transportu pojazdu na złomowisko, do wysokości następujących limitów:

i. w wariancie STANDARD, KOMFORT i KOMFORT PLUS – 500 euro;

ii. w wariancie LUX – 1.000 euro;

b) Ubezpieczony zobowiązany jest udostępnić COMPENSIE dokumenty niezbędne do wykonania usługi w świetle aktualnie obowiązujących przepisów prawa;

10) Otwarcie pojazdu – w przypadku zatrzaśnięcia wewnątrz pojazdu kluczyków lub innych urządzeń służących do otwarcia pojazdu, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty otwarcia ubezpieczonego pojazdu. Jeżeli otwarcie pojazdu nie jest możliwe na miejscu zdarzenia, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszt holowania pojazdu (w ramach limitów określonych w pkt 2 dla świadczenia Holowanie pojazdu) do najbliższego zakładu naprawczego;

11) Wymiana żarówki:

a) w przypadku wystąpienia zdarzenia w postaci przepalenia się żarówki w pojeździe, które uniemożliwia podróż pojazdem w sposób bezpieczny lub zgodny z przepisami ruchu drogowego, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty wymiany żarówki na miejscu zdarzenia, a jeżeli wymiana żarówki możliwa jest jedynie w warunkach warsztatowych, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty holowania pojazdu (w ramach limitów określonych w pkt 2 dla świadczenia Holowanie pojazdu) do najbliższego zakładu naprawczego mogącego wykonać usługę;

b) ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów zakupu żarówek;

12) Parking – w przypadku unieruchomienia pojazdu w następstwie zdarzenia objętego ubezpieczeniem, gdy nie ma możliwości naprawy pojazdu na miejscu zdarzenia oraz gdy holowanie ubezpieczonego pojazdu odbywać się będzie poza godzinami pracy zakładu naprawczego lub w dzień wolny od pracy i z jakichkolwiek przyczyn nie będzie można należycie zabezpieczyć pojazdu do czasu otwarcia zakładu naprawczego, Towarzystwo w ramach ubezpieczenia zorganizuje i pokryje koszty przechowania pojazdu na parkingu strzeżonym; (w ramach świadczenia, o którym mowa w pkt 2 Holowanie pojazdu), COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty przechowania pojazdu na parkingu strzeżonym:

a) w wariancie STANDARD i KOMFORT – maksymalnie przez okres 5 dni;

b) w wariancie KOMFORT PLUS – maksymalnie przez okres 7 dni;

c) w wariancie LUX – maksymalnie przez okres 14 dni.

We wszystkich wariantach ubezpieczenia czas przechowania pojazdu nie może być dłuższy niż do momentu, kiedy pojazd będzie mógł zostać umieszczony w zakładzie naprawczym lub odholowany do wskazanego przez Ubezpieczonego miejsca (w ramach limitów określonych dla świadczenia określonego w pkt 2 Holowanie pojazdu);

13) Specjalistyczna pomoc na autostradzie:

Jeśli do zdarzenia objętego ubezpieczeniem doszło na autostradzie i Ubezpieczony skorzystał z pomocy specjalnych służb drogowych mających wyłączne prawo do udzielenia pomocy na autostradzie, które nie działają na zlecenie COMPENSY, COMPENSA zwróci Ubezpieczonemu poniesione przez niego koszty ww. specjalistycznej pomocy, jednakże:

a) w wariantach STANDARD, KOMFORT, KOMFORT PLUS, LUX w wysokości nie wyższej niż:

i. jeżeli zdarzenie miało miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – 500 euro;

ii. jeżeli zdarzenie miało miejsce poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – 1.000 euro;

b) zwrot kosztów specjalistycznej pomocy następuje na podstawie wniosku o refundację złożonego przez Ubezpiezonego wraz z dokumentem potwierdzającym poniesienie ww. kosztów;

c) Ubezpieczony zobowiązany jest poinformować Centrum Alarmowe o zdarzeniu poprzez złożenie wniosku, o którym mowa w ppkt b), w ciągu 7 dni od powrotu do Rzeczypospolitej Polskiej, o ile zdarzenie miało miejsce poza jej terytorium, jednakże w każdym przypadku nie później niż 14 dni od daty zdarzenia. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa ww. obowiązku, COMPENSA może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło COMPENSIE ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia, chyba że w przypadku, gdy do naruszenia ww. zasady doszło na skutek rażącego niedbalstwa, to refundacja jest dokonywana w całości, jeżeli przemawiają za tym względy słuszności.

§ 18. ŚWIADCZENIA ASSISTANCE – POMOC W PODRÓŻY

1. W przypadku zaistnienia poniżej określonych zdarzeń Ubezpieczonemu przysługują świadczenia w zakresie pomocy w podróży określone w ust. 2:

1) kradzież pojazdu;

2) unieruchomienie pojazdu w następstwie zdarzenia objętego ubezpieczeniem, jeżeli pojazd został odholowany w ramach świadczenia, o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 (Holowanie pojazdu) do zakładu naprawczego lub miejsca wskazanego i nie może być naprawiony w ciągu 24 godzin;

3) unieruchomienie pojazdu w następstwie zdarzenia objętego ubezpieczeniem, jeżeli pojazd został samodzielnie dostarczony do zakładu naprawczego przez Ubezpiezonego i nie może być naprawiony w ciągu 24 godzin.

2. Zakres pomocy w podróży obejmuje następujące świadczenia:

1) Kontynuacja podróży albo powrót do miejsca zamieszkania:

COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty podróży Ubezpieczonych pociągiem pierwszej klasy lub autobusem do miejsca zamieszkania Ubezpiezonego kierującego pojazdem w chwili wystąpienia zdarzenia objętego ubezpieczeniem albo do miejsca docelowego podróży, jeżeli znajduje się ono nie dalej niż miejsce zamieszkania Ubezpiezonego kierującego pojazdem, przy czym:

a) w wariantach STANDARD świadczenie przysługuje, jeżeli odległość między miejscem zdarzenia, a miejscem zamieszkania Ubezpiezonego kierującego pojazdem przekracza 50 km;

b) jeżeli odległość między miejscem zdarzenia a miejscem zamieszkania Ubezpiezonego kierującego pojazdem przekracza 1.000 km, podróż za zgodą COMPENSY może odbyć się przy wykorzystaniu transportu lotniczego w klasie ekonomicznej;

c) w ramach świadczenia COMPENSA zapewni również transport bagażu przewożonego przez Ubezpieczonych o łącznej wadze nie przekraczającej 100 kg;

d) świadczenie nie przysługuje, jeśli w następstwie tego samego zdarzenia w ramach ubezpieczenia zrealizowane zostało świadczenie określone w pkt 2 lub 3 poniżej (Zakwaterowanie Ubezpieczonych lub Pojazd zastępczy);

2) Zakwaterowanie Ubezpieczonych:

COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty przejazdu Ubezpieczonych środkiem transportu wskazanym przez COMPENSĘ oraz zakwaterowania Ubezpieczonych (wraz ze śniadaniem) w najbliższym hotelu średniej kategorii (maksymalnie do 3 gwiazdek) na czas naprawy pojazdu lub do momentu odzyskania pojazdu, jednakże nie dłuższy niż na 4 doby hotelowe, przy czym:

a) w wariantach STANDARD świadczenie przysługuje, jeżeli odległość między miejscem zdarzenia a miejscem zamieszkania Ubezpiezonego kierującego pojazdem przekracza 50 km;

b) ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów wyżywienia (z wyjątkiem śniadania), baru, telefonu oraz innych dodatkowych usług, z których Ubezpieczony korzystał w związku z pobytem w hotelu;

c) świadczenie nie przysługuje, jeśli w następstwie tego samego zdarzenia w ramach ubezpieczenia zrealizowane zostało świadczenie określone w pkt 1 lub 3 (Kontynuacja podróży albo powrót do miejsca zamieszkania lub Pojazd zastępczy);

3) Pojazd zastępczy:

a) w wariantach STANDARD świadczenie przysługuje, jeżeli odległość między miejscem zdarzenia a miejscem zamieszkania Ubezpiezonego kierującego pojazdem przekracza 50 km;

b) COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty wynajmu (w tym podstawienie i odstawienie) pojazdu zastępczego na okres wskazany w tabeli w § 16 ust. 9, jednak nie dłuższy niż faktyczny czas naprawy;

c) w ramach świadczenia przysługuje pojazd osobowy klasy porównywalnej z klasą ubezpiezonego pojazdu, maksymalnie o pojemności silnika 2.000 cm³, a w przypadku pojazdów innych niż samochód osobowy określonych w § 16 ust. 5 pkt 2 – 6 – wyłącznie pojazd osobowy o klasie nie wyższej niż klasa B;

d) ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów paliwa, ubezpieczenia, opłat za autostrady, promy, mandaty karne, kaucje, opłat nałożonych przez podmiot świadczący usługi wynajmu z tytułu niezgodnego z umową miejsca zwrotu pojazdu bądź jego stanu w momencie zwrotu lub innych kosztów związanych z eksploatacją pojazdu;

e) pojazd wynajmowany jest na warunkach korzystania z samochodów zastępczych określonych przez wypożyczalnię pojazdów, w szczególności po zapewnieniu przez Ubezpiezonego wymaganego przez wypożyczalnię zabezpieczenia (np. kaucja, blokada środków na karcie kredytowej);

f) świadczenie nie przysługuje, jeśli w następstwie tego samego zdarzenia w ramach ubezpieczenia zrealizowane zostało świadczenie określone w pkt 1 lub 2 (Kontynuacja podróży albo powrót do miejsca zamieszkania lub Zakwaterowanie Ubezpieczonych);

4) Odbiór pojazdu po naprawie:

COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty odbioru pojazdu po naprawie, jeżeli uszkodzony w następstwie zdarzenia objętego ubezpieczeniem pojazd był naprawiany poza miejscem zamieszkania Ubezpiezonego, przy czym:

a) świadczenie obejmuje organizację i pokrycie kosztów podróży Ubezpiezonego lub osoby przez niego wskazanej w jedną stronę do miejsca, gdzie pojazd został naprawiony albo odebranie pojazdu przez

wskazanego przez Centrum Alarmowe kierowcę, który dostarczy pojazd do miejsca zamieszkania Ubezpieczonego albo miejsca docelowego podróży, jeżeli znajduje się ono nie dalej niż miejsce zamieszkania Ubezpieczonego kierującego pojazdem;

b) odbiór naprawionego pojazdu przez kierowcę wskazanego przez Centrum Alarmowe przysługuje w przypadku, gdy w następstwie wystąpienia jednego ze zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczony będący w chwili tego zdarzenia kierującym pojazdem jest hospitalizowany lub zmarł oraz żaden z pozostałych Ubezpieczonych podróżujących pojazdem nie posiada prawa jazdy lub z innych przyczyn nie może prowadzić pojazdu;

c) ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów paliwa, ubezpieczenia oraz innych opłat związanych z odbiorem pojazdu, do których pokrycia zobowiązany jest Ubezpieczony;

5) Kierowca zastępczy:

a) w przypadku gdy w następstwie wystąpienia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczony, będący w chwili tego zdarzenia kierującym pojazdem, jest hospitalizowany lub zmarł oraz żaden z pozostałych Ubezpieczonych podróżujących pojazdem nie posiada prawa jazdy lub z innych przyczyn nie może prowadzić pojazdu, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty wynajęcia kierowcy, który dostarczy pojazd do miejsca docelowego podróży albo innego miejsca wskazanego przez Ubezpieczonych, jeżeli znajduje się ono nie dalej niż miejsce docelowe podróży;

b) ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów paliwa, ubezpieczenia, opłat drogowych oraz innych opłat związanych z podróżą.

6) Pomoc tłumacza:

jeśli w następstwie zdarzenia objętego ubezpieczeniem konieczna jest pomoc tłumacza, COMPENSA zorganizuje doraźną telefoniczną pomoc tłumacza (telekonferencja w języku angielskim, niemieckim, rosyjskim lub francuskim).

§ 19. ŚWIADCZENIA ASSISTANCE – AWARIA OGUMIENIA

Świadczenia związane z awarią ogumienia przysługują w przypadku, gdy na skutek zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową doszło do uszkodzenia kół, opon bądź dętek pojazdu objętego ubezpieczeniem. Świadczenia związane z awarią ogumienia to:

1) Wymiana koła albo naprawa ogumienia:

a) w przypadku przebicia opony w pojeździe, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty wymiany koła, naprawy ogumienia na miejscu zdarzenia albo – jeżeli naprawa na miejscu zdarzenia okaże się niemożliwa – holowanie pojazdu (w ramach limitów określonych w § 17 ust. 1 pkt 2 dla świadczenia Holowanie pojazdu) w celu naprawy do najbliższego czynnego warsztatu wulkanizacyjnego;

b) ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów części i materiałów użytych do naprawy, w tym opon, dętek lub wentyli;

2) Dostarczenie i montaż łańcuchów na koła:

a) jeżeli warunki pogodowe nie pozwalają na bezpieczną kontynuację jazdy bez łańcuchów, a pojazd nie jest w nie wyposażony, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty dostarczenia i montażu na koła pojazdu odpowiednich łańcuchów;

b) świadczenie przysługuje jeden raz w okresie ubezpieczenia;

c) ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów zakupu łańcuchów. Koszty zakupu łańcuchów ponosi Ubezpieczony.

§ 20. ŚWIADCZENIA ASSISTANCE – POMOC MEDYCZNA

1. Świadczenia pomocy medycznej przysługują w przypadku, gdy Ubezpieczony na skutek zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową

doznał obrażeń ciała lub poniósł śmierć. Świadczenia pomocy medycznej to:

1) Przewóz medyczny:

w przypadku zdarzenia, które miało miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty przewozu Ubezpieczonego z miejsca zdarzenia do najbliższego szpitala, o ile zgodnie z opinią lekarza stan zdrowia Ubezpieczonego tego wymaga. Transport odbywa się środkiem transportu wskazanym przez COMPENSĘ wybranym po uzgodnieniu z lekarzem;

2) Hospitalizacja:

w przypadku zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, które miało miejsce poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, COMPENSA zorganizuje pobyt Ubezpieczonego w szpitalu, tj. leczenie, zabiegi i operacje, przy czym:

a) COMPENSA zapewni zorganizowanie jedynie tych zabiegów, operacji i leczenia, których przeprowadzenia nie można było ze względu na stan zdrowia odłożyć do czasu powrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

b) COMPENSA kontaktuje się ze szpitalem, rezerwuje miejsce i organizuje dowóz do szpitala, informuje szpital o warunkach płatności oraz pozostaje w ciągłym kontakcie ze szpitalem, z zastrzeżeniem że ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów pobytu Ubezpieczonego w szpitalu;

3) Opieka po hospitalizacji:

COMPENSA zorganizuje:

a) wizytę lekarską w miejscu pobytu Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem że ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów wizyty;

b) dostarczenie i pokrycie kosztów transportu (maksymalnie do 50 euro na jedno zdarzenie i każdego Ubezpieczonego) sprzętu rehabilitacyjnego dla Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem że ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów wypożyczenia lub zakupu sprzętu rehabilitacyjnego;

c) wizytę psychologa, z zastrzeżeniem że ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów wizyty;

d) wizytę pielęgniarską, z zastrzeżeniem że ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów wizyty;

4) Rehabilitacja:

a) COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty rehabilitacji Ubezpieczonego (maksymalnie 5 wizyt w okresie ubezpieczenia na każdego Ubezpieczonego) w placówce medycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Rehabilitacja musi być zalecona pisemnie przez lekarza prowadzącego leczenie Ubezpieczonego. COMPENSA nie ponosi odpowiedzialności za przebieg i skutki rehabilitacji.

b) COMPENSA nie pokrywa kosztów transportu Ubezpieczonego z miejsca jego zamieszkania do ww. placówki i powrotu z niej do miejsca zamieszkania Ubezpieczonego;

5) Badanie i zabiegi ambulatoryjne:

COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty badań i zabiegów ambulatoryjnych (maksymalnie do 50 euro na jedno zdarzenie i każdego Ubezpieczonego) przeprowadzonych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem że ubezpieczenie obejmuje wyłącznie organizację i pokrycie kosztów tych badań i zabiegów, których zgodnie z opinią lekarza prowadzącego nie można było ze względu na stan zdrowia Ubezpieczonego odłożyć do czasu powrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

6) Dostarczenie leków:

jeżeli Ubezpieczonemu nie towarzyszy osoba mogąca dostarczyć mu leki zalecone pisemnie przez lekarza prowadzącego leczenie, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty dostarczenia leków do miejsca pobytu

Ubezpieczonego, przy czym świadczenie przysługuje do limitu 30 euro na jedno zdarzenie i każdego Ubezpieczonego; ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia kosztów zakupu leków;

7) Przyjazd osoby towarzyszącej:

jeżeli Ubezpieczony jest hospitalizowany poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w następstwie zdarzenia objętego ubezpieczeniem, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty:

a) przyjazdu jednej osoby wskazanej przez Ubezpieczonego z Rzeczypospolitej Polskiej do miejsca hospitalizacji Ubezpieczonego;

b) pobytu ww. osoby przez okres 7 dni w hotelu średniej kategorii (dwu lub trzygwiazdkowym) znajdującym się w miejscu hospitalizacji Ubezpieczonego;

c) powrotu ww. osoby do miejsca jej zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

podróż odbywa się pociągiem I klasy, autobusem lub – jeżeli odległość zamieszkania osoby bliższej od miejsca hospitalizacji przekracza 1.000 km – transportem lotniczym w klasie ekonomicznej;

8) Przekazanie pilnej wiadomości:

świadczenie obejmuje przekazanie telefonicznej informacji osobie bliskiej albo pracodawcy na wniosek Ubezpieczonego;

9) Opieka nad osobami małoletnimi:

a) w przypadku wystąpienia zdarzenia objętego ubezpieczeniem, w wyniku którego pełnoletni Ubezpieczony, którzy sprawowali opiekę nad osobami małoletnimi będącymi pasażerami pojazdu, ponieśli śmierć lub są hospitalizowani, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty opieki nad osobami małoletnimi i ich transportu do miejsca oznaczonego jako cel podróży lub miejsca ich zamieszkania;

b) ubezpieczenie obejmuje pokrycie kosztów opieki sprawowanej do czasu objęcia opieki nad małoletnimi przez najbliższą rodzinę małoletniego, jednak nie dłużej niż przez okres 5 dni;

10) Transport zwłok lub koszty pogrzebu:

w przypadku śmierci Ubezpieczonego wskutek zdarzenia objętego ubezpieczeniem, COMPENSA pokryje koszty transportu zwłok do miejsca pochówku na terenie Rzeczypospolitej Polskiej lub pokryje koszty pogrzebu do wysokości 1.000 euro na każdego Ubezpieczonego.

§ 21. ASSISTANCE – TWÓJ PUPIL

Zakres pomocy obejmuje następujące świadczenia:

1) Odwiezienie zwierząt domowych:

jeżeli wskutek zdarzenia objętego ubezpieczeniem Ubezpieczony zmarł lub jest hospitalizowany, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty odwiezienia znajdujących się podczas podróży pod wyłączną opieką Ubezpieczonego zwierząt domowych do miejsca zamieszkania Ubezpieczonego znajdującego się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym:

a) świadczenie obejmuje pokrycie kosztów wyżywienia i opieki nad zwierzętami domowymi podczas przewozu;

b) świadczenie przysługuje jedynie, gdy w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego znajduje się osoba mająca sprawować opiekę nad zwierzętami domowymi w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego;

c) świadczenie nie obejmuje zapewnienia opieki weterynaryjnej;

2) Pobyt zwierzęcia domowego:

jeżeli Ubezpieczony, który jest właścicielem zwierzęcia domowego przewożonego w pojeździe w momencie zdarzenia objętego ubezpieczeniem, z powodu obrażeń odniesionych w wyniku ww. zdarzenia nie może dalej sprawować opieki nad zwierzęciem domowym, a jednocześnie pozostali Ubezpieczeni podróżujący pojazdem nie są współwłaścicielami zwierzęcia domowego albo nie zadeklarowali

gotowości przejęcia opieki nad zwierzęciem domowym, COMPENSA zorganizuje i pokryje koszty transportu i pobytu zwierzęcia domowego, przez okres nie dłuższy niż 7 dni oraz maksymalnie do limitu 500 zł za pobyt, w hotelu lub pensjonacie dla zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 22. POMOC INFORMACYJNA ORAZ POZOSTAŁE ŚWIADCZENIA

1. Świadczenia informacyjne obejmują:

1) Informację turystyczną:

świadczenie obejmuje udzielenie telefonicznej informacji o konieczności szczepienia, o ile takie szczepienie jest wymagane, pogodzie, cenie autostrad, kursów walut, adresach ambasad, konsulatów, hoteli, restauracji, organów administracji państwowej, policji, straży miejskiej;

2) Informację o warsztatach samochodowych:

świadczenie obejmuje udzielenie telefonicznej informacji o sieci autoryzowanych warsztatów samochodowych i lokalnych możliwościach naprawy pojazdu;

3) Informację o pomocy drogowej:

świadczenie obejmuje udzielanie telefonicznej informacji o numerach telefonów pomocy drogowej;

4) Informację o możliwości wynajmu pojazdu zastępczego:

świadczenie obejmuje udzielanie telefonicznej informacji dotyczącej możliwości wynajmu pojazdu zastępczego na koszt i odpowiedzialność Ubezpieczonego;

5) Informację medyczną:

świadczenie obejmuje udzielenie telefonicznej informacji o jednostkach udzielających pomocy medycznej; informacja zawierać będzie dane o dniach oraz godzinach ich pracy, jak również dane o specjalizacji oraz zakresie świadczonych usług;

6) Pomoc prawną telefoniczną:

świadczenie obejmuje udzielanie telefonicznej informacji dotyczącej kwestii prawnych (prawo: cywilne, pracy, rodzinne, spadkowe, ubezpieczeniowe, konsumenckie) z zakresu życia codziennego. Świadczenie przysługuje maksymalnie 3 razy w okresie ubezpieczenia;

7) Pomoc informacyjną w związku ze zdarzeniem:

w przypadku wystąpienia zdarzenia objętego ubezpieczeniem, COMPENSA zorganizuje pomoc w załatwieniu formalności związanych z tym zdarzeniem poprzez zapewnienie telefonicznego wsparcia podczas wypełniania deklaracji powypadkowej oraz dostarczeniu informacji o formalnościach związanych ze zgłaszaniem zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową w danym kraju. Ponadto ubezpieczenie obejmuje poradę, co do dalszego postępowania oraz przekazanie adresów adwokatów świadczących usługi prawne w miejscu zdarzenia;

8) Odtworzenie dokumentów:

a) w przypadku zaginięcia, kradzieży lub utraty dokumentów należących do Ubezpieczonego (np. prawo jazdy, dowód rejestracyjny, paszport, polisa) w następstwie zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, COMPENSA za pośrednictwem Centrum Alarmowego zorganizuje pomoc polegającą na udzieleniu niezbędnych informacji o działaniach, jakie należy podjąć w celu odtworzenia dokumentów;

b) ubezpieczenie nie obejmuje kosztów odtworzenia dokumentów;

9) Concierge:

świadczenie obejmuje tylko rezerwację biletów lotniczych i kolejowych, hoteli, zamawianie taxi;

10) Night Driver:

usługa polegająca na zorganizowaniu kierowcy, który odprowadzi ubezpieczonego pojazd we wskazane przez Ubezpieczonego miejsce,

jednocześnie odwożąc w to miejsce Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem że ubezpieczenie nie obejmuje pokrycia wynagrodzenia kierowcy, kosztów paliwa i ubezpieczenia.

§ 23. WYŁĄCZENIA I OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Poza wyłączeniami i ograniczeniami odpowiedzialności określonymi w § 32 OWU do ubezpieczenia assistance zastosowanie znajdują określone poniżej szczególne wyłączenia oraz ograniczenia odpowiedzialności.

2. COMPENSA nie odpowiada za zdarzenia wynikające z powtarzających się awarii (to jest awarii tożsamyh z awarią, w związku z którą COMPENSA udzielała świadczenia w ramach umowy), będących następstwem nieusunięcia przyczyn awarii po udzieleniu świadczenia przez COMPENSE.

3. Ubezpieczeniem nie są objęte:

- 1) szkody w mieniu przewożonym w pojeździe;
- 2) awarie wynikające z konieczności uzupełnienia materiałów eksploatacyjnych, z zastrzeżeniem § 17 pkt 6 (Dostarczenie paliwa);
- 3) zdarzenia uniemożliwiające jazdę wynikające z:
  - a) awarii wynikającej ze stanu technicznego pojazdu, jeżeli przyczyną tego było nieprzeprowadzenie przez Ubezpieczonego obowiązkowych przeglądów technicznych pojazdu lub brak bieżącej obsługi i konserwacji pojazdu;
  - b) niemożności dostawy i montażu akcesoriów;
  - c) konieczności wymiany piór wycieraczek;
  - d) konieczności dostarczenia: trójkąta ostrzegawczego, gaśnicy, kamizelki ostrzegawczej.

4. Z zastrzeżeniem ust. 5, COMPENSA nie zwraca kosztów poniesionych bez uprzedniej zgody Centrum Alarmowego.

5. Jeżeli Ubezpieczony nie miał możliwości zgłosić zdarzenia do Centrum Alarmowego niezwłocznie po jego zajściu, COMPENSA dokona refundacji poniesionych przez niego kosztów do wysokości, w jakiej zostałyby one poniesione, gdyby dane świadczenie było zorganizowane i opłacone przez COMPENSE zgodnie z pozostałymi zapisami OWU.

6. Refundacja, o której mowa w ust. 5, dokonywana jest na podstawie dokumentów potwierdzających poniesienie przez Ubezpieczonego kosztów usług w związku z wystąpieniem zdarzenia objętego ubezpieczeniem. Zwrot kosztów w ramach refundacji następuje w złotych polskich. Jeżeli koszty zostały poniesione w walucie obcej, zwrot kosztów następuje w złotych według średniego kursu walut obcych Narodowego Banku Polskiego z dnia poniesienia kosztów.

7. Wniosek o refundację należy złożyć pisemnie do Centrum Alarmowego.

§ 24. SUMA UBEZPIECZENIA

1. Górną granicą odpowiedzialności COMPENSY na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia oraz dla wszystkich Ubezpieczonych w ramach umowy jest kwota stanowiąca równowartość 1) w wariantcie BAZA:

- a) w przypadku naprawy pojazdu – 50 euro;
- b) w przypadku holowania pojazdu oraz transportu Ubezpieczonych – 100 euro (łącznie dla obu tych świadczeń);
- 2) w wariantcie STANDARD – 2.500 euro;
- 3) w wariantcie KOMFORT – 2.500 euro;
- 4) w wariantcie KOMFORT PLUS – 5.000 euro;
- 5) w wariantcie LUX – 10.000 euro.

2. Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo obniżeniu o kwotę równą wartości spełnionego świadczenia.

3. Do obliczenia równowartości w złotych kwoty określonej w innej walucie przyjmuje się średni kurs tej waluty ogłaszany przez Narodowy

Bank Polski z dnia wystąpienia zdarzenia, chyba że co innego wynika z pozostałych zapisów OWU.

§ 25. OBOWIĄZKI UBEZPIECZONEGO

1. W przypadku zajścia zdarzenia objętego umową Ubezpieczający, a także Ubezpieczony, jeśli wiedział, że umowę zawarto na jego rachunek, zobowiązany jest:

- 1) użyć dostępnych środków w celu ratowania pojazdu oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;
- 2) niezwłocznie po uzyskaniu wiedzy o zdarzeniu, zawiadomić telefonicznie Centrum Alarmowe, które dostępne jest pod numerem telefonu wskazanym na polisie;
- 3) udzielić Centrum Alarmowemu wyjaśnień w celu ustalenia okoliczności zdarzenia i zakresu niezbędnych świadczeń;
- 4) nie powierzać innym osobom wykonania świadczeń, do których organizacji zobowiązana jest COMPENSA w ramach ubezpieczenia, chyba że Centrum Alarmowe nie przystąpi do spełniania świadczenia w okresie 2 (dwóch) godzin od zawiadomienia o zdarzeniu albo wyrazi zgodę na zorganizowanie świadczenia przez inną osobę (nie dotyczy świadczenia specjalistycznych służb drogowych na autostradzie).

ROZDZIAŁ IV

UBEZPIECZENIE NNW

§ 26. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

Przedmiotem ubezpieczenia jest zdrowie i życie Ubezpieczonego.

§ 27. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Zakres ubezpieczenia obejmuje wskazane w ust. 4 następstwa nieszczęśliwych wypadków zaistniałych w bezpośrednim związku z ruchem pojazdu wskazanego w umowie.

2. Ubezpieczenie obejmuje wyłącznie następstwa nieszczęśliwych wypadków powstałych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz pozostałych państw należących do systemu Zielonej Karty.

3. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również następstwa nieszczęśliwych wypadków powstałych podczas wsiadania i wysiadania z pojazdu wymienionego w umowie, bezpośrednio przy jego załadunku lub rozładunku, postoju i naprawy na trasie jazdy oraz na skutek upadku pojazdu, pożaru lub wybuchu wynikającego z przyczyn wewnętrznych.

4. Ubezpieczenie obejmuje:

- 1) trwały uszczerbek na zdrowiu powstały wskutek nieszczęśliwego wypadku;
- 2) śmierć Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku.
5. Po opłaceniu dodatkowej składki, ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona poprzez pięciokrotne zwiększenie sumy ubezpieczenia z tytułu śmierci Ubezpieczonego będącego kierującym pojazdem.

§ 28. SZCZEGÓLNE WYŁĄCZENIA I OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Poza wyłączeniami i ograniczeniami odpowiedzialności określonymi w § 32 ochroną ubezpieczeniową nie są objęte zdarzenia:

- 1) powstałe w następstwie:
  - a) użycia pojazdu jako rekwizytu do jazd próbnych i testowych, rajdów, jazd treningowych i konkursowych, chyba że pojazd używany do ww. celów objęty został umową zgodnie z § 6 ust. 3 OWU;
  - b) użycia pojazdu do nauki jazdy lub jako taksówki, chyba że pojazd używany do ww. celów objęty został umową zgodnie z § 6 ust. 3 OWU;

c) zarobkowego wynajmowania pojazdu (rent a car), chyba że pojazd używany do ww. celów objęty został umową zgodnie z § 6 ust. 3 OWU;
d) przewożenia przesyłek kurierskich i ekspresowych lub wykonywania usług holowniczych, chyba że pojazd używany do ww. celów objęty został umową zgodnie z § 6 ust. 3 OWU;

o ile ten sposób użycia pojazdu był przyczyną nieszczęśliwego wypadku.

2) polegające na uszkodzeniu ciała lub rozstroju zdrowia na skutek leczenia lub zabiegów leczniczych;

3) powstałe na skutek usiłowania popełnienia lub popełnienia przez Ubezpieczonego przestępstwa albo samobójstwa;

4) powstałe na skutek posługiwania się wszelkiego rodzaju petardami lub innymi materiałami niebezpiecznymi;

5) których przyczyną była choroba Ubezpieczonego, zawał serca lub udar mózgu.

2. Ubezpieczenie nie pokrywa:

1) kosztów zakupu lub naprawy protez stomatologicznych;

2) kosztów operacji, honorariów lekarskich, materiałów opatrunkowych lub innych środków leczniczych poniesionych w celu usunięcia oszpeceń, okaleczeń lub deformacji powierzchni ciała Ubezpieczonego powstałych wskutek następstw nieszczęśliwych wypadków.

3. Odpowiedzialnością COMPENSY nie jest objęte zadośćuczynienie za doznany ból, cierpienie fizyczne lub moralne oraz straty materialne polegające na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu rzeczy należących do Ubezpieczonego, powstałe w związku z nieszczęśliwym wypadkiem.

§ 29. SUMA UBEZPIECZENIA

1. Określona w umowie suma ubezpieczenia NNW stanowi górną granicę odpowiedzialności COMPENSY na jedno i wszystkie zdarzenia mające miejsce w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Suma ubezpieczenia NNW dla jednego Ubezpieczonego może wynosić 10.000 zł, 15.000 zł oraz od 20.000 zł do 100.000 zł (przy czym musi ona stanowić wielokrotność kwoty 10.000 zł), z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Limit odpowiedzialności wyznaczony w ramach sumy ubezpieczenia na koszty leczenia wynosi 20% sumy ubezpieczenia wskazanej dla następstw nieszczęśliwych wypadków i stanowi górną granicę odpowiedzialności COMPENSY na jedno i wszystkie zdarzenia zaistniałe w okresie ubezpieczenia.

§ 30. OBOWIĄZKI UBEZPIECZONEGO

1. W razie powstania nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony obowiązany jest:

1) niezwłocznie powiadomić COMPENSĘ o zaistnieniu nieszczęśliwego wypadku;

2) udostępnić posiadaną dokumentację lekarską oraz współpracować z COMPENSĄ w toku postępowania likwidacyjnego, w szczególności zwolnić lekarzy, u których się leczyl, placówki służby zdrowia oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych z obowiązku zachowania tajemnicy oraz wyrazić zgodę na udostępnienie COMPENSIE dokumentacji z przebiegu leczenia (z wyłączeniem wyników badań genetycznych) w zakresie niezbędnym w celu ustalenia prawa Ubezpieczonego do świadczenia i wysokości świadczenia;

3) Podejmować starania mające na celu złagodzenie skutków nieszczęśliwego wypadku poddając się niezwłocznie opiece lekarskiej oraz postępując zgodnie z zaleceniami lekarza;

4) na zlecenie COMPENSY poddać się badaniom lekarskim lub badaniom diagnostycznym z minimalnym ryzykiem, z wyłączeniem badań genetycznych, w celu ustalenia prawa do świadczenia i wysokości tego świadczenia.

§ 31. USTALENIE WYSOKOŚCI ŚWIADCZENIA

1. Jeżeli Ubezpieczony wskutek nieszczęśliwego wypadku doznał 100% trwałego uszczerbku na zdrowiu, COMPENSA wypłaca świadczenie w wysokości sumy ubezpieczenia wskazanej w polisie.

2. Jeżeli Ubezpieczony wskutek nieszczęśliwego wypadku doznał częściowego trwałego uszczerbku na zdrowiu, COMPENSA wypłaca taki procent sumy ubezpieczenia, w jakim Ubezpieczony doznał trwałego uszczerbku.

3. Uprawnionemu przysługuje świadczenie z tytułu śmierci Ubezpieczonego w wysokości aktualnej na dzień śmierci Ubezpieczonego sumy ubezpieczenia (to jest po uwzględnieniu ewentualnej redukcji sumy ubezpieczenia o wypłacone Ubezpieczonemu świadczenia z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków). W przypadku rozszerzenia ochrony ubezpieczeniowej poprzez pięciokrotne zwiększenie sumy ubezpieczenia z tytułu śmierci Ubezpieczonego będącego kierującym pojazdem, zgodnie z § 27 ust. 5, bierze się pod uwagę sumę ubezpieczenia zwiększoną zgodnie z tym rozszerzeniem.

4. Ustalenie wysokości należnego świadczenia następuje na podstawie stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu oraz po stwierdzeniu związku przyczynowego pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu lub śmiercią Ubezpieczonego.

5. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określany jest na podstawie dokumentacji medycznej sporządzonej przez lekarza, który udzielił Ubezpieczonemu pierwszej pomocy oraz dokumentacji związanej z leczeniem. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określany jest w oparciu o tabelę procentowego trwałego uszczerbku na zdrowiu obowiązującej w dniu zawarcia umowy i stanowiącej załącznik do OWU.

6. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powinien być ustalony bezpośrednio po zakończeniu leczenia, z uwzględnieniem zabiegów rehabilitacyjnych (zalecanych przez lekarzy), nie później jednak niż w ciągu 2 lat od dnia wystąpienia nieszczęśliwego wypadku.

7. Przy ustalaniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu nie bierze się pod uwagę specjalności zawodowej Ubezpieczonego.

8. W razie utraty, uszkodzenia organu, narządu lub układu, którego funkcje były już przed nieszczęśliwym wypadkiem upośledzone wskutek choroby lub trwałego inwalidztwa, stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy między stopniem trwałego uszczerbku właściwym dla stanu danego organu, narządu lub układu po nieszczęśliwym wypadku, a stopniem trwałego uszczerbku istniejącym przed nieszczęśliwym wypadkiem.

9. Jeżeli Ubezpieczony zmarł po ustaleniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, a śmierć nie pozostaje w związku przyczynowym z nieszczęśliwym wypadkiem, niewypłacone świadczenie za trwały uszczerbek na zdrowiu wypłaca się uprawnionemu. Jeżeli stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu nie został ustalony przed śmiercią Ubezpieczonego, jako stopień trwałego uszczerbku przyjmuje się przypuszczalny stopień trwałego uszczerbku ustalonego przez COMPENSĘ na podstawie zebranej dokumentacji.

10. Wszelkie dokumenty dotyczące zaistniałego zdarzenia przedłożone przez Ubezpieczającego podlegają weryfikacji przez COMPENSĘ.

11. COMPENSA zastrzega sobie prawo zasięgania opinii specjalistów.

ROZDZIAŁ V

UBEZPIECZENIE AC, UBEZPIECZENIE ASSISTANCE, UBEZPIECZENIE NNW – POSTANOWIENIA WSPÓLNE

§ 32. WYŁĄCZENIA I OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. COMPENSA wolna jest od odpowiedzialności, jeżeli Ubezpieczający, Ubezpieczony albo osoba, z którą Ubezpieczający lub Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, wyrządził/a szkodę umyślnie.

2. W razie rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego odszkodowanie nie należy się, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

3. Ubezpieczeniem nie są objęte zdarzenia oraz szkody:

1) powstałe w związku z ruchem pojazdu oraz podczas zatrzymania pojazdu w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym, jeżeli pojazd w chwili zdarzenia nie był dopuszczony do ruchu zgodnie z obowiązującymi przepisami, jednakże wyłączenie jeżeli ww. stan techniczny pojazdu był przyczyną zdarzenia powodującego szkodę;

2) będące następstwem kierowania lub użycia pojazdu przez kierującego, który:

a) znajdował się w stanie nietrzeźwości, po użyciu alkoholu w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 1982 nr 35 poz. 230 z późn. zm.), narkotyków, innych środków odurzających lub leków o podobnym działaniu, jeżeli osoba ta wiedziała lub winna była wiedzieć o takim działaniu leku, w szczególności, gdy adnotacja na opakowaniu leku lub ulotka informowała o wpływie leku na zdolność do prowadzenia pojazdów, chyba że zdarzenie nie było następstwem pozostawiania w tym stanie;

b) nie posiadał w chwili zdarzenia wymaganych prawem państwa, na którego terytorium doszło do zdarzenia, uprawnień do kierowania pojazdem; chyba że zdarzenie nie było następstwem braku ww. uprawnień,

3) powstałe na skutek wojny, wrogich działań obcego państwa, działania o charakterze wojennym (niezależnie od tego, czy wojna została wypowiedziana czy nie), konfliktu zbrojnego, w którym stronami są obywatele jednego państwa lub grupy etnicznej, strajku, lokautu, aktów sabotażu, zamieszek wewnętrznych (to jest spontanicznych, połączonych z aktami przemocy fizycznej wystąpień określonej grupy społecznej wywołanych poczuciem niezadowolenia z istniejącej sytuacji politycznej, ekonomicznej lub społecznej, skierowanych przeciw strukturom sprawującym, na mocy obowiązującego prawa, władzę), wojskowego bądź cywilnego zamachu stanu, konfiskaty, rekwizycji, zajęcia, zniszczenia lub uszkodzenia z nakazu organów sprawujących władzę; powyższe wyłączenie obejmuje również szkody powstałe w następstwie aktu wandalizmu popełnionego w związku z ww. zdarzeniami;

4) powstałe w następstwie aktów terroru rozumianych jako wszelkiego rodzaju działania z użyciem siły, przemocy lub groźby użycia przemocy przez osobę lub grupę osób działających samodzielnie lub na rzecz bądź z ramienia jakiegokolwiek organizacji bądź rządu, w celach politycznych, ekonomicznych, religijnych, ideologicznych lub podobnych włączając zamiar wywarcia wpływu na rząd bądź zastraszenia społeczeństwa lub jakiegokolwiek jego części;

5) powstałe na skutek trzęsienia ziemi;

6) powstałe na skutek reakcji jądrowej, promieniowania jądrowego lub skażenia promieniotwórczego;

7) powstałe w następstwie użycia pojazdu niezgodnie z jego przeznaczeniem

lub wskutek niewłaściwego załadowania lub przewożenia ładunku lub bagażu;
8) powstałe w następstwie użycia pojazdu przez Ubezpieczonego w związku z popełnieniem lub usiłowaniem popełnienia przestępstwa.

§ 33. SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

1. Wysokość składki ustalana jest na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia umowy.

2. Składki ubezpieczeniowe ustalane są w wysokości zapewniającej środki finansowe na wypłatę odszkodowań i świadczeń, tworzenie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych i funduszy rezerwowych oraz na pokrycie kosztów działalności ubezpieczeniowej COMPENSY (w szczególności wynikające z przepisów prawa opłaty przeznaczone na koszty utrzymania nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową oraz innych instytucji rynku ubezpieczeniowego, wynikające z przepisów prawa opłaty ewidencyjne na pokrycie kosztów tworzenia i utrzymania rejestrów danych, koszty reasekuracji).

3. Składka za ubezpieczenie assistance ustalana jest z uwzględnieniem zakresu ubezpieczenia.

4. Składka za ubezpieczenie NNW ustalana jest w zależności od wysokości sumy ubezpieczenia oraz liczby miejsc w pojeździe.

5. Składka za ubezpieczenie AC ustalana jest w oparciu o następujące zasady:

1) wysokość składki ustalana jest w oparciu o indywidualną ocenę ryzyka;

2) składka za ubezpieczenie ustalana jest w postaci iloczynu sumy ubezpieczenia oraz stawki wyrażonej procentowo lub jest wyrażona kwotowo;

3) przy ustaleniu wysokości składki brane są pod uwagę następujące kryteria:

a) wartość rynkowa pojazdu na dzień zawierania umowy;

b) rodzaj, marka i model pojazdu;

c) rok produkcji pojazdu;

d) przeznaczenie pojazdu;

e) zakres ubezpieczenia;

f) liczba pojazdów będących w posiadaniu Ubezpieczonego;

g) charakter działalności prowadzonej przez Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego;

h) dotychczasowy przebieg ubezpieczenia pojazdów będących w użytkowaniu bądź należących do Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego;

i) wysokość zastosowanego udziału własnego;

j) długość okresu ubezpieczenia;

k) tryb płatności składki;

l) adres siedziby Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego;

m) moc silnika w przypadku samochodu osobowego lub innego pojazdu wyprodukowanego w nadwoziu samochodu osobowego;

n) wariant naprawy pojazdu;

4) W przypadku zawarcia umowy z opcją „Warsztat partnerski”, do umowy ma zastosowanie zniżka składki.

6. Składka opłacana jest jednorazowo jednocześnie z zawarciem umowy, chyba że w umowie określono inny sposób i termin opłacenia składki.

7. Na wniosek Ubezpieczającego płatność składki z tytułu ubezpieczenia AC może zostać rozłożona na raty. Terminy płatności i wysokość rat określone są w polisie.

8. Jeżeli zapłata składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, składkę uznaje się za zapłaconą z chwilą wpływu na rachunek COMPENSY. Jeżeli zapłata składki dokonywana jest w formie gotówkowej, za zapłatę uważa się chwilę przekazania gotówki przedstawicielowi COMPENSY.

9. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

10. Wysokość należnej do zwrotu składki ustala się w kwocie wyliczonej proporcjonalnie do długości niewykorzystanego okresu ubezpieczenia, przy czym każdy rozpoczęty dzień ubezpieczenia traktuje się jako pełny.

11. Zwrot składki dokonywany jest na konto bankowe wskazane przez Ubezpieczającego.

§ 34. POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność COMPENSY rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty.

2. W przypadku gdy COMPENSA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie określonym w dokumencie ubezpieczenia, COMPENSA może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i zażądać zapłacenia składki za okres, przez który ponosiła odpowiedzialność. W przypadku braku wypowiedzenia umowy rozwiązuje się ona z końcem okresu, za który przypada niezapłacona składka.

3. W przypadku opłacania składki w ratach i niezapłacenia kolejnej raty składki w terminie określonym w polisie, COMPENSA może wezwać Ubezpieczającego do zapłaty składki z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje rozwiązanie umowy z upływem tego terminu.

4. Odpowiedzialność COMPENSY kończy się:

- 1) z upływem okresu ubezpieczenia;
- 2) z dniem odstąpienia od umowy;
- 3) z końcem okresu, o którym mowa w ust.3;
- 4) w ubezpieczeniu assistance – z chwilą zrealizowania świadczenia lub świadczeń w łącznej wysokości równej sumie ubezpieczenia dla danego wariantu ubezpieczenia (a w wariantcie BAZA dla danego rodzaju świadczenia/świadczeń);
- 5) w ubezpieczeniu NNW – z chwilą wypłaty świadczenia lub świadczeń w łącznej wysokości równej stosownie sumie ubezpieczenia NNW lub sumie ubezpieczenia kosztów leczenia;
- 6) w ubezpieczeniu assistance oraz NNW – z końcem ochrony ubezpieczeniowej w ramach ubezpieczenia, do którego dołączone zostało ubezpieczenie assistance lub NNW, zgodnie z § 4 ust. 4 OWU;
- 7) w ubezpieczeniu Zielona Karta – z końcem ochrony ubezpieczeniowej w ramach ubezpieczenia OC;
- 8) z dniem wypłaty odszkodowania za szkodę całkowitą;
- 9) z dniem utraty prawa własności pojazdu przez Ubezpiezonego, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego oraz za zgodą COMPENSY, prawa i obowiązki, wynikające z zawartej umowy, mogą zostać przeniesione na nabywcę pojazdu. W takim przypadku umowa ubezpieczenia AC nie ulega rozwiązaniu.

6. W razie przeniesienia praw z umowy, w przypadkach wskazanych powyżej, na nabywcę przedmiotu przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą COMPENSY umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia prawa własności do pojazdu na nabywcę.

§ 35. ODSTĄPIENIE OD UMOWY, WYPOWIEDZENIE, ROZWIĄZANIE UMOWY

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy COMPENSA nie poinformowała Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim COMPENSA udzielała ochrony ubezpieczeniowej.

2. Odstąpienie od umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w którym COMPENSA ponosiła odpowiedzialność.

3. Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę w zakresie ubezpieczenia NNW w każdym czasie ze skutkiem natychmiastowym. Wypowiedzenie umowy w zakresie ubezpieczenia NNW nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w jakim COMPENSA udzielała ochrony ubezpieczeniowej.

4. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

§ 36. WYPŁATA ODSZKODOWANIA (ŚWIADCZENIA)

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, COMPENSA informuje o tym Ubezpieczającego lub Ubezpiezonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem, na piśmie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności COMPENSY lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.

2. W przypadku umowy zawartej na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego, zawiadomienie o zajściu zdarzenia losowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w takim przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy.

3. Postanowień niniejszego paragrafu nie stosuje się do zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy w zakresie ubezpieczenia assistance, jeżeli świadczenie jest spełnione bezpośrednio po zgłoszeniu zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową lub bez przeprowadzania postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia.

4. Jeżeli w terminach określonych w ust. 6 i 7 COMPENSA nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia, zawiadamia na piśmie osobę zgłaszającą roszczenie oraz Ubezpiezonego, w przypadku umowy zawartej na cudzy rachunek, w szczególności w ubezpieczeniu grupowym, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie – o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a także powinien wypłacić bezsporną część świadczenia.

5. Jeżeli odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje lub przysługuje

w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, COMPENSA informuje o tym na piśmie osobę występującą z roszczeniem oraz Ubezpieczonego, w przypadku umowy zawartej na cudzy rachunek, w ubezpieczeniu grupowym, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie – wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia; informacja powinna zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

6. COMPENSA obowiązana jest wypłacić odszkodowanie (świadczenie) w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu.

7. Jeżeli wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności COMPENSY albo wysokości odszkodowania (świadczenia) nie jest możliwe, odszkodowanie (świadczenie) wypłacane jest w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporna część odszkodowania (świadczenia) zostanie wypłacona w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.

8. Odszkodowanie (świadczenie) wypłacane jest w złotych polskich. Jeżeli koszty zostały poniesione w walucie obcej, odszkodowanie wypłacane jest w złotych według średniego kursu walut obcych Narodowego Banku Polskiego z dnia powstania szkody.

9. COMPENSA udostępnia Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy, informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności COMPENSY lub wysokości odszkodowania lub świadczenia. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez COMPENSE udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez COMPENSE. Informacje i dokumenty, o których mowa powyżej, COMPENSA udostępni na żądanie w postaci elektronicznej.

§ 37. ROSZCZENIA REGRESOWE

1. Z dniem wypłaty odszkodowania przez COMPENSE, roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na COMPENSE do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli wypłacone odszkodowanie pokrywa tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia roszczeń przed COMPENSA.

2. Nie przechodzą na COMPENSE roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.

3. Zasady wynikające z ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie zawarcia umowy na cudzy rachunek.

4. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony skutecznie zrzekł się roszczenia odszkodowawczego w stosunku do sprawcy szkody w całości lub w części, COMPENSA może odmówić wypłaty odszkodowania odpowiednio w całości lub w części. Natomiast jeżeli fakt ten ujawniony zostanie już po wypłaceniu odszkodowania, COMPENSA może żądać zwrotu odpowiednio całości lub części odszkodowania.

5. Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązani są do udzielenia COMPENSIE wszelkich informacji, dostarczenia dokumentów oraz umożliwienia prowadzenia czynności niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych.

ROZDZIAŁ VI

UBEZPIECZENIE ZIELONA KARTA

§ 38. PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Ochroną ubezpieczeniową objęta jest odpowiedzialność cywilna posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego za szkody wyrządzone osobom trzecim, powstałe w związku z ruchem tego pojazdu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, na terytorium państw należących do Systemu Zielonej Karty, wymienionych w dokumentach ubezpieczeniowych, przy czym istnienie odpowiedzialności Ubezpieczonego określa się na podstawie prawa wskazanego jako właściwe i mające zastosowanie w przypadku danego zdarzenia, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, zgodnie z prawem właściwym, z zastrzeżeniem ust. 4.

3. Wysokość sumy gwarancyjnej wynosi równowartość w złotych polskich (PLN):

1) w przypadku szkód na osobie – 5.210.000 euro;

2) w przypadku szkód w mieniu – 1.050.000 euro;

w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte ubezpieczeniem, bez względu na liczbę poszkodowanych.

4. Równowartość sumy gwarancyjnej w złotych polskich ustalana przy zastosowaniu kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w dniu wyrządzenia szkody.

5. Odszkodowanie wypłacane jest do wysokości sumy gwarancyjnej określonej zgodnie z przepisami prawa właściwego dla miejsca zdarzenia, a jeżeli suma gwarancyjna określona w umowie jest wyższa, do wysokości tej sumy.

ROZDZIAŁ VII

POSTANOWIENIA DODATKOWE

§ 39. POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE SKŁADANIA REKLAMACJI

1. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu oraz uprawnionemu z umowy ubezpieczenia będącemu osobą fizyczną, jak również Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu oraz poszukującemu ochrony ubezpieczeniowej będącemu osobą prawną albo spółką nieposiadającą osobowości prawnej przysługuje prawo do wniesienia reklamacji, przy czym w przypadku ww. osób fizycznych przez reklamację należy rozumieć wystąpienie skierowane do COMPENSY, w którym osoba wnosząca reklamację zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez COMPENSE. Złożenie reklamacji niezwłocznie po powzięciu przez osobę składającą reklamację zastrzeżeń ułatwi i przyspieszy rzetelne jej rozpatrzenie przez COMPENSE.

2. Reklamacja może zostać złożona w każdej jednostce COMPENSY, w której zakresie obowiązków jest obsługa klientów.

3. Reklamacja może zostać złożona w formie:

1) pisemnej – za pośrednictwem poczty, kuriera lub pisma złożonego osobiście w siedzibie COMPENSY lub w jednostce terenowej wskazanej w ust. 2 powyżej;

2) ustnej – telefonicznie na numer telefonu 22 501 61 00,

3) ustnej do protokołu, podczas wizyty w siedzibie COMPENSY lub jednostce wskazanej w ust. 2 powyżej – wyłącznie w przypadku Ubezpieczającego, Ubezpieczonego oraz uprawnionego z umowy ubezpieczenia będącego osobą fizyczną;

4) elektronicznej, pocztą elektroniczną kierowaną na adres e-mail

reklamacje@compensa.pl – wyłącznie w przypadku Ubezpieczającego, Ubezpieczonego oraz uprawnionego z umowy ubezpieczenia będącego osobą fizyczną.

4. W celu przyspieszenia postępowania, reklamacja powinna zawierać:

- 1) imię i nazwisko (nazwa firmy) osoby wnoszącej reklamację;
- 2) adres osoby wnoszącej reklamację;
- 3) informację, czy wnoszący reklamację żąda otrzymania odpowiedzi drogą elektroniczną, a jeżeli tak – również adres e-mail, na który odpowiedź ma zostać przesłana;
- 4) PESEL/REGON;
- 5) numer dokumentu ubezpieczenia lub nr szkody.

5. Na żądanie osoby wnoszącej reklamację, COMPENSA potwierdza fakt złożenia reklamacji na piśmie lub w inny uzgodniony z nią sposób.

6. Odpowiedź na reklamację powinna zostać udzielona przez COMPENSA bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji.

7. W przypadku uzasadnionej niemożności udzielenia odpowiedzi w terminie określonym w ust. 6, COMPENSA zobowiązana jest poinformować osobę wnoszącą reklamację o:

- 1) przyczynach braku możliwości dotrzymania ww. terminu (przyczynach opóźnienia);
- 2) okolicznościach, które muszą zostać ustalone;
- 3) przewidywanym terminie rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, nie dłuższym jednak niż 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.

8. Odpowiedzi na reklamacje COMPENSA udziela w postaci papierowej lub:

1) w przypadku Ubezpieczających, Ubezpieczonych oraz uprawnionych z umowy ubezpieczenia będących osobami fizycznymi – za pomocą innego trwałego nośnika informacji w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, jednakże odpowiedź może zostać dostarczona osobie składającej reklamację pocztą elektroniczną wyłącznie na jej wniosek;

2) w przypadku poszukującego ochrony ubezpieczeniowej, Ubezpieczającego oraz Ubezpieczonego będących osobami prawnymi albo spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej – na innym trwałym nośniku informacji w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta.

9. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu oraz uprawnionemu z umowy ubezpieczenia będącemu osobą fizyczną, przysługuje prawo złożenia wniosku o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego, w szczególności w przypadku:

- 1) nieuwzględnienia roszczeń osoby zgłaszającej reklamację w trybie rozpatrywania reklamacji;
- 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą osoby zgłaszającej reklamację w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.

10. Na wniosek Ubezpieczającego, Ubezpieczonego oraz uprawnionego z umowy ubezpieczenia będącego osobą fizyczną, spór z COMPENSA może zostać poddany pozasądowemu postępowaniu w sprawie rozwiązywania sporów między klientem a podmiotem rynku finansowego przeprowadzonemu przez Rzecznika Finansowego (szczegółowe informacje w tym zakresie dostępne są na stronie internetowej Rzecznika Finansowego: <https://rf.gov.pl>).

§ 40. POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE SKŁADANIA SKARG

1. Podmioty, którym nie przysługuje prawo złożenia reklamacji, zgodnie z postanowieniami § 39, przysługuje prawo złożenia skargi dotyczącej usług lub działalności COMPENSA.

2. Do skargi określonej w ust. 1 zastosowanie znajdują postanowienia § 39 dotyczące reklamacji składanych przez Ubezpieczających, Ubezpieczonych oraz poszukujących ochrony ubezpieczeniowej będących osobami prawnymi albo spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej, z wyłączeniem § 39 ust. 8. Odpowiedź na skargę udzielana jest w formie pisemnej, chyba że ze skarżącym uzgodniono inną formę odpowiedzi. Jeśli życzeniem skarżącego jest otrzymanie odpowiedzi drogą elektroniczną na wskazany adres e-mail i skarżący wyraził zgodę na otrzymywanie odpowiedzi drogą elektroniczną, odpowiedź wysyłana jest mu tą drogą.

§ 41. WAŻNE INFORMACJE DLA UBEZPIECZAJĄCYCH, UBEZPIECZONYCH, UPOSAŻONYCH I UPRAWNIONYCH Z UMOWY

1. COMPENSA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

2. W przypadku zastrzeżeń co do wykonywania działalności przez COMPENSA Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu lub uprawnionemu z umowy przysługuje prawo wystąpienia do Komisji Nadzoru Finansowego.

3. Powództwo o roszczenia wynikające z umów ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej (sąd właściwy miejscowo dla siedziby COMPENSA) albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

4. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

5. Osoba będąca konsumentem może ponadto zwrócić się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumenta.

6. Prawem właściwym dla umowy zawartej na podstawie niniejszych OWU jest prawo polskie.

7. W sprawach nie uregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz innych obowiązujących aktów prawnych obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 42. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia składane przez strony w związku z umową powinny być dokonywane na piśmie za pokwitowaniem przyjęcia, wysłane listem poleconym lub dokonywane w inny uzgodniony w niniejszych OWU sposób. Strony zobowiązują się informować wzajemnie o zmianie ich siedziby (adresu).

2. OWU zostały zatwierdzone przez Zarząd Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group uchwałą nr 44/12/2018 z dnia 21.12.2018 i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 15.02.2019 roku.

Artur Borowiński
Prezes Zarządu

Jarosław Sz wajgier
Zastępca Prezesa Zarządu

KLAUZULE DODATKOWE

KLAUZULA NR 1 DO UBEZPIECZENIA AC – Ubezpieczenie szyb pojazdu

§ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Na podstawie postanowień niniejszej klauzuli, ochrona ubezpieczeniowa z tytułu ubezpieczenia pojazdów mechanicznych od uszkodzenia, zniszczenia lub utraty (AC) może zostać rozszerzona o ubezpieczenie szyb w pojeździe („ubezpieczenie SZYB w pojeździe”). W zakresie nieuregulowanym odmiennie niniejszą klauzulą zastosowanie znajdują postanowienia Ogólnych warunków ubezpieczenia pojazdów COMPENSA Komunikacja dla flot pojazdów i firm leasingowych.

2. Ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona na podstawie niniejszej klauzuli wyłącznie w przypadku, gdy zawierana jest z COMPENSA umowa ubezpieczenia AC oraz na ten sam okres ubezpieczenia, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia AC.

3. Umowa zawierana jest w sytuacji, w której Ubezpieczający wyraża zgodę na likwidację szkód przez COMPENSE dotyczących szyb ubezpieczonych w ramach niniejszej klauzuli wyłącznie przez warsztat partnerski współpracujący w tym zakresie z COMPENSA, przy czym szyby oferowane i montowane przez te warsztaty nie są szybami oryginalnymi wyprodukowanymi przez producenta pojazdu, ale są częściami zamiennymi posiadającymi te same parametry, które posiadają szyby oryginalne. Aktualna lista dostępnych warsztatów partnerskich znajduje się na stronie internetowej www.compensa.pl.

§ 2. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Ubezpieczeniem SZYB w pojeździe może zostać objęta szyba czołowa, boczna i tylna, zamocowana w pojeździe osobowym, ciężarowo-osobowym, ciężarowym w nadwoziu osobowego oraz ciężarowym o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 ton, zarejestrowanym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, nie starszym niż 10 lat.

2. Ubezpieczeniem nie mogą być objęte szyby, które w chwili rozszerzania ochrony o ubezpieczenie w ramach niniejszej klauzuli są uszkodzone.

§ 3. ZAKRES UBEZPIECZENIA

Ubezpieczenie SZYB w pojeździe obejmuje szkody powstałe w wyniku zdarzeń mających miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z zastrzeżeniem § 5.

§ 4. SUMA UBEZPIECZENIA

Suma ubezpieczenia wynosi 3 000 zł i stanowi górną granicę odpowiedzialności COMPENSY w okresie ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo pomniejszeniu o kolejne, wypłacone przez COMPENSE na podstawie niniejszej klauzuli odszkodowania (pokryte przez COMPENSE koszty wymiany lub naprawy w warsztacie partnerskim). W przypadku całkowitego wyczerpania sumy ubezpieczenia umowa ubezpieczenia SZYB w pojeździe ulega rozwiązaniu.

§ 5. WYŁĄCZENIA Z UBEZPIECZENIA I OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Poza wyłączeniami i ograniczeniami odpowiedzialności zawartymi w OWU, w części dotyczącym ubezpieczenia AC, wyłączone z odpowiedzialności są również szkody będące następstwem:

1) zniszczenia bądź uszkodzenia innych szyb niż wskazane w umowie

jako przedmiot ubezpieczenia lub pozostałych elementów szklanych (np. lusterek wewnętrznych i zewnętrznych, reflektora, szyberdachu, szyby przedniej stanowiącej jeden element z dachem panoramicznym, dachu panoramicznego);

2) zniszczenia lub uszkodzenia szyb innych niż szklane;

3) uszkodzenia bądź zniszczenia nalepki umieszczonej na szybie, nie stanowiącej fabrycznego elementu szyby, w szczególności nalepki kontrolnej i reklamowej;

4) zniszczenia lub uszkodzenia powstałego w wyniku wad fabrycznych szyby;

5) uszkodzenia lub zniszczenia elementów ubezpieczonego pojazdu związanych z szybą, tj. uszczelkę, listew, uchwyty i innych elementach montażowych, chyba że ich zniszczenie bądź uszkodzenie powstało razem ze zniszczeniem bądź uszkodzeniem szyby lub gdy ich wymiana wynika z technologii naprawy lub wymiany szyby.

§ 6. USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. Przy ustaleniu wysokości odszkodowania nie ma zastosowania franszyza integralna wskazana w OWU.

KLAUZULA NR 2 DO UBEZPIECZENIA AC – Ubezpieczenie straty finansowej – GAP

§ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Na podstawie postanowień niniejszej klauzuli, ochrona ubezpieczeniowa z tytułu ubezpieczenia pojazdu od uszkodzenia, zniszczenia lub utraty autocasco (AC) może zostać rozszerzona o ubezpieczenie straty finansowej – GAP („GAP”), dostępnego w dwóch wariantach: Ubezpieczenie GAP AutoCasco („GAP AutoCasco”) oraz Ubezpieczenie GAP fakturowy („GAP fakturowy”). W zakresie nieuregulowanym odmiennie niniejszą klauzulą zastosowanie znajdują postanowienia Ogólnych warunków ubezpieczenia pojazdów – Compensa Komunikacja dla flot pojazdów i firm leasingowych („OWU”).

2. Objęcie ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia GAP w ramach niniejszej klauzuli możliwe jest wyłącznie w przypadku zawarcia umowy podstawowego ubezpieczenia obejmującej ryzyko kradzieży pojazdu.

§ 2. DEFINICJE

Poza definicjami zawartymi w OWU do ubezpieczenia GAP mają zastosowanie poniżej określone definicje:

1) **CAŁKOWITE ZNISZCZENIE POJAZDU** – uszkodzenie ubezpieczonego pojazdu w stopniu powodującym, iż jego naprawa jest nieopłacalna (tj. gdy koszt naprawy pojazdu przekracza jego wartość w stanie nieuszkodzonym w chwili zdarzenia będącego przyczyną tego uszkodzenia);

2) **PODSTAWOWE UBEZPIECZENIE POJAZDU** – ubezpieczenie pojazdu od uszkodzenia, zniszczenia lub utraty autocasco (AC) wynikające z umowy zawartej przez Ubezpieczającego z COMPENSA na podstawie OWU;

3) **SPRAWCA** – kierujący lub posiadacz pojazdu innego niż ubezpieczony pojazd, który na podstawie obowiązujących przepisów prawa ponosi odpowiedzialność cywilną za uszkodzenie pojazdu objętego ubezpieczeniem GAP;

4) **SZKODA OC** – szkoda w mieniu (pojeździe) będąca następstwem całkowitego zniszczenia pojazdu, za którą odpowiedzialność gwarancyjną ponosi ubezpieczyciel sprawcy w ramach obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych;

5) POCZĄTKOWA WARTOŚĆ POJAZDU:

a) w przypadku GAP AutoCasco – wartość ubezpieczonego pojazdu odpowiadająca sumie ubezpieczenia określonej w umowie podstawowego ubezpieczenia pojazdu ustalonej w dniu zawarcia tej umowy (z zastrzeżeniem § 7 ust. 2 klauzuli), nie wyższa niż 105% wartości tego pojazdu podanej w katalogu publikowanym przez Info-Ekspert lub Eurotax;

b) w przypadku GAP fakturowy – wynikająca z dokumentu zakupu pojazdu wartość ubezpieczonego pojazdu (wraz z akcesoriami montowanymi fabrycznie) nabytego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem akcesoriów montowanych u dealera, chyba że zostały one uwzględnione w cenniku odpowiedniego producenta i podane w dokumencie zakupu, nie wyższa jednak niż 105% wartości podanej w katalogu publikowanym przez Info-Ekspert lub Eurotax;

początkowa wartość pojazdu w obu wariantach ubezpieczenia GAP nie uwzględnia takich opłat jak: opłata gwarancyjna, składki ubezpieczeniowe, opłata za dostawę, opłaty administracyjne, opłaty na rzecz funduszu drogowego, opłaty licencyjne.

§ 3. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Z zastrzeżeniem pkt. 2, ochrona ubezpieczeniowa z tytułu ubezpieczenia GAP dotyczy straty finansowej związanej z pojazdem spełniającym łącznie następujące warunki:

1) okres eksploatacji pojazdu w chwili zawierania umowy nie przekracza 5 lat (60 miesięcy);

2) początkowa wartość pojazdu nie przekracza:

a) w przypadku pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony – 450.000 zł (w tym VAT);

b) w przypadku pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony, w tym ciągników siodłowych, ciągników balastowych, przyczep (w tym naczep) o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 750 kg – 500.000 zł (w tym VAT);

3) pojazd uwzględniany jest w katalogu publikowanym przez Eurotax lub Info-Ekspert;

4) pojazd objęty jest podstawowym ubezpieczeniem pojazdu przez cały okres obowiązywania umowy w zakresie ubezpieczenia GAP.

2. Ochrona ubezpieczeniowa z tytułu ubezpieczenia GAP nie może dotyczyć straty finansowej związanej z następującymi pojazdami:

1) używanymi w rajdach i wyścigach samochodowych, w konkursach, jazdach testowych lub wykorzystywanych do świadczenia usług kurierskich;

2) wykorzystywanymi jako bankowozy (z wyłączeniem pojazdów osobowych w zabudowie typu „C”), karetki, karawany pogrzebowe, używane przez następujące służby: policję, wojsko, straż pożarną i straż graniczną;

3) wypożyczanymi zarobkowo, używanymi w charakterze taksówek lub do zarobkowego transportu drogowego osób;

4) wykorzystywanymi do nauki jazdy;

5) wyposażonymi w silniki elektryczne lub silniki rotacyjne;

6) zarejestrowanymi jako motocykle, motorowery lub skutery;

7) przystosowanymi do przewozu osób niepełnosprawnych,

8) z częścią mieszkalną;

9) będącymi przyczepami turystycznymi lub kempingowymi;

10) zmodyfikowanymi w sposób niezgodny ze specyfikacjami producenta;

11) zmodyfikowanymi w stosunku do oryginalnej specyfikacji producenta takie jak Aplina, Brabus, AMG, seria M;

12) następujących marek i modeli: Aston Martin, Bentley, Bugatti, Ferrari, Ford seria RS, Hummer, Lamborghini, Lotus, Maserati,

MazdaRX8, McLaren FI, Mitsubishi 3000GT, Mitsubishi seria Evolution; Nissan300ZX, Nissan GT-R, Nissan Skyline, Porsche (z wyjątkiem modelu CAYENNE oraz PANAMERA), Rolls Royce, Subaru SVX oraz Subaru Impreza WRXSTi.

§ 4. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Zakresem ubezpieczenia objęta jest utrata wartości pojazdu rozumiana jako różnica pomiędzy początkową wartością pojazdu a:

1) w przypadku dochodzenia przez Ubezpieczonego odszkodowania z podstawowego ubezpieczenia pojazdu – kwotą odpowiadającą wysokości szkody ustaloną w związku z wystąpieniem szkody całkowitej w ramach podstawowego ubezpieczenia pojazdu przed potrąceniem udziału własnego, potrąceniem wartości pozostałości oraz uwzględnieniem redukcji sumy ubezpieczenia zgodnie z warunkami podstawowego ubezpieczenia;

2) w przypadku dochodzenia przez Ubezpieczonego odszkodowania z ubezpieczenia OC sprawcy – aktualną w dniu powstania szkody OC wartością pojazdu wynikającą z katalogu Info-Ekspert lub Eurotax.

2. COMPENSA ponosi odpowiedzialność z tytułu ubezpieczenia GAP wyłącznie gdy:

1) w przypadku dochodzenia przez Ubezpieczonego odszkodowania za szkodę całkowitą z podstawowego ubezpieczenia pojazdu:

a) w okresie obowiązywania umowy doszło do powstania szkody całkowitej pojazdu w ramach podstawowego ubezpieczenia pojazdu;

b) w ramach podstawowego ubezpieczenia pojazdu ustalono odpowiedzialność COMPENSY z tytułu szkody całkowitej pojazdu, o której mowa powyżej;

c) COMPENSA dokonała wypłaty lub zobowiązana jest do wypłaty odszkodowania z ww. tytułu;

2) w przypadku dochodzenia przez Ubezpieczonego odszkodowania z tytułu szkody OC:

a) ubezpieczyciel sprawcy dokonał wypłaty odszkodowania za szkodę OC w ramach ubezpieczenia OC sprawcy;

b) do powstania szkody doszło w okresie obowiązywania ubezpieczenia GAP;

c) szkoda OC jest następstwem zdarzenia, które miało miejsce na terytorium państw, które objęte są zakresem podstawowego ubezpieczenia pojazdu.

§ 5. SUMA UBEZPIECZENIA

Górna granica odpowiedzialności COMPENSY za utratę wartości pojazdu, o której mowa w § 4 ust. 1, nie może przekraczać limitu odpowiedzialności określonego w umowie dla ubezpieczenia GAP, z zastrzeżeniem że limit ten może wynosić maksymalnie 80.000 zł.

§ 6. POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Ochrona ubezpieczeniowa z tytułu ubezpieczenia GAP świadczona jest przez dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia.

2. W przypadku, gdy po upływie ww. okresu ubezpieczenia GAP oraz okresu ubezpieczenia w ramach umowy podstawowego ubezpieczenia pojazdu:

1) umowa w zakresie podstawowego ubezpieczenia pojazdu zostanie zawarta w COMPENSIE na kolejny bezpośrednio następujący okres ubezpieczenia, oraz

2) łącznie z umową podstawowego ubezpieczenia pojazdu, o której mowa w pkt. 1), zawarta zostanie kolejna umowa ubezpieczenia GAP, dla celów zawarcia oraz wykonania ww. kolejnej umowy ubezpieczenia GAP bierze się pod uwagę początkową wartość pojazdu

przyjętą dla ubezpieczenia GAP w pierwszej z umów ubezpieczenia GAP zawartych z COMPENSA, pod warunkiem, iż łączny okres ochrony ubezpieczeniowej z kolejno następujących po sobie umów ubezpieczenia GAP nie przekracza 36 miesięcy. Jeżeli kolejna zawarta umowa prowadzi do przekroczenia łącznego okresu ochrony ubezpieczeniowej, o którym mowa w zdaniu poprzednim, w danej umowie stosuje się wartość początkową pojazdu na dzień zawarcia tej kolejnej umowy.

3. Odpowiedzialność COMPENSY kończy się także z dniem rozwiązania umowy podstawowego ubezpieczenia pojazdu.

§ 8. DOKUMENTACJA W POSTĘPOWANIU LIKWIDACYJNYM

W związku ze zgłoszeniem roszczenia z tytułu ubezpieczenia GAP Ubezpieczający lub Ubezpieczony, o ile wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia GAP na jego rachunek, zobowiązany jest przedstawić następujące dokumenty:

1) w przypadku gdy odszkodowanie za szkodę całkowitą lub kradzież pojazdu dochodzone było z podstawowego ubezpieczenia pojazdu:

- a)** kopię decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie kradzieży pojazdu, jeżeli szkoda nastąpiła wskutek kradzieży pojazdu;
- b)** kopię dowodu rejestracyjnego pojazdu;
- c)** w przypadku pojazdu będącego przedmiotem umowy leasingu/kredytu – kopię lub oryginał dokumentu potwierdzającego rozliczenie umowy leasingu/kredytu pojazdu;

2) w przypadku gdy odszkodowanie z tytułu szkody OC dochodzone było w ramach ubezpieczenia OC sprawcy:

- a)** kopię dowodu rejestracyjnego pojazdu;
- b)** kopię dokumentu potwierdzającego uzyskanie odszkodowania z tytułu ubezpieczenia OC sprawcy (potwierdzenie otrzymania przelewu) – nie dotyczy pojazdu będącego przedmiotem umowy leasingu/kredytu;
- c)** w przypadku pojazdu będącego przedmiotem umowy leasingu/kredytu – kopię lub oryginał dokumentu potwierdzającego rozliczenie umowy leasingu/kredytu pojazdu;
- d)** kopię dokumentu potwierdzającego likwidację szkody OC sporządzonego przez ubezpieczyciela sprawcy zawierającego co najmniej informację o rynkowej wartości pojazdu przyjętej do wyliczenia szkody OC oraz szczegółowe wyliczenie szkody OC;
- e)** kopię decyzji o wysokości i wypłacie odszkodowania przez ubezpieczyciela sprawcy.

KLAUZULA NR 3 DO UBEZPIECZENIA AC – Ubezpieczenie bagażu

§ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Na podstawie postanowień niniejszej klauzuli, ochrona ubezpieczeniowa z tytułu ubezpieczenia pojazdów mechanicznych od uszkodzenia, zniszczenia lub utraty (AC) może zostać rozszerzona o ubezpieczenie bagażu od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia („ubezpieczenie bagażu”). W zakresie nieuregulowanym odmiennie niniejszą klauzulą zastosowanie znajdują postanowienia Ogólnych warunków ubezpieczenia pojazdów COMPENSA Komunikacja dla flot pojazdów i firm leasingowych.

2. Ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona na podstawie niniejszej klauzuli wyłącznie w przypadku zawarcia umowy w zakresie ubezpieczenia AC dla pojazdu osobowego, innego pojazdu wykonanego przez adaptację samochodu osobowego, pojazdów wyprodukowanych w karoseriach samochodów osobowych jako pojazdy typu van, niezależnie od sposobu zarejestrowania pojazdu („samochody

osobowe”) oraz pojazdu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony zarejestrowanego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. DEFINICJE

1. BAGAŻ – rzeczy ruchome przewożone pojazdem ubezpieczonym na podstawie umowy w zakresie ubezpieczenia AC (w tym środki obrotowe);

2. ŚRODKI OBROTOWE – materiały, wytworzone i przetworzone produkty gotowe lub znajdujące się w toku produkcji, półprodukty, surowce, towary i materiały nabyte w celu sprzedaży;

3. WARTOŚCI PIENIĘŻNE:

- 1)** krajowe i zagraniczne znaki pieniężne;
- 2)** czek, z wyjątkiem czeków określonych, skasowanych lub opatrzonych indosem pełnomocniczym, zawierającym wzmiankę „wartość do inkasa”, „należność do inkasa” lub inną o podobnym charakterze;
- 3)** weksle, z wyjątkiem weksli opatrzonych indosem pełnomocniczym, zawierającym wzmiankę „wartość do inkasa” lub inną o podobnym charakterze;
- 4)** inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę z wyłączeniem kart płatniczych, kredytowych, charge i debetowych;
- 5)** złoto, srebro, platyna i pozostałe metale z grupy platynowców oraz wyroby z tych metali, a także kamienie szlachetne, perły, bursztyny;
- 6)** wszelkiego rodzaju karty telefoniczne (w tym karty dla telefonii komórkowej) oraz druki ścisłego zarachowania opatrzone nominałem (w szczególności bony towarowe, bilety).

§ 3. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

Ochroną na podstawie niniejszej klauzuli objęty jest bagaż przewożony wewnątrz pojazdu oraz w bagażnikach/boksach dachowych zewnętrznych, w tym w skrzyniach ładunkowych pojazdów typu pick-up zamykanych na co najmniej jeden integralnie wbudowany zamek wielozastawkowy (zamek, do którego klucz posiada w łopatkę więcej niż jedno żłobienie prostopadłe do trzonu). Bagażnik/boks musi być przymocowany trwale do pojazdu w sposób uniemożliwiający jego demontaż bez pokonania zabezpieczeń.

§ 4. ZAKRES UBEZPIECZENIA

Zakresem ubezpieczenia objęte są szkody będące następstwem:

- 1)** zderzenia się pojazdów;
- 2)** uszkodzenia spowodowanego nagłym działaniem siły mechanicznej w chwili zetknięcia się pojazdu z osobami, zwierzętami lub przedmiotami z zewnątrz pojazdu;
- 3)** pożaru, wybuchu, zatopienia oraz nagłego działania sił przyrody;
- 4)** nagłego działania czynnika termicznego lub chemicznego z zewnątrz pojazdu;
- 5)** kradzieży z włamaniem.

§ 5. WYŁĄCZENIA I OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Ubezpieczenie bagażu nie obejmuje: dzieł sztuki, antyków, broni, wartości pieniężnych oraz wyrobów z metali i kamieni szlachetnych, prototypów, boksów dachowych.

2. Ochrona ubezpieczeniowa nie przysługuje, jeżeli do szkody doszło w następstwie niezamknięcia lub nieprawidłowego zamknięcia zamka w bagażniku/boksie dachowym zewnętrznym (w tym w skrzyniach ładunkowych pojazdów typu pick-up), w którym znajdował się bagaż, pod warunkiem, że do niezamknięcia lub nieprawidłowego zamknięcia zamka doszło w wyniku umyślnego lub rażąco niedbałego działania

Ubezpieczonego. Jeśli do zamknięcia nie doszło na skutek rażącego niedbalstwa odszkodowanie jest wypłacane, jeśli uzasadniają to względy słuszności.

§ 6. SUMA UBEZPIECZENIA

1. Suma ubezpieczenia wynosi 3.000 zł (brutto) i stanowi górną granicę odpowiedzialności COMPENSY w okresie ubezpieczenia za bagaż ubezpieczony na podstawie niniejszej klauzuli.

2. Suma ubezpieczenia ulega każdorazowo zmniejszeniu o kwotę wypłaconego odszkodowania (redukcja sumy ubezpieczenia).

§ 7. USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. Wysokość szkody w bagażu ustala się:

1) dla środków obrotowych – według ceny ich zakupu lub kosztów wytworzenia;

2) pozostałych rzeczy ruchomych – według wartości odtworzeniowej, rozumianej jako wartość odpowiadająca kosztom zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki przy uwzględnieniu średnich cen rynkowych obowiązujących na danym terenie.

2. Przy ustaleniu wysokości odszkodowania uwzględnia się potrącenie udziału własnego w wysokości 200 zł.

3. Przy ustaleniu wysokości odszkodowania nie ma zastosowania franszyza integralna wskazana w § 10 ust. 3 OWU.

KLAUZULA NR 4 DO UBEZPIECZENIA AC – Ubezpieczenie opon

§ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Na podstawie postanowień niniejszej klauzuli, ochrona ubezpieczeniowa z tytułu ubezpieczenia pojazdu od uszkodzenia lub zniszczenia autocasco (AC) lub ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC) może zostać rozszerzona o ubezpieczenie opon („COMPENSA OPONY”).

2. Umowa ubezpieczenia w zakresie klauzuli COMPENSA OPONY może zostać zawarta wyłącznie jednocześnie z zawarciem z COMPENSA umowy ubezpieczenia AC i/lub umowy OC oraz na ten sam okres ubezpieczenia, na jaki została zawarta umowa OC i/lub AC. Istnieje jednak możliwość zawarcia umowy COMPENSA OPONY również po rozpoczęciu okresu ubezpieczenia umowy OC i/lub AC, w takim przypadku koniec okresu ubezpieczenia umowy COMPENSA OPONY powinien być tożsamy z końcem okresu ubezpieczenia umowy OC i/lub AC.

§ 2. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest organizacja i pokrycie kosztów związanych z udzieleniem przez COMPENSĘ, za pośrednictwem Centrum Alarmowego, natychmiastowej pomocy assistance wynikającej z niniejszej klauzuli w przypadku wystąpienia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową w okresie ubezpieczenia.

2. Ubezpieczeniem COMPENSA OPONY mogą zostać objęte samochody osobowe, inne pojazdy wykonane przez adaptację samochodów osobowych, pojazdy wyprodukowane w karoseriach samochodów osobowych jako pojazdy typu van niezależnie od sposobu zarejestrowania pojazdu, samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony, bez względu na okres eksploatacji.

3. Przedmiotem ubezpieczenia nie mogą być pojazdy:

1) używane jako rekwizyty;

2) używane podczas jazd próbnych i testowych;

3) używane do nauki jazdy;

4) używane podczas rajdów, jazd treningowych i konkursowych;

5) wynajmowane zarobkowo innym podmiotom (rent a car);

6) używane do przewożenia przesyłek kurierskich i ekspresowych;

7) używane do wykonywania usług holowniczych;

8) używane jako taksówka/przewóz osób za opłatą;

9) poruszające się po płycie lotniska;

10) używane przez służby mundurowe i/lub jednostki zmilitaryzowane;

11) używane do celów specjalnych;

12) służące do przewozu paliw, gazów płynnych lub sprężonych i materiałów niebezpiecznych (ADR).

§ 3. ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Ubezpieczenie COMPENSA OPONY obejmuje organizację i pokrycie kosztów natychmiastowej pomocy assistance w przypadku wystąpienia zdarzenia spełniającego łącznie następujące warunki:

1) w okresie ubezpieczenia doszło do uszkodzenia kół, opon bądź dętek pojazdu objętego ubezpieczeniem COMPENSA OPONY;

2) zdarzenie miało miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, państw należących do Unii Europejskiej lub Albanii, Andory, Białorusi, Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Islandii, Lichtensteinu, Macedonii, Mołdawii, Monako, Norwegii, Rosji (część europejska), San Marino, Serbii, Szwajcarii, Turcji (część europejska), Ukrainy i Watykanu.

2. Zakres ochrony ubezpieczeniowej obejmuje następujące świadczenia:

1) wymianę na miejscu zdarzenia kół, w których zostały uszkodzone opony lub dętki, na sprawne koło lub koła zapasowe będące na wyposażeniu ubezpieczonego pojazdu, albo tymczasowa naprawa uszkodzonej opony przy pomocy zestawu naprawczego będącego na wyposażeniu pojazdu – do wysokości faktycznie poniesionych kosztów, jednak nie wyższych do wyczerpania sumy ubezpieczenia określonej w § 5;

2) jeżeli wymiana koła lub kół w miejscu zdarzenia nie będzie możliwa – odholowanie ubezpieczonego pojazdu do najbliższego czynnego warsztatu świadczącego usługi – do wysokości faktycznie poniesionych kosztów, nie wyższych jednak niż do wyczerpania sumy ubezpieczenia określonej w § 5.

3. Powyższe świadczenia realizowane są wyłącznie przy użyciu będącego na wyposażeniu ubezpieczonego pojazdu koła zapasowego oraz zestawu naprawczego koła.

§ 4. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

Zakresem ubezpieczenia COMPENSA OPONY nie są objęte:

1) zdarzenia, do których doszło na drogach nieutwardzonych oraz w miejscach objętych zakazem ruchu pojazdów zgodnie z przepisami prawa;

2) zdarzenia powstałe w wyniku zderzenia ubezpieczonego pojazdu z innym pojazdem;

3) koszty naprawy opon, felg i dętek oraz zakupu opon, dętek oraz zestawu naprawczego koła;

4) koszty poniesione przez Ubezpieczonego bez uprzedniej zgody Centrum Alarmowego;

5) koszty poniesione przez Ubezpieczonego w następstwie świadczenia pomocy przez specjalistyczne służby na autostradzie.

§ 5. SUMA UBEZPIECZENIA

Górną granicę odpowiedzialności COMPENSY na każde zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową z tytułu ubezpieczenia COMPENSA OPONY stanowi kwota:

-
- 1) 300 zł na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) 80 euro za granicą.

§ 6. KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

Oprócz przypadków określonych w § 34 OWU odpowiedzialność COMPENSY z tytułu umowy COMPENSA OPONY ustaje:

1) z końcem ochrony ubezpieczeniowej w ramach ubezpieczenia, do którego dołączone zostało ubezpieczenie COMPENSA OPONY (to jest ubezpieczenia AC lub ubezpieczenia OC);

2) w przypadku zawarcia umowy COMPENSA OPONY łącznie z ubezpieczeniem AC i OC – w przypadku rozwiązania umowy z zakresie obu ww. rodzajów ubezpieczenia.

TABELA OCENY PROCENTOWEJ TRWAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU

Rodzaj uszkodzeń ciała	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu	
A. USZKODZENIA GŁOWY		
1. Uszkodzenie powłok czaszki (bez ubytków kostnych – wymagające szycia):		
a) uszkodzenia powłok czaszki blizny powyżej 5 cm dł.	2	
b) znaczne uszkodzenie powłok czaszki, pod postacią rozległych ściągających blizn – w zależności od rozmiaru /powyżej 10 cm dł.	3	
c) oskalpowanie w zależności od powierzchni		
– 5 – 10 cm średnicy	5	
– powyżej 10 cm średnicy	10	
2. Uszkodzenie kości sklepienia i podstawy czaszki z przemieszczeniem (wgłębienia, szczeliny, fragmentacja):		
3-5		
2a) Uszkodzenia powłok czaszki blizny od 3 cm długości		
1		
3. Ubytek w kościach czaszki:		
a) o średnicy 2,5 – 5 cm	5	
b) o średnicy 5 cm – 10 cm	8	
c) o średnicy powyżej 10 cm	10	
Uwaga: Jeżeli przy uszkodzeniach i ubytkach kości czaszki (poz. 2 i 3) występują jednocześnie uszkodzenia powłok czaszki (poz.1), należy osobno oceniać stopień trwałego uszczerbku za uszkodzenia lub ubytki kości według poz. 2 lub 3 i osobno za uszkodzenia powłok czaszki według poz.1.		
4. Powikłania towarzyszące uszkodzeniom wymienionym w poz. 1, 2, 3		
w postaci: nawracającego wycieku płynu mózgowo-rdzeniowego, przewlekłego zapalenia kości, ropowicy, zakrzepicy powłok, przepukliny mózgowej – ocenia się dodatkowo – w zależności od rodzaju i stopnia powikłań, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu o:		
+5		
5. Porażenia i niedowłady połowicze:		
a) porażenie połowicze lub paraplegie (porażenia kończyn dolnych) uniemożliwiające samodzielne stanie i chodzenie 0 – 1° wg skali Lovette'a	100	
b) głęboki niedowład połowiczy lub parapareza 2° wg skali Lovette'a	70	
c) średniego stopnia niedowład połowiczy lub parapareza kończyn dolnych 3° wg skali Lovette'a	50	
d) niewielki lub dyskretny niedowład połowiczy lub niedowład kończyn dolnych 4° wg Skali Lovette'a, dyskretny deficyt siły przy obecności zaburzeń napięcia mięśniowego, niedostateczności precyzji ruchów itp.	20	
e) monoparezy pochodzenia ośrodkowego:	P	L
– kończyna górna – wg skali Lovett'a		
0°	40	30
1 – 2°	30	25
3°	20	15
4°	10	10
– kończyna dolna – wg skali Lovett'a		
0°	40	
1 – 2°	30	
3°	20	
4°	10	
6. Zespoły pozapiramidowe:		
a) utrwalony zespół pozapiramidowy znacznie utrudniający sprawność ustroju i wymagający stałej opieki innej osoby	80	
b) zespół pozapiramidowy utrudniający sprawność ustroju z zaburzeniami mowy, napadami ocznymi itp.	50	
c) zaznaczony zespół pozapiramidowy	15	
7. Zaburzenia równowagi pochodzenia mózdkowego:		
a) zaburzenia równowagi uniemożliwiające chodzenie i samodzielne funkcjonowanie	80	
b) utrudniające chodzenie i sprawność ruchową w stopniu znacznym	50	
c) utrudniające chodzenie i ograniczające sprawność ruchową	30	
d) dyskretnie wpływające na sposób chodu i niewielkie upośledzenie zborności i precyzji ruchów	10	

8. Padaczka:	
Padaczka jako izolowane następstwo uszkodzenia mózgu:	
a) padaczka z bardzo częstymi napadami – 3 napady w tygodniu i więcej	40
b) padaczka z napadami – powyżej 2 na miesiąc	25
c) padaczka z napadami – 2 i mniej na miesiąc	15
d) padaczka z napadami o różnej morfologii – bez utrat przytomności	8
UWAGA: Podstawą rozpoznania padaczki są: powtarzające się napady padaczkowe, typowe zmiany EEG, dokumentacja szpitalna potwierdzające rozpoznanie, ustalone rozpoznanie przez lekarza specjalistę (podejrzenie padaczki nie jest wystarczające do uznania uszczerbku z tego tytułu). W przypadku współistnienia padaczki z innymi objawami organicznego uszkodzenia mózgu należy oceniać wg punktu 9.	
9. Zaburzenia neurologiczne i psychiczne uwarunkowane organicznie (encefalopatie):	
a) otępienie lub ciężkie zaburzenia psychiczne i zachowania z dużym deficytem neurologicznym – uniemożliwiające samodzielną egzystencję	80
b) encefalopatie ze zmianami charakterologicznymi i wyraźnym deficytem neurologicznym	50
c) encefalopatie z umiarkowanymi zaburzeniami funkcjonowania w życiu codziennym ze zmianami charakterologicznymi i deficytem neurologicznym	20
Uwaga: Za encefalopatię poza zespołem psychoorganicznym przemawiają odchylenia przedmiotowe w stanie neurologicznym i psychicznym oraz zmiany w obrazie EEG, TK lub MRI. Istnienie encefalopatii musi znajdować potwierdzenie w dokumentacji medycznej (neurologa, psychologa lub psychiatry)	
10. Utrwalona nerwica i zespoły związane z urazem czaszkowo – mózgowym, uszkodzeniem ciała, potwierdzone dokumentacją z leczenia neurologicznego, PZP lub psychologa:	
a) dolegliwości subiektywne bez zmian w badaniach obrazowych – przebyte wstrząśnienie mózgu / z hospitalizacją/	1
b) utrwalone skargi subiektywne związane z urazem czaszkowo-mózgowym /ze zmianami w badaniach obrazowych / TK, MRI / w zależności od stopnia zaburzeń (bole głowy, zawroty głowy, zaburzenia pamięci i koncentracji, zaburzenia snu, drażliwość, nadpobudliwość- objawy utrzymujące się powyżej 6 miesięcy od urazu mimo leczenia neurologicznego i/lub psychiatrycznego)	5
11. Zaburzenia mowy:	
a) afazja całkowita (sensoryczna lub sensoryczno – motoryczna) z agrafią i aleksją	60
b) afazja całkowita motoryczna	40
c) afazja znacznego stopnia utrudniająca porozumiewanie się	20
d) afazja nieznacznego stopnia	10
12. Zespoły podwzgórzowe i inne utrwalone zaburzenia wewnątrzwydzielnicze z potwierdzonym pochodzeniem ośrodkowym (moczówka prosta, cukrzyca, nadczynność tarczycy itp.):	
a) znacznie upośledzające czynność ustroju	30
b) nieznacznie upośledzające czynność ustroju	10
13. Uszkodzenia nerwów ruchowych gałki ocznej:	
a) nerwu okoruchowego:	
– częściowe	4
– całkowite	8
b) nerwu błotkowego	2
c) nerwu odwodzącego	
– częściowe	2
– całkowite	4
14. Uszkodzenie nerwu trójdzielnego:	
a) częściowe	4
b) całkowite	10
15. Uszkodzenie nerwu twarzowego:	
a) częściowe	4
b) całkowite	10
Uwaga: Uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pęknięciem kości skalistej należy ocenić według poz. 48	
16. Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwów językowo-gardłowych i błędnego – w zależności od stopnia zaburzeń mowy, połykania, oddechu, krążenia i przewodu pokarmowego:	
a) jednostronne	5
b) obustronne	15
17. Uszkodzenie nerwu dodatkowego:	
a) częściowe	5
b) całkowite	10

18. Uszkodzenie nerwu podjęzykowego:	
a) częściowe	5
b) całkowite	15
B. USZKODZENIA TWARZY	
19. Uszkodzenia powłok twarzy – rany wymagające zaopatrzenia chirurgicznego (blizny i ubytki, oszpecenia):	
a) oszpecenia – widoczne, szpecące, rozległe (powyżej 1 cm długości lub powyżej 1 cm ² powierzchni)	1
b) oszpecenia – widoczne, szpecące, rozległe (powyżej 5 cm długości lub powyżej 3 cm ² powierzchni)	3
c) oszpecenia z zaburzeniami funkcji – widoczne, szpecące, rozległe (powyżej 10 cm długości lub powyżej 5 cm ² powierzchni)	5
d) oszpecenia połączone z dużymi zaburzeniami funkcji przyjmowania pokarmów, zaburzeń oddychania, mowy, zaburzenia funkcji powiek itp.)	10
e) blizny po oparzeniach powyżej stopnia IIA – za 1% TBSA (całkowitej powierzchni ciała)	2
20. Uszkodzenia nosa:	
a) złamanie kości nosa bez zaburzeń oddychania – niewielka deformacja miejscowa	2
b) złamanie kości nosa z wyraźną deformacją z zaburzeniami oddychania	5
c) złamanie kości nosa z wyraźną deformacją z zaburzeniami oddychania i powonienia	10
d) utrata nosa w całości (łącznie z kośćmi nosa)	20
e) całkowita utrata powonienia w następstwie uszkodzenia przedniego dołu czaszki	5
21. Całkowita utrata zęba stałego:	
– za każdy ząb / siekacze	2
– pozostałe zęby	1
21A. Częściowa utrata/złamanie zęba stałego:	
– za każdy ząb	0,5
22. Złamania kości oczodołu szczęki i/lub żuchwy, złamania kości jarzmowej wygojone z przemieszczeniem odłamów:	
a) bez zaburzeń czynności stawu żuchwowo-skroniowego:	
– leczone zachowawczo	2
– leczone operacyjnie	5
b) z zaburzeniami czynności stawu żuchwowo-skroniowego:	
– leczone zachowawczo	5
– leczone operacyjnie	8
23. Utrata części szczęki lub żuchwy (łącznie z oszpeceniem i utratą zębów) – staw rzekomy – zależnie od rozległości ubytków, stanu odżywiania i powikłań:	
a) częściowa /powyżej 30%/	10
b) całkowita	30
24. Ubytek podniebienia:	
a) z zaburzeniami mowy i połykania	10
b) z dużymi zaburzeniami mowy i połykania / objawy niedożywienia/	20
25. Ubytki języka:	
a) bez zaburzeń mowy i połykania	2
b) z zaburzeniami mowy i połykania – w zależności od stopnia zaburzeń	6
c) z dużymi zaburzeniami mowy i połykania / objawy niedożywienia/	20
d) całkowita utrata języka	40

C. USZKODZENIA NARZĄDU WZROKU

26.												
a) przy obniżeniu ostrości wzroku lub utracie wzroku jednego lub obojga oczu trwały uszczerbek na zdrowiu określa się według następującej tabeli:												
Ostrość wzroku:												
oko prawe / oko lewe	1,0 (0/10)	0,9 (9/10)	0,8 (8/10)	0,7 (7/10)	0,6 (6/10)	0,5 (5/10)	0,4 (4/10)	0,3 (3/10)	0,2 (2/10)	0,1 (1/10)	0	
1,0 (10/10)	0	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	
0,9 (9/10)	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	
0,8 (8/10)	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	
0,7 (7/10)	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	
0,6 (6/10)	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55	
0,5 (5/10)	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	
0,4 (4/10)	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	
0,3 (3/10)	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	
0,2 (2/10)	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	
0,1 (1/10)	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90	
0	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90	100	
Uwaga: Ostrość wzroku zawsze określa się po korekcji szklami zarówno przy zmętnieniu rogówki lub soczewki, jak i przy współistnieniu uszkodzenia siatkówki lub nerwu wzrokowego												
b) dwojenie obrazu bez zaburzeń ostrości wzroku											1-8	
c) utrata wzroku jednego oka z jednoczesnym wyluszczeniem gałki ocznej											38	
27. Porażenie nastawności (akomodacji) – przy zastosowaniu szkieł poprawczych:												
a) jednego oka											15	
b) obojga oczu											30	
28. Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów tępych:												
a) rozdarcie naczyniówki jednego oka											wg tabeli z poz. 26a	
b) zapalenie naczyniówki i siatkówki jednego oka, powodujące zaburzenia widzenia środkowego lub obwodowego												
c) przedziurawienie plamki żółtej jednego oka												
d) zanik nerwu wzrokowego												
29. Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów drążących:												
a) blizny rogówki lub twardówki											wg tabeli z poz. 26a	
b) zaćma urazowa (uszkodzenie soczewki)												
c) ciało obce wewnątrzgałkowe, powodujące obniżenie ostrości wzroku												
30. Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów chemicznych i termicznych (oparzenia itp.):												wg tabeli z poz. 26a
31. Koncentryczne zwężenie pola widzenia ocenia się według poniżej podanej tabeli:												
Zwężenie do	Przy nienaruszonym drugim oku			W obu oczach			Przy ślepotcie drugiego oka					
60°	0			0			35					
50°	5			15			45					
40°	10			25			55					
30°	15			50			70					
20°	20			80			85					
10°	25			90			95					
poniżej 10°	35			95			100					
32. Połowicze niedowidzenia:												
a) dwuskroniowe											20	
b) dwunosowe											20	
c) jednoimienne											20	
33. Bezsoczewkowatość pourazowa po operacyjnym usunięciu zaćmy pourazowej, przy braku jednoczesnego pojedynczego widzenia obuocznego:												
a) w jednym oku											15	
b) w obu oczach											30	
34. Pseudosoczewkowatość pourazowa (usunięcie soczewki wskutek urazu z wszczepieniem sztucznej soczewki wewnątrzgałkowej) przy współistnieniu nie poddających się korekcji zaburzeń ostrości wzroku:												
a) w jednym oku											wg tabeli 26a	
b) w obu oczach												

35. Zaburzenia w drożności przewodów łzowych (stałe łzawienie):					
a) w jednym oku					4
b) w obu oczach					8
36. Odwarstwienie siatkówki jednego oka:					wg tabeli z poz.26a
Uwaga: Odwarstwienie siatkówki jednego oka, tylko jeśli występuje po urazie oka lub głowy(odejmując inwalidztwo istniejące przed urazem). Odwarstwienia siatkówki bez potwierdzonego urazu oka lub głowy, po wysiłku, dźwignięciu, pochyleniu, skoku itp. nie są uznawane za pourazowe					
37. Jaskra – ogólny procent trwałego uszczerbku na zdrowiu nie może wynosić więcej niż 35% za jedno oko i 100% za oboje oczu:					wg tabeli z poz.26a
38. Wytrzeszcz tętniący – w zależności od stopnia:					
a) jednostronny					30
b) obustronny					60
39. Zaćma urazowa. Usunięcie zaćmy pourazowej ze wszczepieniem sztucznej soczewki wewnątrzgałkowej:					wg tabeli z poz.26a
40. Przewlekłe zapalenia spojówek związane z urazem oka:					
a) zmiany niewielkie					2
b) duże zmiany miejscowe , blizny rogówki					wg tabeli z poz.26a
D. USZKODZENIA NARZĄDU SŁUCHU					
41. Przy upośledzeniu ostrości słuchu procent trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się według niżej podanej tabel (obliczanie procentowego trwałego uszczerbku na zdrowiu z tytułu utraty słuchu wg Rosena w mod.):					
Ucho prawe	0–25 dB	26–40 dB	41–70 dB	Pow.70 dB	
Ucho lewe	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu				
0 – 25 dB	0	5	10	20	
26 – 40 dB	5	15	20	30	
41 – 70 dB	10	20	30	40	
Pow. 70 dB	20	30	40	50	
Uwaga: oblicza się średnią dla ucha prawego i lewego oddzielnie dla 500, 1.000 i 2.000 Hz. Na podstawie audiogramu obiektywnego					
42. Urazy małżowiny usznej:					
a) rany małżowiny usznej – wymagające szycia pow. 2 cm					1
b) utrata części małżowiny lub jej wyraźne zniekształcenie (blizny, oparzenia i odmrożenia)					4
c) utrata całkowita jednej małżowiny					15
d) utrata całkowita obu małżowin					25
43. Zwężenie lub zarośnięcie zewnętrznego przewodu słuchowego:					
a) jednostronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu					wg tabeli z poz.41
b) obustronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu					wg tabeli z poz.41
44. Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego / trwające powyżej 3 miesięcy:					
a) jednostronne					5
b) obustronne					10
45. Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego powikłane: perlakiem, próchnicą kości lub polipem ucha / trwające powyżej 3 miesięcy:					
a) jednostronne					5
b) obustronne					10
46. Uszkodzenie ucha środkowego w następstwie złamania kości skroniowej z upośledzeniem słuchu:					wg tabeli z poz.41
47. Uszkodzenie ucha wewnętrznego:					
a) z uszkodzeniem części słuchowej					wg tabeli z poz.41
b) z uszkodzeniem części statycznej – w zależności od stopnia uszkodzenia					10
c) z uszkodzeniem części słuchowej i statycznej – w zależności od stopnia uszkodzenia					20
48. Uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pęknięciem kości skalistej:					
a) jednostronne – w zależności od stopnia uszkodzenia					12
b) dwustronne					25
E. USZKODZENIA SZYI, KRTANI, TCHAWICY I PRZĘŁYKU					
49. Uszkodzenie gardła z upośledzeniem funkcji					
a) niewielkiego stopnia upośledzenie połykania					5
b) znaczne upośledzenie połykania lub artykulacji					10
50. Uszkodzenie lub zwężenie krtani pozwalające na obchodzenie się bez rurki dotchawiczej – w zależności od stopnia zwężenia:					5–10
51. Uszkodzenie krtani, powodujące konieczność stałego noszenia rurki dotchawiczej:					
a) z zaburzeniami głosu – w zależności od stopnia					15

b) z bezgłosem	20
52. Uszkodzenie tchawicy – w zależności od stopnia jej zwężenia:	
a) bez niewydolności oddechowej	5
b) z niewydolnością oddechową – potwierdzoną badaniami dodatkowymi (spiometrią)	15
53. Uszkodzenie przełyku powodujące:	
a) częściowe trudności w odżywianiu – z upośledzeniem stanu odżywiania	10
b) odżywianie tylko płynami	30
c) całkowitą niedrożność przełyku ze stałą przetoką żołądkową	50
54. Uszkodzenie tkanek miękkich szyi / rany wymagające szycia:	
a) oszpeceń – widoczne, szpecące, rozległe (powyżej 3 cm długości lub powyżej 3 cm ² powierzchni) bez ograniczenia ruchomości	1
b) oszpeceń z zaburzeniami funkcji – widoczne, szpecące, rozległe (powyżej 10 cm długości lub powyżej 5 cm ² powierzchni / z ograniczeniem ruchomości	3
c) oszpeceń połączone z dużymi zaburzeniami funkcji /powyżej 20 cm długości lub powyżej 10 cm ² / z niesymetrycznym ustawieniem głowy	8
d) blizny po oparzeniach powyżej stopnia IIA – za 1% TBSA (całkowitej powierzchni ciała)	1
Uwaga: Uszkodzenie tkanek miękkich z jednoczesnym uszkodzeniem kręgosłupa szyjnego – oceniać według punktu 86.	
F. USZKODZENIA KŁATKI PIERSIOWEJ I ICH NASTĘPSTWA	
55. Urazy części miękkich klatki piersiowej, grzbietu – w zależności od stopnia zniekształcenia, rozległości blizn, ubytków mięśni i stopnia upośledzenia oddychania:	
a) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny skórne, rozległe (powyżej 5 cm długości), widoczne, szpecące, nie ograniczające ruchomości klatki piersiowej	1
b) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny skórne, rozległe (powyżej 10 cm długości) ze zmniejszeniem pojemności życiowej płuc / potwierdzone badaniem spirometrycznym	5
c) znacznego stopnia ograniczenie ruchomości klatki piersiowej, rozległe ściągające blizny, duże ubytki mięśniowe /powyżej 25cm długości lub powyżej 15cm ² / ze znacznym zmniejszeniem pojemności życiowej płuc / potwierdzone badaniem spirometrycznym	10
d) blizny po oparzeniach powyżej stopnia IIA – za 3% TBSA (całkowitej powierzchni ciała)	1
56. Utrata brodawki sutkowej u kobiet:	
a) częściowa	3
b) całkowita	6
57. Utrata gruczołu piersiowego kobiet:	
a) częściowa / powyżej 30%	8
b) całkowita	15
58. Uszkodzenie żeber (złamanie) z obecnością zniekształceń i ze zmniejszeniem pojemności życiowej płuc w zależności od stopnia zmniejszenia pojemności życiowej w spiometrii:	
a) złamanie jednego żebra z przemieszczeniem /deformacja	1
b) złamanie dwóch żeber z przemieszczeniem /deformacja	2
c) liczne złamanie żeber – zniekształcenie znacznego stopnia	5
d) liczne złamania ze zniekształceniem i zmniejszeniem pojemności życiowej płuc	10
59. Złamanie mostka:	
a) bez przemieszczenia	2
b) z przemieszczeniem / wygojone z deformacją /	4
60. Uszkodzenie płuc i opłucnej (zmiany utrwalone -zrosty opłucnowe, uszkodzenia tkanki płucnej, ubytki tkanki płucnej, ciała obce itp. potwierdzone w badaniach obrazowych):	
a) bez cech niewydolności oddechowej	2
b) z cechami niewydolności oddechową - w zależności od jej stopnia w spiometrii i badaniu gazometrycznym	5-10
61. Uszkodzenie tkanki płucnej powikłane przetokami oskrzelowymi, ropniem płuc przetoki – w zależności od stopnia niewydolności oddechowej w spiometrii i badaniu gazometrycznym:	+ 10
62. Uszkodzenie serca lub osierdzia (urazy):	
a) z wydolnym układem krążenia	5
b) z objawami niewydolności układu krążenia – I stopień wg NYHA	10
c) z objawami niewydolności układu krążenia – II stopień wg NYHA	15
d) z objawami niewydolności układu krążenia – III stopień wg NYHA	20
e) z objawami niewydolności układu krążenia – IV stopień wg NYHA	30

63. Uszkodzenia przepony – rozerwanie przepony, przepukliny przeponowe – w zależności od stopnia zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego, oddychania i krążenia:	
a) bez zaburzeń funkcji – po leczeniu operacyjnym	4
b) zaburzenia średniego stopnia	8
c) zaburzenia dużego stopnia / z niewydolnością oddechową – potwierdzone badaniem spirometrycznym i gazometrycznym	15
G. USZKODZENIE BRZUCHA I ICH NASTĘPSTWA	
64. Pourazowe uszkodzenia tkanek miękkich powłok jamy brzusznej (rany wymagające szycia, oparzenia, przepukliny urazowe, przetoki itp.) powłok jamy brzusznej:	
a) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny skórne, rozległe (powyżej 5 cm długości),	1
b) uszkodzenia powłok i ubytki mięśniowe powyżej 10cm długości przepukliny pourazowe	3
c) blizny po oparzeniach powyżej stopnia IIA – za 3% TBSA (całkowitej powierzchni ciała)	1
Uwaga: Za przepukliny urazowe uważa się przepukliny spowodowane pourazowym uszkodzeniem powłok brzusznych (np. po rozerwaniu mięśni powłok brzusznych), do których doszło w wyniku nieszczęśliwego wypadku. Przepukliny pachwinowe, pępkowe itp., oraz wszystkie które ujawniły się po wysiłku, dźwignięciu – nie są uznawane jako pourazowe.	
65. Pourazowe uszkodzenie żołądka, jelit i sieci, powodujące zaburzenia funkcji przewodu pokarmowego:	
a) po leczeniu operacyjnym, bez zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego	3
b) po leczeniu operacyjnym z niewielkiego stopnia zaburzeniami funkcji i dostatecznym stanem odżywienia	5
c) z zaburzeniami trawienia i niedostatecznym stanem odżywienia – zaburzenia stanu odżywienia	10
d) z zaburzeniami trawienia i niedostatecznym stanem odżywienia – odżywianie jedynie pozajelitowe	20
66. Przetoki pourazowe jelitowe, kałowe i odbytu sztuczny – w zależności od stopnia zanieczyszczania się i zmian zapalnych tkanek otaczających przetokę:	
a) jelita cienkiego	40
b) jelita grubego	30
67. Uszkodzenie dużych naczyń krwionośnych jamy brzusznej i miednicy nie powodujące upośledzenia funkcji innych narządów / leczone operacyjnie / w zależności od rozległości uszkodzenia naczyń:	8
68. Uszkodzenia odbytnicy:	
a) pełnościenne uszkodzenie leczone operacyjnie – niewielkie dolegliwości, bez zaburzeń funkcji	5
b) wypadanie odbytnicy w zależności od stopnia wypadania, utrzymujące się po leczeniu operacyjnym	15
69. Uszkodzenia zwieracza odbytu, powodujące stałe, całkowite nietrzymanie kału i gazów:	40
70. Uszkodzenie śledziony:	
a) leczone operacyjnie z zachowaniem narządu	3
b) utrata u osób powyżej 18 roku życia	10
c) utrata u osób poniżej 18 roku życia	15
71. Uszkodzenia wątroby, dróg żółciowych lub trzustki:	
a) leczone operacyjnie z zachowaniem narządu / bez zaburzeń funkcjonalnych utrata pęcherzyka żółciowego	4
b) zaburzenia czynności wątroby w stopniu A według Childa-Pugha, zaburzenia czynności zewnątrzwydzielniczej trzustki niewielkiego stopnia lub utrata części narządu	8
c) zaburzenia czynności wątroby w stopniu B według Childa-Pugha, zaburzenia czynności zewnątrz- i wewnątrzwydzielniczej trzustki średniego stopnia lub utrata znacznej części narządu	15
d) zaburzenia czynności wątroby w stopniu C według Childa-Pugha, utrata trzustki	20
H. USZKODZENIA NARZĄDÓW MOCZOWOPŁCIOWYCH	
72. Uszkodzenie nerek:	
a) uszkodzenie nerki bez zaburzeń funkcji (krwiak, pęknięcie narządu – leczone operacyjnie)	4
b) uszkodzenie nerek (leczone operacyjnie) powodujące upośledzenie ich funkcji:	
– jednej nerki	10
– obu nerek	15
73. Utrata jednej nerki przy drugiej zdrowej i prawidłowo działającej:	25
74. Utrata jednej nerki przy wyraźnym upośledzeniu funkcjonowania drugiej nerki:	35
75. Uszkodzenie moczowodu powodujące zawężenie jego światła:	
a) bez zaburzeń funkcji – leczone operacyjnie	4
b) z zaburzeniami funkcji /potwierdzone w badaniach dodatkowych i urodynamicznych	10
76. Uszkodzenie pęcherza – w zależności od stopnia zmniejszenia jego pojemności, zaburzeń w oddawaniu moczu, przewlekłych stanów zapalnych:	
a) bez zaburzeń funkcji – leczone operacyjnie	5
b) z zaburzeniami funkcji /potwierdzone w badaniach dodatkowych i urodynamicznych	15
77. Przetoki dróg moczowych i pęcherza moczowego – w zależności od stopnia stałego zanieczyszczenia się moczem (ocena po min. 6 miesiącach):	+ 10

78. Uszkodzenia cewki moczowej / leczone operacyjnie/ – potwierdzone w badaniach obrazowych i urodynamicznych:	
a) powodujące trudności w oddawaniu moczu	8
b) z nietrzymaniem lub zaleganiem moczu	15
79. Utrata prącia:	35
80. Uszkodzenie lub częściowa utrata prącia – w zależności od stopnia uszkodzenia i zaburzenia funkcji:	15
81. Utrata jednego jądra, jajnika oraz pozostałych struktur układu rozrodczego (nie ujętych w pozostałych punktach tabeli) – w zależności od stopnia uszkodzenia i upośledzenia funkcji:	
a) utrata w wieku do 50 roku życia	15
b) utrata w wieku po 50 roku życia	10
82. Utrata obu jąder lub jajników:	
a) utrata w wieku do 50 roku życia	30
b) utrata w wieku po 50 roku życia	20
83. Wodniak pourazowy jądra:	
a) wyleczony operacyjnie	2
b) w zależności od nasilenia zmian utrzymujących się po leczeniu operacyjnym	5
84. Utrata macicy:	
a) w wieku do 45 lat	35
b) w wieku powyżej 45 lat	20
85. Uszkodzenie krocza powodujące wypadnięcie narządów rodnych, w zależności od stopnia i powikłań:	
a) pochwy	5
b) pochwy i macicy	10
I. USZKODZENIA KRĘGOSŁUPA, RDZENIA KRĘGOWEGO I ICH NASTĘPSTWA	
86. Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku szyjnym:	
a) skręcenie, stłuczenie w mechanizmie zgięciowo-odgięciowym, z ograniczeniem ruchomości	1-2
b) z ograniczeniem ruchomości w zakresie rotacji lub zginania powyżej 20 % zakresu ruchomości, uszkodzenia potwierdzone w badaniach obrazowych / TK i MRI/ (przemieszczenia kręgów powyżej 4 mm, niestabilność kątowa powyżej 15 st.,)	5
c) złamania ze zniekształceniem w obrazie rtg i TK/ MRI i ograniczeniem ruchomości powyżej 20% zakresu ruchomości	8
d) złamania ze znacznym zniekształceniem w obrazie rtg i TK/ MRI, całkowitym zeszczywnieniem/ uszczywnienia operacyjne	15
87. Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku piersiowym: z zespołem bólowym:	
a) bez zniekształceń kręgów z niewielkim ograniczeniem ruchomości w zakresie rotacji lub zginania do 20 %	1
b) ze zniekształceniem kręgów z niewielkim ograniczeniem ruchomości w zakresie rotacji lub zginania powyżej 20 %	4
c) z złamaniami ze znacznym zniekształceniem w obrazie rtg i TK/ MRI, całkowitym zeszczywnieniem / uszczywnienia operacyjne /	10
88. Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku lędźwiowym:	
a) skręcenia ,bez zniekształceń i niewielkim ograniczeniem ruchomości do 20 % /zakresu ruchomości/	1-2
b) z ograniczeniem ruchomości w zakresie rotacji i zginania powyżej 20 % (przemieszczenia kręgów powyżej 4 mm, niestabilność kątowa powyżej 15 st.,) / uszkodzenia potwierdzone w badaniach obrazowych	5
c) z niewielkim zniekształceniem kręgów z ograniczeniem ruchomości w zakresie rotacji i zginania powyżej 20 % zakresu ruchomości	8
d) złamania ze znacznym zniekształceniem w obrazie rtg i TK/ MRI, całkowitym zeszczywnieniem / uszczywnienia operacyjne	15
89. Izolowane złamanie wyrostków poprzecznych, wyrostków ościstych, kości guzicznej:	
a) złamanie jednego wyrostka, złamanie kości guzicznej	2
b) złamania mnogie wyrostków	5
90. Uszkodzenia kręgosłupa powikłane zapaleniem kręgów, obecnością ciała obcego itp. ocenia się według poz. 87-89, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu	+5
91. Uszkodzenia rdzenia kręgowego:	
a) przy objawach poprzecznego przecięcia rdzenia z całkowitym porażeniem lub niedowładem dużego stopnia dwóch lub czterech kończyn	100
b) niedowład kończyn dolnych bez uszkodzenia górnej części rdzenia (kończyn górnych), umożliwiających poruszanie się za pomocą dwóch łasek	70
c) niedowład kończyn dolnych umożliwiających poruszanie się o jednej łasce	25
d) porażenie całkowite obu kończyn górnych z zanikami mięśniowymi, zaburzeniami czucia i zmianami troficznymi bez porażenia kończyn dolnych (po wylewie śródrdzeniowym)	80
e) niedowład znacznego stopnia obu kończyn górnych znacznie upośledzający czynność kończyn (po wylewie śródrdzeniowym)	60

f) niedowład nieznaczny stopnia obu kończyn górnych (po wylewie śródrdzeniowym)	20		
g) zaburzenia ze strony zwieraczy i narządów płciowych bez niedowładów (zespół stożka końcowego)	20		
h) zaburzenia czucia, zespoły bólowe bez niedowładów – w zależności od stopnia zaburzeń i zmian urazowych rdzenia – potwierdzone w badaniach obrazowych /TK, MRI	5-10		
J. USZKODZENIA MIEDNICY			
92. Utrwalone rozejście się spojenia łonowego lub rozerwania stawu krzyżowo-biodrowego:			
a) niewielkiego stopnia / leczone zachowawczo	5		
b) znacznego stopnia / leczone operacyjnie	10		
93. Złamanie miednicy z przerwaniem obręczy biodrowej lub wielomiejscowe – w zależności od zniekształcenia i upośledzenia chodu:			
a) w odcinku przednim (kość łonowa, kulszowa): – leczone zachowawczo – leczone operacyjnie	5 10		
b) w odcinku przednim i tylnym (typ Malgainge'a): – leczone zachowawczo – leczone operacyjnie	10 15		
94. Złamanie dna panewki – w zależności od upośledzenia funkcji stawu i zmian zniekształcających:			
a) I stopnia	8		
b) II stopnia	12		
c) III stopnia	16		
d) IV stopnia	20		
95. Izolowane złamanie miednicy (kość łonowa, kulszowa, talerz biodrowy, kolce biodrowe, guz kulszowy) – w zależności od zniekształcenia:			
– bez przemieszczenia	3		
– z przemieszczeniem	5		
Uwaga: Towarzyszące uszkodzenia narządów miednicy i objawy neurologiczne ocenia się dodatkowo według pozycji dotyczących odpowiednich uszkodzeń narządów miednicy lub uszkodzeń neurologicznych			
K. USZKODZENIA KOŃCZYNY GÓRNEJ			
Uwaga: Przy uszkodzeniach kończyn górnych u mańkutów stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu ustala się według zasad przewidzianych w tabeli, przyjmując dla uszkodzeń ręki prawej procenty ustalone dla ręki lewej, a dla uszkodzeń ręki lewej procenty ustalone dla ręki prawej. Przy współistniejących powikłaniach neurologicznych należy stosować ocenę według pozycji dotyczących uszkodzeń odpowiednich odcinków kończyny – w zależności od stopnia wypadnięcia funkcji (chyba, że w tabeli poniżej zaznaczono inaczej)			
96. Złamanie łopatki:			
a) wygojone złamanie łopatki z zespołem bólowym bez większych zaburzeń funkcji kończyny	P 2	L 1	
b) wygojone złamanie łopatki z nieznacznym przemieszczeniem i ograniczeniem funkcji /ograniczenie ruchomości powyżej 20%	5	4	
c) wygojone złamanie łopatki ze znacznym przemieszczeniem i ograniczeniem funkcji /ograniczenie ruchomości powyżej 50%	8	7	
d) złamanie z dużym przemieszczeniem i przykurczem ze śladowym ruchem w stawie ramiennie-łopatkowym	15	12	
97. Wadliwe wygojone złamanie obojczyka – w zależności od stopnia zniekształcenia, blizn, zaników mięśniowych i ograniczenia ruchów:			
a) z niewielkim zniekształceniem kątowym	P 3	L 2	
b) wyraźne zniekształcenie ze skróceniem bez istotnych ograniczeń ruchu barku	5	3	
c) duże zniekształcenie z ograniczeniem ruchów barku powyżej 20%	7	6	
d) duże zniekształcenie, zaniki mięśniowe z dużym ograniczeniem ruchów barku powyżej 50%	10	8	
98. Staw rzekomy obojczyka ograniczający ruchy kończyny:			
	+8	+5	
99. Zwichnięcie stawu obojczykowo-barkowego lub obojczykowo-mostkowego – w zależności od ograniczenia ruchów, blizn, stopnia zniekształcenia:			
a) zespół bólowy, uszkodzenia I°	P 2	L 1	
b) niewielka deformacja, uszkodzenia II° bez ograniczeń ruchomości barku	4	3	
c) wyraźna deformacja, uszkodzenia III° (nie leczone operacyjnie), z upośledzeniem ruchomości kończyny powyżej 20%	8	6	
d) duże zniekształcenie, zaniki mięśniowe z dużym ograniczeniem ruchów barku powyżej 50	10	8	
100. Uszkodzenia stawu barkowego – uszkodzenie mięśni rotatorów, zwichnięcia, skręcenia, złamania bliższego końca kości ramiennej			
a) skręcenia	P 1	L 1	
b) zwichnięcia wymagające repozyycji przez lekarza	3	2	
c) złamania bez przemieszczenia	5	4	

d) złamania wieloodłamowe z przemieszczeniem	8	8
e) złamania leczone pierwotną protezoplastyką	15	15
101. Zastarzałe nie odprowadzone zwichnięcie stawu barkowego – w zależności od zakresu ruchów i ustawienia kończyny	5-15	5-15
102. Staw wiszący w następstwie pourazowych ubytków kości – w zależności od zaburzeń funkcji	18	15
Uwaga: Staw wiotki z powodu porażenia oceniany się według norm neurologicznych		
103. Zesztywnienie stawu barkowego:	P	L
a) w ustawieniu częściowo korzystnym (w odwiedzeniu około 70°, antepozycja 35° i rotacja zewnętrzna około 25°) w zależności od ustawienia i funkcji	18	15
b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	25	20
104. Uszkodzenie barku powikłane przewlekłym zapaleniem kości, obecnością ciał obcych, przetokami i zmianami neurologicznymi, protezy stawu oceniany się według pozycji 103-107, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu – w zależności od stopnia powikłań i upośledzenia funkcji	+5	+5
105. Utrata kończyny w barku	70	65
RAMIĘ	P	L
106. Utrata kończyny wraz z łopatką:	75	70
107. Złamanie trzonu kości ramiennej – w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji kończyny:	P	L
a) bez przemieszczenia, bez deficytów ruchomości, ze skargami subiektywnymi	3	2
b) z niewielkim przemieszczeniem i zaburzeniem osi < 10 stopni, skróceniem do 3 cm, deficytem ruchomości do 30%	5	4
c) z przemieszczeniem i zaburzeniem osi < 20 stopni, skróceniem > 3 cm, deficytem ruchomości powyżej 30%	10	8
d) złamania powikłane przewlekłym zapaleniem kości, przetokami, brakiem zrostu, stawem rzekomym, ciałami obcymi i zmianami neurologicznymi	+5	+5
108. Uszkodzenia skóry /rany wymagające szycia/, mięśni, ścięgien i ich przyczepów w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji:	P	L
a) rozległe uszkodzenia (powyżej 5 cm długości lub powyżej 3 cm ² powierzchni – uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych /bez ograniczenia ruchomości	I	I
b) zmiany z zaburzeniami funkcji – rozległe (powyżej 10 cm długości lub powyżej 5 cm ² powierzchni – uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych / z ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	3	3
c) blizny po oparzeniach powyżej stopnia IIA – za 3% TBSA (całkowitej powierzchni ciała	I	I
109. Utrata kończyny w obrębie ramienia:	P	L
a) z zachowaniem tylko 1/3 bliższej kości ramiennej	60	55
b) przy dłuższych kikutach	55	50
ŁOKIEC		
110. Uszkodzenia stawu łokciowego – złamanie dalszego końca kości ramiennej, bliższego końca kości łokciowej, głowy kości promieniowej, blizny:	P	L
a) skręcenia z ograniczeniem ruchomości	I	I
b) zwichnięcia wymagające repozycji przez lekarza	3	3
c) złamania bez przemieszczenia	5	5
d) złamania wieloodłamowe z przemieszczeniem	8	8
e) złamania leczone pierwotną protezoplastyką	15	15
111. Zesztywnienie stawu łokciowego:	P	L
a) w zgięciu zbliżonym do kąta prostego i z zachowanymi ruchami obrotowymi przedramienia (75°-110°)	15	12
b) z barkiem ruchów obrotowych	18	15
c) w ustawieniu wyprostowanym lub zbliżonym (160°-180°)	25	22
112. Wiszący staw łokciowy:	20	20
113. Uszkodzenie stawu łokciowego powikłane przewlekłym stanem zapalnym, przetokami, ciałami obcymi, stawem rzekomym oceniany się według pozycji 110-112, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu o:	+5	+5
PRZEDRAMIĘ		
114. Złamania trzonów jednej lub obu kości przedramienia - w zależności od przemieszczeń, zniekształceń i zaburzeń czynnościowych:	P	L
a) bez przemieszczenia, bez deficytów ruchomości, ze skargami subiektywnymi	3	2
b) z niewielkim przemieszczeniem i zaburzeniem osi < 10 stopni, skróceniem do 3cm, deficytem ruchomości do 30%	5	4
c) z przemieszczeniem i zaburzeniem osi < 20 stopni, skróceniem > 3cm, deficytem ruchomości powyżej 30%	8	6
d) złamania powikłane przewlekłym zapaleniem kości, przetokami, brakiem zrostu, stawem rzekomym, ciałami obcymi i zmianami neurologicznymi	+5	+5

I 15. Złamania w obrębie dalszego końca jednej lub obu kości przedramienia, powodujące ograniczenia ruchomości nadgarstka i zniekształcenia – w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych:	P	L
a) izolowane złamanie wyrostka rylcowatego kości promieniowej lub łokciowej	2	I
b) niewielkie zniekształcenia i deficyt zgięcia grzbietowego i dłoniowego po -10° / złamania podokostnowe typu „zielonej gałązki”/	3	2
c) wyraźne zniekształcenie z ograniczeniem ruchomości nadgarstka i rotacji przedramienia po -20°	6	5
d) ze zniekształceniem i dużymi zaburzeniami funkcji i ruchomości, zmianami wtórnymi (troficzne, krążeniowe neurologiczne itp.)	8-12	6-10
I 16. Uszkodzenie przedramienia powikłane przewlekłym stanem zapalnym, przetokami, ciałami obcymi, stawem rzekomym ocenia się według pozycji I 14-I 15, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu o:	+5	+5
I 17. Uszkodzenie tkanek miękkich przedramienia i nadgarstka (rany wymagające szycia, mięśni, ścięgien, naczyń):	P	L
a) rozległe uszkodzenia (powyżej 5 cm długości lub powyżej 3 cm ² powierzchni – uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych /bez ograniczenie ruchomości	I	I
b) zmiany z zaburzeniami funkcji – rozległe (powyżej 10 cm długości lub powyżej 5 cm ² powierzchni – uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych / z ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	3	3
c) blizny po oparzeniach powyżej stopnia IIA – za 3% TBSA (całkowitej powierzchni ciała)	I	I
NADGARSTEK		
I 18. Utrata kończyny w obrębie przedramienia i nadgarstka – w zależności od charakteru kikuta i jego przydatności do protezowania:	55	50
I 19. Ograniczenie ruchomości w obrębie nadgarstka w następstwie jego uszkodzeń (skręcenia, zwichnięcia, złamania kości nadgarstka, martwice aseptyczne tych kości, blizny) – w zależności od ustawienia, zakresu ruchów, objawów bólowych i troficznych oraz funkcji palców:	P	L
a) ograniczenie ruchomości niewielkiego stopnia po przebytych skręceniach	2	I
b) ograniczenie ruchomości miernego stopnia powyżej 20% zakresu ruchomości	4	3
c) ograniczenie ruchomości dużego stopnia powyżej 50% zakresu ruchomości	8	6
I 20. Całkowite zeszytywnienie w obrębie nadgarstka:	P	L
a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym	10	10
b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	15	15
I 21. Uszkodzenia nadgarstka powikłane trwałymi zmianami troficznymi, przewlekłym i ropnym zapaleniem kości nadgarstka, przetokami i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji I 19, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań o:	+5	+5
ŚRÓDRĘCZE		
I 22. Złamania kości śródręcza:	P	L
a) I lub II kości śródręcza / za każdą kość:/		
– bez przemieszczenia	2	2
– z przemieszczeniem	3	3
b) III, IV i V kości śródręcza / z każdą kość/		
– bez przemieszczenia	I	I
– z przemieszczeniem	2	2
I 23. Uszkodzenie tkanek miękkich śródręcza (rany wymagające szycia powyżej 3 cm, mięśni, ścięgien, naczyń):	P	L
a) rozległe uszkodzenia (powyżej 5 cm długości lub powyżej 3 cm ² powierzchni – uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych / bez ograniczenia ruchomości	I	I
b) zmiany z zaburzeniami funkcji – rozległe (powyżej 10 cm długości lub powyżej 5 cm ² powierzchni – uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych / z ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	2	2
c) blizny po oparzeniach powyżej stopnia IIA – za 3% TBSA (całkowitej powierzchni ciała)	I	I
KCIUK		
I 24. Utraty w obrębie kciuka:	P	L
a) utrata całkowita opuszki	I	I
b) utrata części paliczka paznokciowego	4	3
c) utrata całkowita paliczka paznokciowego	8	6
d) utrata paliczka paznokciowego i paliczka podstawowego – poniżej 2/3 długości lub utrata obu paliczków bez kości śródręcza	10	10
e) utrata obu paliczków z kością śródręcza	15	15

I25. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie kciuka (rany wymagające szycia powyżej 2 cm, złamania uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – powodujące:	P	L
a) niewielkie zmiany bez ograniczenia ruchomości	1	1
b) zmiany z deformacją i ograniczeniem ruchomości w przedziale 10%-30%	3	3
c) zmiany z deformacją i ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	5	5
d) zmiany z deformacją zmianami wtórnymi i ograniczeniem ruchomości powyżej 60%	8	8
Uwaga: Przy ocenie stopnia zaburzeń czynności kciuka należy brać pod uwagę przede wszystkim zdolność przeciwstawienia i chwytu.		
PALEC WSKAZUJĄCY		
I26. Utraty w obrębie palca wskazującego:	P	L
a) utrata całkowita opuszki	1	1
b) utrata części paliczka paznokciowego	3	3
c) utrata całkowita paliczka paznokciowego	5	5
d) utrata całkowita dwóch paliczków	8	8
e) utrata trzech paliczków	12	10
f) utrata palca wskazującego z kością śródręcza	20	15
I27. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palca wskazującego (rany wymagające szycia powyżej 3 cm, uszkodzenia ścięgien, złamania zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienie, zmiany troficzne, czuciowe itp.) powodujące:	P	L
a) niewielkie zmiany bez ograniczenia ruchomości	1	1
b) zmiany z deformacją i ograniczeniem ruchomości w przedziale 10%-30%	3	2
c) zmiany z deformacją i ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	5	4
d) zmiany z deformacją zmianami wtórnymi i ograniczeniem ruchomości powyżej 60%	8	7
PALEC TRZECI, CZWARTY I PIĄTY		
I28. Utrata całego paliczka lub części paliczka:	P	L
a) utrata części paliczka	1	1
b) palca trzeciego i czwartego – za każdy paliczek	2	2
c) palca piątego – za każdy paliczek	1,5	1,5
I29. Utrata palców III, IV lub V z kością śródręcza:	+4	+4
I30. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palców III, IV, V (rany wymagające szycia powyżej 2 cm, złamania uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe protezy, itp.) – powodujące:	P	L
a) niewielkie zmiany z niewielkim ograniczeniem ruchomości do 20%	1	1
b) zmiany z deformacją i ograniczeniem ruchomości w przedziale 20%-40%	2	2
c) zmiany z deformacją i ograniczeniem ruchomości powyżej 40%	3	3
d) zmiany z deformacją zmianami wtórnymi i ograniczeniem ruchomości powyżej 60%	4	4
Uwaga: Przy uszkodzeniach obejmujących większą liczbę palców globalna ocena musi być niższa niż całkowita utrata tych palców i odpowiadać stopniowi użyteczności ręki. Uszkodzenie obejmujące wszystkie palce z pełną utratą użyteczności ręki nie mogą przekroczyć dla ręki prawej 55%, a dla lewej 50%.		
L. USZKODZENIE KOŃCZYNY DOLNEJ		
STAW BIODROWY		
I31. Utrata kończyny dolnej przy wyluszczeniu jej w stawie biodrowym lub odjęcie w okolicy podkrętarzowej:	65	
I32. Uszkodzenia skóry, mięśni, ścięgien (oparzenia, rany wymagające szycia, pęknięcia podskórne, przepukliny mięśniowe itp.) – w zależności od zaburzeń funkcji itp.:	oceniać wg punktu 140	
I33. Zeszywnienie stawu biodrowego – w zależności od ustawienia i wtórnych zaburzeń statyki i dynamiki:		
a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym	20	
b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	30	
I34. Inne następstwa uszkodzeń stawu biodrowego (zwichnięć, złamań bliższego końca kości udowej, złamań szyjki, złamań przezkrętarzowych i podkrętarzowych, złamań krętarzy itp.) – w zależności od zakresu ruchów, przemieszczeń, skrócenia, zniekształceń i różnego rodzaju zmian wtórnych:		
a) złamania prawidłowo wygojone z nieznacznymi zmianami i skróceniem do 2 cm i zanikami mięśni uda do 2 cm	6	
b) ze zmianami wtórnymi i skróceniem do 2-5 cm, ograniczeniem ruchomości stawu biodrowego do 30%, zanikami mięśni >2 cm i niewydolnością chodu	12	
c) z dużymi zmianami wtórnymi, ze skróceniem powyżej 5 cm, ograniczeniem ruchomości stawu biodrowego powyżej 30%, zaniki mięśniowe < 2cm., z dużą niewydolnością chodu / stosowanie kul, lasek itp./	16	
d) z bardzo ciężkimi zmianami miejscowymi i dolegliwościami wtórnymi (staw wiszący, zmiany kręgosłupa, stawu krzyżowo-biodrowego, kolana itp.)	20	
e) leczenie uszkodzenia pierwotną alopastyką stawu	15	

I35. Przykurcze i zeszytywnienia powikłane przewlekłym zapaleniem tkanki kostnej, z przetokami, ciałami obcymi:	+5
Uwaga: Jako wynik urazowego uszkodzenia biodra zgłaszane są często następujące zmiany chorobowe: krwiopochodne ropne zapalenie kości, gruźlica kostno-stawowa, nowotwory, martwice aseptyczne kości, biodro szpotawe dorastających i inne zniekształcenia powodujące zaburzenia statyki. Przy tego rodzaju stanach chorobowych należy szczególną uwagę zwracać na istnienie związku przyczynowego między tymi schorzeniami, a wypadkiem.	
UDO	
I36. Złamanie kości udowej – w zależności od zniekształceń, skrócenia, zaników mięśniowych i ograniczenia ruchów w stawach:	
a) złamania prawidłowo wygojone z zachowaną osią, nieznacznymi zmianami i skróceniem do 2 cm i zanikami mięśni uda do 2 cm	5
b) ze zmianami wtórnymi i skróceniem do 2-5 cm, ograniczeniem ruchomości stawu biodrowego i kolanowego do 30%, zanikami mięśni >2 cm i niewydolnością chodu	10
c) z dużymi zmianami wtórnymi, ze skróceniem powyżej 5 cm, ograniczeniem ruchomości stawu biodrowego kolanowego powyżej 30%, zaniki mięśniowe < 2cm., z dużą niewydolnością chodu/ stosowanie kul, lasek itp	15
I37. Uszkodzenia skóry, mięśni, ścięgien (oparzenia, rany wymagające szycia, pęknięcia podskórne, przepukliny mięśniowe itp.) – w zależności od zaburzeń funkcji itp.:	
a) rozległe uszkodzenia (powyżej 5 cm długości lub powyżej 3 cm ² powierzchni – uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych / bez ograniczenia ruchomości	1
b) zmiany z zaburzeniami funkcji – rozległe (powyżej 10 cm długości lub powyżej 5 cm ² powierzchni – uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych / z ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	3
c) blizny po oparzeniach powyżej stopnia IIA – za 3% TBSA (całkowitej powierzchni ciała	1
I38. Uszkodzenia dużych naczyń, tętniaki pourazowe – w zależności od stopnia wtórnych zaburzeń troficznych:	5-10
I39. Powikłania w postaci przewlekłego zapalenia kości, przetok, zmian troficznych skóry z owrzodzeniami, stawów rzekomych, ubytków kostnych i zmian neurologicznych:	+5
I40. Uszkodzenia uda powikłane współistniejącym uszkodzeniem nerwu kulszowego ocenia się według pozycji I38-I40, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów uszkodzenia nerwu o:	+20
Uwaga: Łączny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu ocenianego według pozycji I36-I40 nie może przekroczyć 60%.	
I41. Utrata kończyny – zależnie od długości kikuta i przydatności jego cech do protezowania	60
KOLANO	
I42. Uszkodzenia stawu kolanowego w następstwie złamań kości tworzących staw, – w zależności od zakresu ruchów, niestabilności, zniekształceń i różnego rodzaju zmian wtórnych:	
a) z niewielkim deficytem ruchomości do 20%, bez objawów niestabilności, zaniki mięśni uda do 2 cm	4
b) średnie zmiany: objawy niestabilności, zaburzenia osi kończyny, zaniki mięśni >2 cm ograniczenie ruchomości do 30°, niewydolność chodu	8
c) duże zmiany z niestabilnością wielopłaszczyznową, zanikami mięśni >4cm, wysiękiem, ograniczeniem ruchomości >30° i niewydolność chodu wymagająca stałego używania stabilizatora i stosowania kul, lasek itp.	14
d) zeszytywnienie całkowite stawu kolanowego	20
e) leczenie uszkodzenia pierwotną aloplastyką stawu	15
I42A. Uszkodzenie tkanek miękkich kolana (rany wymagające szycia – blizny od 3 cm długości)	1
I43. Uszkodzenia stawów kolanowych :wiązadłowe, torebkowe, łąkotek, – w zależności od niestabilności i ubytku funkcji:	
a) leczone unieruchomieniem /gips lub stabilizator/ z niewielkim deficytem ruchomości i dolegliwościami subiektywnymi	2
b) objawy niestabilności, ograniczenie ruchów do 30%, meniscectomie ,przebyte rekonstrukcje więzadeł, zaniki mięśni 1-2 cm / uszkodzenia potwierdzone w badaniach obrazowych	5
c) niestabilności złożone, ograniczenie ruchomości >30%, zaniki mięśni > 2 cm / uszkodzenia potwierdzone w badaniach obrazowych	10
d) bardzo duże zmiany z niestabilnością wielopłaszczyznową dużego stopnia, zanikami mięśni >4 cm, wysiękiem, ograniczeniem ruchomości >50° i niewydolność chodu wymagająca stałego używania stabilizatora i stosowania kul, lasek itp.	15
e) zwichnięcie rzepki wymagające repozycji przez lekarza / wyłączone zwichnięcia nawykowe, samo nastawienia	2
Uwaga: prawidłowo funkcjonalny zakres ruchów w stawie kolanowym przyjmuje się od 0° dla wyprost do 120° dla zgięcia. Uszkodzenia skóry oceniać z punktu I48	
I44. Utrata kończyny na poziomie stawu kolanowego:	55

PODUDZIE

145. Złamanie kości podudzia – w zależności od zniekształcenia, przemieszczenia, powikłań wtórnych, zmian troficznych i czynnościowych kończyny itp.:	
a) złamanie prawidłowo wygojone z zachowaną osią, skróceniem do 2cm z niewielkim ograniczeniem ruchów stawu skokowego, kolanowego, zanikiem mięśni <2 cm	5
b) ze zmianami wtórnymi, skróceniem 2-5 cm, zaburzenia osi kończyny, zanikiem mięśni >2 cm ograniczeniem ruchów stawu skokowego i kolanowego do 30 %	10
c) z b. dużymi wtórnymi zmianami ze skróceniem >5 cm, duże zaburzenie osi kończyny rozległymi zmianami wtórnymi, dużym ograniczeniem ruchów stawu skokowego i kolanowego powyżej 30%, niewydolność chodu wymagająca stosowania kul, lasek	15
146. Powikłania w postaci przewlekłego zapalenia kości, przetok, zmian troficznych skóry z owrzodzeniami, stawów rzekomych, ubytków kostnych i zmian neurologicznych:	+5
147. Izolowane złamanie kości strzałkowej (oprócz kostki bocznej):	2
148. Uszkodzenie tkanek miękkich podudzia, rany wymagające szycia, uszkodzenia mięśni i ścięgna Achillesa – zależnie od rozległości uszkodzenia, zaburzeń czynnościowych:	
a) rozległe uszkodzenia (powyżej 5 cm długości lub powyżej 3 cm ² powierzchni – uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych / bez ograniczenia ruchomości	1
b) zmiany z zaburzeniami funkcji – rozległe (powyżej 10 cm długości lub powyżej 5 cm ² powierzchni – uszkodzenia mięśni potwierdzone w badaniach obrazowych / z ograniczeniem ruchomości powyżej 30%	3
c) uszkodzenia ścięgna Achillesa / z urazu bezpośredniego/ – leczone operacyjnie	5
d) blizny po oparzeniach powyżej stopnia IIA – za 3% TBSA (całkowitej powierzchni ciała)	1
149. Utrata kończyny w obrębie podudzia – w zależności od charakteru kikuta, długości, przydatności do zaprotezowania i zmian wtórnych w obrębie kończyny:	
a) przy długości kikuta do 8 cm mierzac od szpary stawowej	50
b) przy dłuższych kikutach	40
STAW GOLENIOWO-SKOKOWY I SKOKOWO-PIĘTOWY, STOPA	
150. Uszkodzenie stawu skokowego (w następstwie wykręcenia, zwichnięcia, ran wymagających szycia – pow. 4 cm), ze zniekształceniem, upośledzeniem funkcji ruchowej i statycznej stopy – w zależności od ich stopnia i dolegliwości:	
a) leczone z niewielkim deficytem ruchomości	1
b) miernego stopnia dolegliwości, z ograniczeniem zgięcia grzbietowego i podeszwowego stawu skokowo-goleniowego powyżej 20% z niewielką niestabilnością / uszkodzenia potwierdzone w badaniach obrazowych/	3
c) z ograniczeniem ruchów stawu skokowo-goleniowego powyżej 50% z deformacją i objawami niestabilności / uszkodzenia potwierdzone w badaniach obrazowych /	5
d) dużego stopnia zniekształcenia, upośledzeniem chodu, powikłania w postaci przewlekłego zapalenia kości, stawu, przetokami, martwicą aseptyczną, zmianami neurologicznymi itp, wymagające stosowania kul, lasek itp.	10
151. Złamanie i zwichnięcia kości wchodzących w skład stawu goleniowo-skokowego i skokowo-piętowego, nasad dalszych kości podudzia – w zależności od zniekształceń, ograniczenia ruchomości itp.:	
a) złamanie izolowane kostki z ograniczeniem ruchomości do 20%	3
b) zmiany średniego stopnia z ograniczeniem ruchomości do 50%	5
c) zmiany dużego stopnia z ograniczeniem ruchomości powyżej 50% z wyraźną deformacją	10
152. Zesztywnienie stawu skokowego – w zależności od ustawienia stopy, zmian wtórnych i powikłań:	
a) pod kątem zbliżonym do prostego	10
b) w ustawieniach czynnościowo niekorzystnych	15
Uwaga: uszkodzenia skóry oceniać z punktu 148	
153. Złamanie kości piętowej lub skokowej z przemieszczeniem, zniekształceniem i innymi zmianami wtórnymi zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych:	
a) niewielkiego stopnia bez ograniczenia ruchomości	3
b) średniego stopnia ograniczenie ruchomości powyżej 30%	5
c) znacznego stopnia ograniczenie ruchomości powyżej 50% /z wyraźną deformacją/	8
d) znacznego stopnia ze zniekształceniami kości lub z powikłaniami wtórnymi – wymagającego zaopatrzenia w obuwie ortopedyczne	12
154. Utrata kości piętowej lub kostkowej – w zależności od dolegliwości, przemieszczeń, zniekształceń, zaburzeń statyki:	
a) częściowa – powyżej 30%	10
b) całkowita	20

I55. Uszkodzenie kości stępu z przemieszczeniem, zniekształceniami i innymi zmianami wtórnymi zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych:		
a) niewielkiego stopnia bez ograniczenie ruchomości		1
b) średniego stopnia z ograniczeniem ruchomości powyżej 20%		3
c) znacznego stopnia lub z powikłaniami i ograniczeniem ruchomości powyżej 50%		5
I56. Złamania kości śródstopia:		
a) złamanie jednej kości z niewielkim przemieszczeniem		2
b) złamanie dwóch kości z przemieszczeniem i zniekształceniem		3
c) złamanie trzech kości ze zniekształceniem		5
d) złamanie czterech kości ze zniekształceniem		7
e) złamanie wielu kości ze zniekształceniem i upośledzeniem chodu		10
I57. Złamania kości śródstopia powikłane zapaleniem kości, przetokami, wtórnymi zmianami troficznymi i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji I56, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań o:		+5
I58. Inne uszkodzenia stopy/ rany wymagające szycia i zmiany zniekształcające - w zależności od stopnia upośledzenia czynności:		
a) rozległe (powyżej 5 cm długości lub powyżej 3 cm2 powierzchni) bez ograniczenie ruchomości		1
b) zmiany z zaburzeniami funkcji – rozległe (powyżej 10 cm długości lub powyżej 5 cm2 powierzchni / z ograniczeniem ruchomości powyżej 30%		2
c) blizny po oparzeniach powyżej stopnia IIA – za 2% TBSA (całkowitej powierzchni ciała)		1
I59. Utrata stopy w całości:		45
I60. Utrata stopy na poziomie stawu Choparta:		35
I61. Utrata stopy w stawie Lisfranka:		25
I62. Utrata stopy w obrębie kości śródstopia:		20
PALCE STOPY		
I63. Uszkodzenie palucha:		
a) rany wymagające szycia, złamanie bez przemieszczenia		1
b) zmiany z ograniczeniem ruchomości powyżej 50%		3
I64. Utrata palucha:		
a) części paliczka paznokciowego		2
b) paliczka paznokciowego		4
c) utrata całego palucha		8
I65. Utrata palucha wraz z I kością śródstopia:		12
I66. Utrata palców II-V za każdy utracony palec:		
a) w części – ½ długości		1
b) w całości		2
I67. Utrata V palca wraz z kością śródstopia:		8
I68. Utrata palców II-IV z kością śródstopia – za każdy palec:		5
I69. Inne uszkodzenia i zniekształcenia palców – za każdy palec:		0,5
M. PORAZENIE LUB NIEDOWŁADY POSZCZEGÓLNYCH NERWÓW OBWODOWYCH		
I70. Uszkodzenie częściowe lub całkowite – w zależności od stopnia zaburzeń:	P	L
a) nerwu przeponowego poniżej jego połączenia z nerwem podobojczykowym	5	
b) nerwu piersiowego długiego	7	5
c) nerwu pachowego		
– częściowe	4	3
– całkowite	8	6
d) nerwu mięśniowo-skórnego		
– częściowe	4	3
– całkowite	8	6
e) nerwu promieniowego powyżej odejścia gałązki do mięśnia trójąłowego ramienia		
– częściowe	8	6
– całkowite	20	14
f) nerwu promieniowego poniżej odejścia, gałązki od mięśnia trójąłowego ramienia		
– częściowe	8	7
– całkowite	16	14
g) nerwu promieniowego nad wejściem do kanału mięśnia odwracacza przedramienia		
– częściowe	7	6
– całkowite	13	10

h) nerwu promieniowego po wyjściu z kanału mięśnia odwracacza przedramienia		
– częściowe	5	4
– całkowite	10	8
i) nerwu pośrodkowego w zakresie ramienia		
– częściowe	8	7
– całkowite	16	14
j) nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka		
– częściowe	6	4
– całkowite	14	10
k) nerwu łokciowego		
– częściowe	6	4
– całkowite	14	10
l) splotu barkowego części nadobojczykowej (górnej)		
– częściowe	8	6
– całkowite	18	16
ł) splotu barkowego części podobojczykowej (dolnej)		
– częściowe	10	8
– całkowite	22	20
m) pozostałych nerwów odcinka szyjno-piersiowego	1-5	
n) nerwu zasłonowego		
– częściowe	3	
– całkowite	6	
o) nerwu udowego		
– częściowe	8	
– całkowite	15	
p) nerwów pośladkowych (górnego i dolnego)		
– częściowe	3	
– całkowite	6	
q) nerwu sromowego wspólnego		
– częściowe	3	
– całkowite	6	
r) nerwu kulszowego przed podziałem na nerw piszczelowy i strzałkowy		
– częściowe	10	
– całkowite	30	
s) nerwu piszczelowego		
– częściowe	5	
– całkowite	12	
t) nerwu strzałkowego wspólnego		
– częściowe	4	
– całkowite	8	
u) splotu lędźwiowo-krzyżowego		
– częściowe	10	
– całkowite	30	
w) pozostałych nerwów odcinka lędźwiowo-krzyżowego	1-5	

Uwaga: Według pozycji 170 ocenia się tylko uszkodzenia izolowane nerwów obwodowych. W przypadkach współistnienia uszkodzeń kostnych, mięśniowych i nerwowych należy stosować ocenę według pozycji dotyczących uszkodzeń kończyn górnych i dolnych. Konieczna ocena ilościowa oparta na badaniach przewodnictwa nerwowo-mięśniowego /EMG/

171. Ostre zatrucie gazami, substancjami chemicznymi:	
a) ze stwierdzoną utratą przytomności wymagającą hospitalizacji bez zmian wtórnych w narządach wewnętrznych	3
b) z trwałymi uszkodzeniami układu oddechowego i sercowo-naczyniowego / potwierdzone w badaniach dodatkowych	15
c) z trwałymi uszkodzeniami układu krwiotwórczego	15

Uwaga! Przy urazach pośrednich, wysiłkowych mięśni i ścięgien /np. ścięgno Achillesa, ścięgna mięśnia dwugłowego ramienia, mięśnia trójgłowego łydki, mięśnia czworogłowego uda, przywodzicieli uda itp./ należy uwzględnić stan chorobowy w wysokości 50% TU.

N. USZKODZENIA PLECÓW I ICH NASTĘPSTWA

172. Urazy części miękkich pleców - w zależności od stopnia zniekształcenia, rozległości blizn, ubytków mięśni:	
a) widoczne zniekształcenia, ubytki i blizny skórne, rozległe (powyżej 3 cm długości), widoczne, szpecące, nieograniczające ruchomości pleców I	I
b) blizny po oparzeniach powyżej stopnia IIA - za 3% T BSA (całkowitej powierzchni ciała)	I